

Поштоноша

Гласило Предузећа за поштански саобраћај РС а.д. Бања Лука ■ Број 84 ■ Година XVII ■ Бања Лука ■ Мај 2015.

Стр 4. Актуелно

**Донација Свјетског
поштанског савеза**

Стр - 28. Инвестиције
Обновљене поште

Стр 5. - Интервју

**Јасминка Кривокућа,
директор Пошта Српске**

**Од губиташа
до позитивног
пословања**

ШТЕДИТЕ
плаћајући
рачуне
преко нас!

провизије
већ од
0.30
KM

 ПОШТЕ СРПСКЕ

Цијена 0.45KM/мин (без ПДВ-а).

Садржај

- Стр 4.** **Актуелно**
Донација Свјетског поштанског савеза
- Стр 5.** **Интервју - Јасминка Кривокућа, директор Пошта Српске**
Од губитака до позитивног пословања
- Стр 18.** **Актуелно**
Поште Српске посјетио Неђо Трнинић, министар саобраћаја и веза РС
- Стр 19.** **Област за рачуноводство и финансије**
Извјештај о пословању
- Стр 24.** **Међународни поштански саобраћај**
Пленарна сједница Пост Јуропа у Сан Марину
- Стр 25.** **Међународни поштански саобраћај**
Радни састанак СПС-а у Берну
- Стр 26.** **Међународни поштански саобраћај**
Регионална конференција у Скопљу
- Стр 30.** **Област за поштански саобраћај**
2015. - година Квалитета!
- Стр 40.** **Област финансијских услуга**
Враћање корисника у шалтер сале
- Стр 44.** **Област за информационо комуникационе технологије и развој**
Ревизија информационог система
- Стр 46.** **Област за опште, правне и послове људских ресурса**
Успјеси уз максималне напоре
- Стр 49.** **Област за продају и маркетинг**
Тржиште и нови изазови
- Стр 57.** **Радна јединица за поштански саобраћај Бањалука**
Промјене и унапређење радних процеса – кључ успјеха
- Стр 60.** **Синдикат**
Радници бране стечена права
- Стр 62.** **Свјетски дан поште**
Подијелена признања заслужнима
- Стр 67.** **Кратке вијести**
Пошта Хонг Конга обуставила пријем пакетских пошиљака за БиХ
- Стр 69.** **Миљенко Јерговић**
Прича о поштарима

Поштоване колеге,

У овом, проширеном издању интерног листа „Поштоноша“ можете прочитати о свим дешавањима у поштанском систему Републике Српске у протеклој години. Поште су биле домаћин радног састанка приликом којег је Неђо Трнинић, министар саобраћаја и веза РС са својим сарадницима, посјетио и Главну пошту у Бањалуци. Осим радног састанка, у сарадњи са ресорним министарством и УНДП БиХ промовисали смо нову рачунарску опрему коју нам је, због штете настале у прошлогодњим поплавама, донирао Свјетски поштански савез. Нови рачунари свакако ће унаприједити квалитет поштанских услуга, а из Свјетског поштанског савеза најавили су Поштама Српске нову донацију.

Управа Предузећа је 2015. годину прогласила „годином квалитета“ у циљу унапређења пословања, те пружања боље и квалитетније услуге. О поштанском систему, пословању и промјенама кроз које је прошао у претходној деценији, разговарали смо са директором Предузећа, Јасминком Кривокућом. С обзиром на то да смо се успјешно изборили и са промјенама насталим након поплава, те да смо објекте санирали властитим средствима, на странама Области за инвестиције и набавку, сазнаћете колико средстава је утрошено и који објекти још чекају санацију. Доносимо и причу о Радној јединици за поштански саобраћај Бањалука – најуспјешнијој радној јединици Пошта Српске у прошлој години.

Како су Поште Српске једно од највећих јавних предузећа у РС, Синдикат Пошта Српске активно учествује у свим дијалозима у вези са новим Законом о раду, о чему су нас синдикални представници извјестили у овом издању Поштоноше. О максималним напорима Области за правне послове на књижењу имовине Пошта Српске, маркетиншким активностима, тржишту и новим изазовима, филателији, те обиљежавању Свјетског дана поште, можете читати на 72 стране интерног листа.

С поштовањем,

Жељка Кољанчић
Главни и одговорни уредник

Поштоноша

Интерни лист Предузећа за поштански сабраћај РС
а.д. Бања Лука - ПОШТОНОША
Први број изашао 25. децембра 1998. године
Директор листа: Јасминка Кривокућа
Главни и одговорни уредник: Жељка Кољанчић
Оперативни уредник: Александар Аничић

Савјет листа: Драгојла Грабовач, Мирослав Јерковић, Сњежана Мартић, Стоја Чвокић, Бранко Лепир, Мирјана Даниловић, Никола Шупљеглав
Редакција листа: Гордана Карановић, Јасенко Крејић, Нина Куваља, Слободанка Курица, Слађана Раковић, Љубиша Радивојевић, Рада Релић, Горан

Топић и Данијела Петров
Дизајн насловнице: Небојша Ђумић
Прелом: Небојша Ђумић

Штампа: НИГД „ДНН“ Д.О.О. Бањалука
Тираж: 1.900 комада

Адреса редакције: Поште Српске а.д. Бањалука,
Краља Петра I Карађорђевића 93, 78000 Бањалука,
телефон: 051/246-040, 051/246-093,
e-mail: info@postesrpske.com,
www.postesrpske.com
Интерни лист „Поштоноша“ излази периодично

Свјетски поштански савез донирао Поштама Српске 40 рачунара

Нова рачунарска опрема помоћи ће опоравку поштанског система Српске, што ће увелико умањити штету насталу у поплавама

Жељка Кољанчић

Поште Српске су крајем прошле године аплицирале код Свјетског поштанског савеза за додјелу бесповратних средстава, с циљем обнове дијела опреме која је уништена у поплавама. Средства за набавку рачунара, обебијеђена су из Фонда солидарности, Фонда за ванредне ситуације и Буџета за техничку сарадњу Европа и ЦИС регионалног програма Свјетског поштанског савеза. Тачније, крајем марта, Свјетски поштански савез је провођење поступка јавне набавке пренио на UNDP BiH, који је на овај начин извршио набавку 40 рачунара за Поште Српске.

Министар саобраћаја и веза Републике Српске Неђо Трнинић, присуствујући уручењу рачунарске опреме, рекао је да су Поште Српске претрпјеле велику штету у поплавама. Истакао је да је Предузеће у минулом периоду санирало много тога, а да су радници Поште показали велику солидарност и радност у отклањању елементарних непогода.

Директор Пошта Српске Јасминка Кривокућа, изразила је захвалност Свјетском поштанском савезу и UNDP BiH на урученој донацији, додајући Поште Српске очекују још 40 рачунара које је Свјетски поштански савез најавио као помоћ поштама у поплављеном подручју. Овом приликом, директор Предузећа је истакла да је По-

шта велику штету претрпјела на подручју радних јединица Добој и Бијељина, гдје је 19 објеката знатно оштећено, а највеће оштећење било је у Добоју. Додала је да су Поште Српске из властитих средстава обновиле објекте који су претрпјели штету у поплавама, али да тренутно нема довољно новчаних средстава за адаптацију објекта Главне поште у Добоју. Промоцији рачунарске опреме, присуствовао је и Руководилац регионалне канцеларије UNDP BiH Горан Вукмир.

Приликом уручења рачунара у име Свјетског поштанског савеза, рекао је да је UNDP задовољан чињеницом да је пружио техничку помоћ у реализацији ове донације "Поштама Српске". Вукмир је рекао да је донација само дио мале помоћи коју је UNDP BiH имплементирао на санацији штете од поплава у цијелој БиХ, истичући да ће се овом донацијом подићи ниво поштанских услуга у подручјима која су била поплављена. Донирана опрема, у наредном периоду биће дистрибуисана у радне јединице Пошта Српске које су претрпјеле највише штете у прошлогодишњим поплавама. Укупна штета Пошта Српске у поплавама износи од 3,8 милиона КМ, од чега је штета на поштанској и информатичкој опреми 810.000 КМ.

Пут од губиташа до ПОЗИТИВНОГ ПОСЛОВАЊА

Поште Српске су традиционалан систем који се мијења и прилагођава условима на тржишту. Промјене су неопходне како би систем опстао и био успјешан и у будућности. О пошти, њеном раду и развоју у протеклој деценији, разговарали смо са Јасминком Кривокућом, директором Пошта Српске. Према њеним ријечима, у два мандата колико је први менаџер Предузећа, поштански систем претрпио је значајне промјене, што је свакако утицало и на управљање једним од највећих предузећа у Републици Српској.

Разговарала
Жељка Кољанчић

1. Радите у Поштама Српске већ шеснаест година, с тим да сте од 2006. године на мјесту првог менаџера Предузећа. Колико се поштански систем Републике Српске промијенио у том периоду?

Не могу да говорим о периоду свог мандата, а да се прије свега не осврнем на вријеме када је дошло до подјеле ПТТ система.

Поште Српске су настале 01.01.1997. године, тачније, основала их је Влада Републике Српске, подјелом предузећа на Поште Српске и Телеком Српске. До 2001. године, Поште су биле јавно основно државно предузеће, а након тога постају акционарско друштво са сљедећим удјелом капитала: Акцијски фонд РС 65%, Фонд за реституцију 5%, Пензијски резервни фонд

РС а.д. Бањалука (ПРЕФ) 10% и акције ваучер понуде 20%.

Поште Српске покривају територију Републике Српске површине 24.983 км², на

којој пружају поштанске услуге за око 1,5 милиона становника. За покривеност Републике Српске поштанским услугама организована је сљедећа организациона структура.

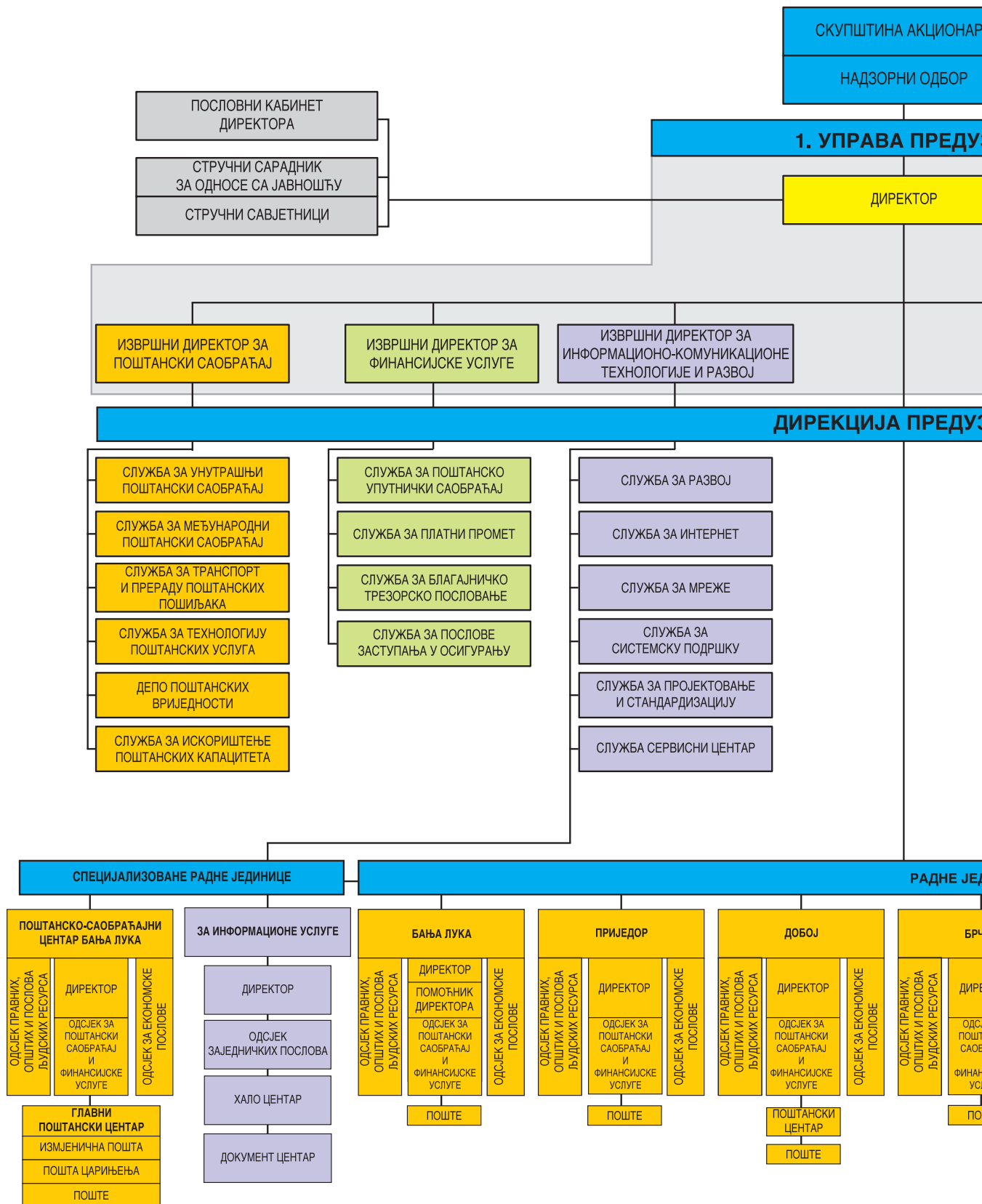
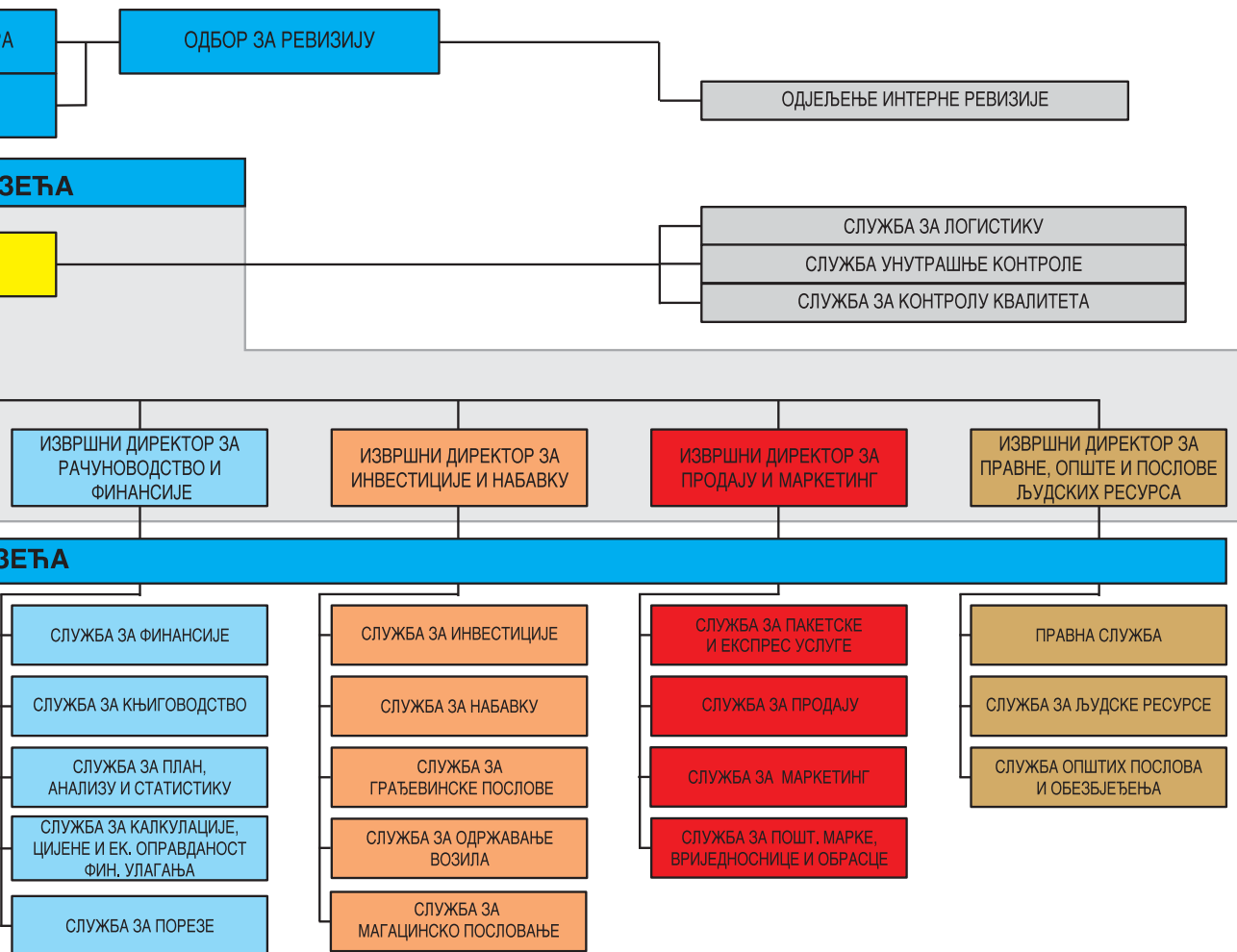
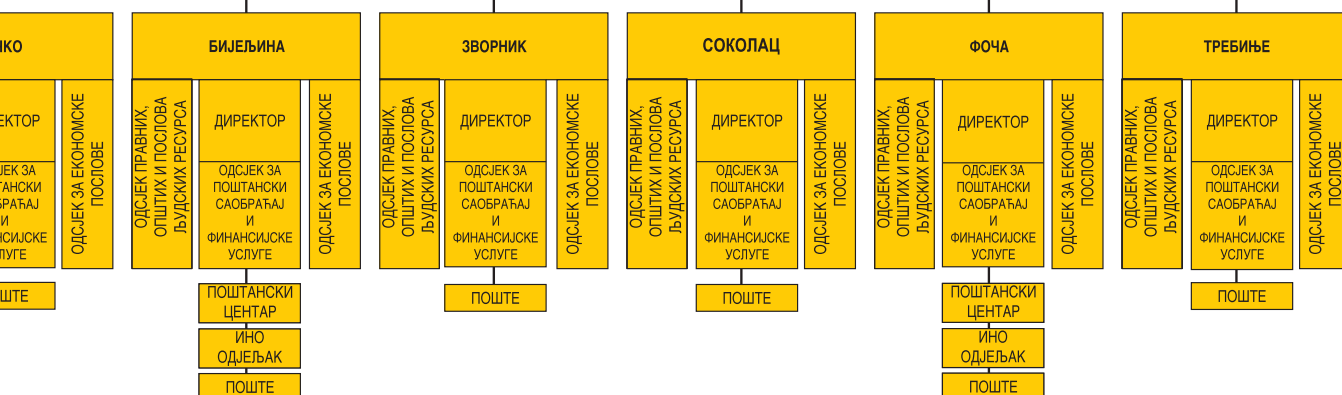

СХЕМА МАКРО ОРГАНИЗАЦИЈЕ

ДИВИЗИЈЕ ПОШТАНСКОГ САОБРАЋАЈА

Ниједна држава на свијету не може да функционише без модерног поштанског оператера, а поштанске услуге морају да буду:

- доступне свим становницима, пословним субјектима и институцијама,
- цјеновно прихватљиве и једнаке за све без обзира на удаљеност у домену резервисане услуге,
- квалитетне, ефикасне и безбједне.

И у сегменту поштанских услуга важи правило отвореног тржишта, а врло често се може чути од оних што су монополисти, да Пошта има монопол, што одлучно демантујем! Поште Српске у основној дјелатности имају најмање двадесетак конкурената попут DHL-а, TNT-а, Fedex-а, Еуроexpress-а и других курирских служби.

У информационим технологијама минимално 200 конкурената, а у сфери финансијских услуга имамо конкуренцију свих банака на подручју Републике Српске. Поште Српске имају законску обавезу да услуге пружају свим становницима Републике Српске, па тако и у сеоским срединама гдје нема економске оправданости, док приватни оператери вођени профитом покривају само урбане средине.

2. Данас Поште Српске послују позитивно. Који је био пут до позитивног пословног резултата?

Покушаћу табеларно представити пословање Предузећа за поштански саобраћај РС, а на основу књиговодствених образаца по завршним рачунима. Наведене табеле показују пословање Поште у периоду 1997. – 2014. година.

Не треба заборавити и чињеницу да је ово Предузеће имало субвенције (период 1997. – 2007.) Телекома у износу од 5% од укупног прихода Телекома, што је и била законска обавеза Телекома од подјеле ПТТ система па до 2007. године. Посебно бих се осврнула на период 2006. – 2014. године кад сам именована за директора, тачније 10.05.2006. године, као вршилац дужности директора, а потом и за директора 05.07.2006. године на јавном конкурс.

Предузеће сам преузела са 2.562 радника, приходом од 39 милиона КМ, те расходом од 51 милион КМ и субвенцијом Телекома од 11 милиона КМ. Субвенција Телекома постала је наредне, 2007. године, када почиње наша стална борба за одржавање ликвидности Предузећа. Поставила сам себи задатак да су на првом мјесту плате запослених, изналагање нових услуга, те отварање нових шалтера пошта, тамо гдје смо процијенили да ћемо бити профитабилни. Исте године, кренули смо у склапање нових уговора и пласирање нових услуга.

Од тада до данас склопили смо уговоре са Електропривредом РС, уговоре за нашу услугу Брзе поште, уговор са Орифлејмом, са Студио модерном, Управом за индиректно опорезивање, са Пореском Управом РС, Уникредит банком и друге значајне уговоре. Истовремено, смањили смо у том периоду број радника за око 300, а обим посла је повећан за око 15 одсто.

Поред наведеног, радили смо на сравњењу и наплати заосталих потраживања, те контроли и смањењу свих трошкова, осим бруто плата радника. Успјели смо наплатити разлику од Телекома РС, који је годинама, на мјесечном нивоу, Поштама Српске уплаћивао 4,76% од свог укупног прихода, умјесто потребних 5% на годишњем нивоу. Тачније, до тада се није вршило сравњење и потраживала она разлика између 4,76% и 5%. Та разли-

ка у периоду 1997.-2005. године је значила обезбјеђење додатних 10,6 милиона КМ.

Такође, ускладили смо цијену закупа за Телеком, а у складу са званичним цијенама закупа на нивоу општина, тако да смо по том основу успјели ретроактивно обезбиједити још 2,1 милион КМ, које смо орочили са закашњелим уплатама из 2006. године, и орочили износ од 19 милиона КМ и тај новац усмјеравали на инвестиционе активности, јер је наша законска обавеза била да тај новац утрошимо на инвестиционе пројекте.

Свих ових година, поред економске кризе, поред сталне борбе за ликвидност Предузећа и изналагања нових прихода и смањења расхода, поред неукњижених објекта, неутужених и закашњелих потраживања, наслијеђених судских спорова из ранијег периода, од 2007. до 2015. године, десили су се и расходи на које Управа Предузећа није могла да утиче (Табела 2). Осим наведеног, имали смо и очекиване расходе из 2014. године – камате Пореске Управе РС за нередовне уплате пореза и доприноса, што је посљедица отежане наплате потраживања.

Из табела бр. 1, 2 и 3 можемо видјети ток кретања прихода и расхода у периоду 2006. – 2014. година и наведених неплаћених расхода и изгубљених прихода. Упркос наведеном, успјели смо повећати приходе за чак 16,02 милиона КМ и редовно исплаћивати нето плате са топлим оброком и регресом и измиривати порезе и доприносе са мањим кашњењем све до 9/2013. године. Тада почиње константна борба да се редовно уплаћују доприноси, и у овом тренутку каснимо са уплатом пореза и доприноса.

Са 31.12.2014. године, Пореској управи РС на име камата и затезних камата смо дуговали 1.451.351,16 КМ од чега 519.130,70 КМ на име комуналне таксе са каматом за истицање назива фирме, а остали дио за неблаговремено плаћање пореза и доприноса. Истовремено, Пореска управа РС и друге институције на име услуга Поштама Српске дугују 6.230.521,18 КМ, али је немогуће извршити „пребијање“ дуга, чиме бисмо измирили дуговања по основу пореза и доприноса. Осим наведеног, Поштама Српске је остало блокирано на рачуну Бобар Банке 959.174,54 КМ. С тим да смо успјели од Агенције за осигурање депозита БиХ, наплатити 50 хиљада КМ, тако да укупан износ потраживања од Бобар Банке износи 909.174,54 КМ.

Год.	Број рад.	Ције-на рада	УКУПНО расходи	Нето плате и остала лична примања	% Уч. нето плате и ост. лич. Прим. у укуп. расходу	Порези и доприноси на остала лична примања	% Уч. пореза и допр. на ост. лич. прим. у укуп. расх.	Бруто плата и остала лична примања	% учешћа бруто плате у укуп. расх.	Аморти-зација	% Уч. аморти. у укуп. расх.	Остали расходи	% учешће остал. расх. у укуп. расх.	Вишак расхода над приходима	Орочена средства	Инвест. активности
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
1997	1,714		11,849,167	2,524,694	21.31	1,332,745	11.25	3,857,439	32.55	2,044,616	17.26	5,947,112	50.19	5,163,680		420,563
1998	1,809		17,853,796	4,649,228	26.04	2,462,037	13.79	7,111,265	39.83	1,443,557	8.09	9,298,974	52.08	1,427,445		762,243
1999	1,843		23,388,884	5,389,462	23.04	2,618,819	11.20	8,008,281	34.24	1,659,687	7.10	13,720,916	58.66	4,220,561		2,140,211
2000	1,975	100	37,747,407	8,722,331	23.11	4,504,634	11.93	13,226,965	35.04	2,124,580	5.63	22,395,862	59.33	6,560,496		5,225,363
2001	2,012	100	31,185,891	9,164,150	29.39	5,547,504	17.79	14,711,654	47.17	2,536,595	8.13	13,937,642	44.69	8,142,414		4,173,298
2002	2,110	120	36,493,781	13,459,373	36.88	7,639,246	20.93	21,098,619	57.81	2,826,684	7.75	12,568,478	34.44	11,190,814		8,125,021
2003	2,204	140	41,414,223	17,145,675	41.40	9,019,077	21.78	26,164,752	63.18	2,543,874	6.14	12,705,597	30.68	14,758,084		4,478,479
2004	2,297	150	45,358,520	18,266,868	40.27	9,562,798	21.08	27,829,666	61.35	4,179,146	9.21	13,349,708	29.43	17,170,029		4,565,322
2005	2,332	160	53,159,057	21,684,268	40.79	9,783,638	18.40	31,467,906	59.20	3,676,720	6.92	18,014,431	33.89	11,860,906		7,941,552
2006	2,562	160	51,354,323	22,488,097	43.79	11,716,165	22.81	34,204,262	66.60	4,446,016	8.66	12,704,045	24.74	11,673,278		465,437
2007	2,372	160	54,744,803	22,775,515	41.60	14,438,241	26.37	37,213,756	67.98	4,436,312	8.10	13,094,735	23.92	11,472,231	19,397,621	1,527,706
2008	2,452	170	50,222,571	23,196,622	46.19	10,202,841	20.32	33,399,463	66.50	4,419,579	8.80	12,403,529	24.70	3,696,987	17,571,258	2,388,694
2009	2,401	190	54,362,923	26,028,289	47.88	11,841,253	21.78	37,869,542	69.66	3,782,344	6.96	12,711,037	23.38	4,657,914	13,100,000	6,491,836
2010	2,417	190	58,706,850	25,403,023	43.27	17,181,109	29.27	42,584,132	72.54	4,312,561	7.35	11,810,157	20.12	5,174,806	7,500,000	3,621,869
2011	2,369	190	60,009,003	25,198,233	41.99	20,030,950	33.38	45,229,183	75.37	4,403,662	7.34	10,376,158	17.29	10,674,070	6,000,000	939,109
2012	2,305	180	59,490,740	23,264,726	39.11	18,496,674	31.09	41,761,400	70.20	4,138,912	6.96	13,590,428	22.84	11,693,971	0	660,291
2013	2,267	180	54,758,495	24,512,854	44.77	16,179,727	29.55	40,692,581	74.31	3,306,387	6.04	10,759,527	19.65	6,716,123		
2014	2,263	180	55,640,085	24,746,074	44.48	14,843,855	26.68	39,589,929	71.15	3,184,191	5.72	12,865,965	23.12			1,168,032

Табела 1 – преглед показатеља кретања расхода „ПОШТА СРПСКЕ“ за период 1997. - 2014. године

Код разлога раста расхода битно је истаћи слѣдеће ставке које су знатно утицале на повећање расхода:

1. Повећање бруто плата по одређеним годинама, иако се број радника смањивао

- у 2008. години смо повећали цијену рада са 170 на 190, што је узроковало пораст бруто плата са регресом са 33,4 милиона КМ на 37,8 милиона КМ.
- у 2009. години законом је повећан износ топлог оброка на цијену рада, што је изазвало повећање трошкова за бруто плате са 37,8 милиона КМ на 42,5 милиона КМ.
- у 2011. години законом је повећана стопа издвајања за порезе и доприносе на 12,6 % што је повећало трошкове бруто плата са 42,5 милиона КМ на 45,2 милиона КМ, те смо из разлога отежане ликвидности у тој години морали смањити цијену рада са 190 КМ на 180 КМ.

2. Период од 2007 године обиљежио је планиран али и непланиран пад при-

хода:

- 2007. године престала је субвенција од 5% на укупан приход Телекома - приход мањи за 14-16 милиона КМ годишње,
 - 2007. године Телеком РС отказује закуп простора на већини локација - приход мањи за 1.500.000 КМ,
 - 2009. године ЦИПС отказао закуп простора - приход мањи за 900.000 КМ,
 - 2010. године Телеком РС отказао наплату рачуна на шалтерима Поште - приход мањи за 900.000 КМ,
 - 2012. године, Фонда ПИО РС смањило накнаду за исплату пензија путем Поште (са 1,4 на 1%) - на годишњем нивоу смањило приходе за 1,1 милион КМ.
3. Износ амортизације и осталих расхода су у сталном паду што се може видјети из Табеле 1. Под осталим расходима подразумевају се:
- производне услуге и трошкови материјала и енергије које чине

50% ових расхода,

- финансијски расходи по основу платног промета,
- изгубљени судски спорови Табела 2.,
- Финансијски расходи по записницима пореске управе Табела 2.,

Као што се види из свега наведеног у Табели 1, највеће трошковно оптерећење Предузећа било је у вези са трошковима бруто плата, амортизације и трошковима материјала и енергије. Из Табеле 1 и колоне 15 се може пратити кретање вишка расхода над приходима који су се покривали обрачунским средствима Телекома која су искњижена са 2012. годином. Односно, до 2006. године, нису се посебно књижила средства Телекома по основу 5%, из разлога што је Телеком био и наш купац, те је плаћао провизију за уплате телефонских рачуна у име корисника на шалтерима Пошта (Табела 2). Тако да Предузеће у 2013. години исказује губитак од 6.716.123,00 КМ.

На овакав тренд расхода додатно су утицали и непланирани догађаји који су презентовани у следећој табели.

I - Изгубљени приходи на годишњем нивоу - без могућности утицаја Управе	Износ
ЦИПС - отказ уговора о закупу (2007. - 2009. године)	900,000
Телеком Српске - отказ уговора о закупу простора (од 2007. године и константно још траје)	1,500,000
Отказ уговора о наплати ТФ рачуна на шалтерима поште (31.10.2010. године)	900,000
Престанак законске обавезе донације Телекома 5% на приходе са 01.07.2007. године	14,400,000
Повећање цијене топлог оброка и цијене рада са топлим obroком са 170 на 190 због најнижег просјека у грани (2009.г.)	3,800,000
Повећање пореза и доприноса на 12,6% (01.02.2011. године)	3,500,000
Одлив пензионих и социјалних корисника путем пошта на комерцијалне банке (2006. - 2014. године)	650,000
Смањење накнаде за исплату пензија са 1,4% на 1% од 1.12.2012. године	1,100,000
I - УКУПНО	26,750,000
II - Наслеђени непланирани расходи из ранијег периода, а измирени у периоду 2006.-2014. год.	Износ
Највећи изгубљени спорови	2,101,719
Неуплаћени порези по записнику пореске управе и Главне службе за ревизију из 2004.	848,666
Преостале обавезе по кредитима који су подигнути 2003. и 2004. године	1,567,958
Екватор - 2002. године извршена уплата депозитних средстава на Екватор банку у стечају	1,565,517
Нова банка - исплата средстава због пљачке из 2004. године која се десила на паркингу банке приликом транспорта новца од Поште до банке	407,950
Пресуде "због пропуштања" (неуписивање директора Предузећа у судски регистар)	279,000
Камате по записнику пореске управе због нередовног измирења пореза и доприноса	829,611
Накнада и камата за комуналну таксу за истицање назива фирме (покренули смо судски спор)	519,131
II - УКУПНО	8,119,552
СВЕ УКУПНО (I - Укупно + II - Укупно - Покривано средствима из редовног пословања у периоду 2006. - 2014. год	34,869,552

Табела 2 – преглед изгубљених прихода и не планираних расхода за период 1997. – 2014. године. На многе Управу Предузећа није могла утицати

Одлив средстава 2006 – 2014. године је био 34.869.552 милиона КМ, а повећање прихода је остварено у истом периоду за 16.028.013 милиона КМ. Да није било одлива од 34,8 милиона КМ, приход би био већи за тај износ и Предузеће би много прије изашло из негативног пословања.

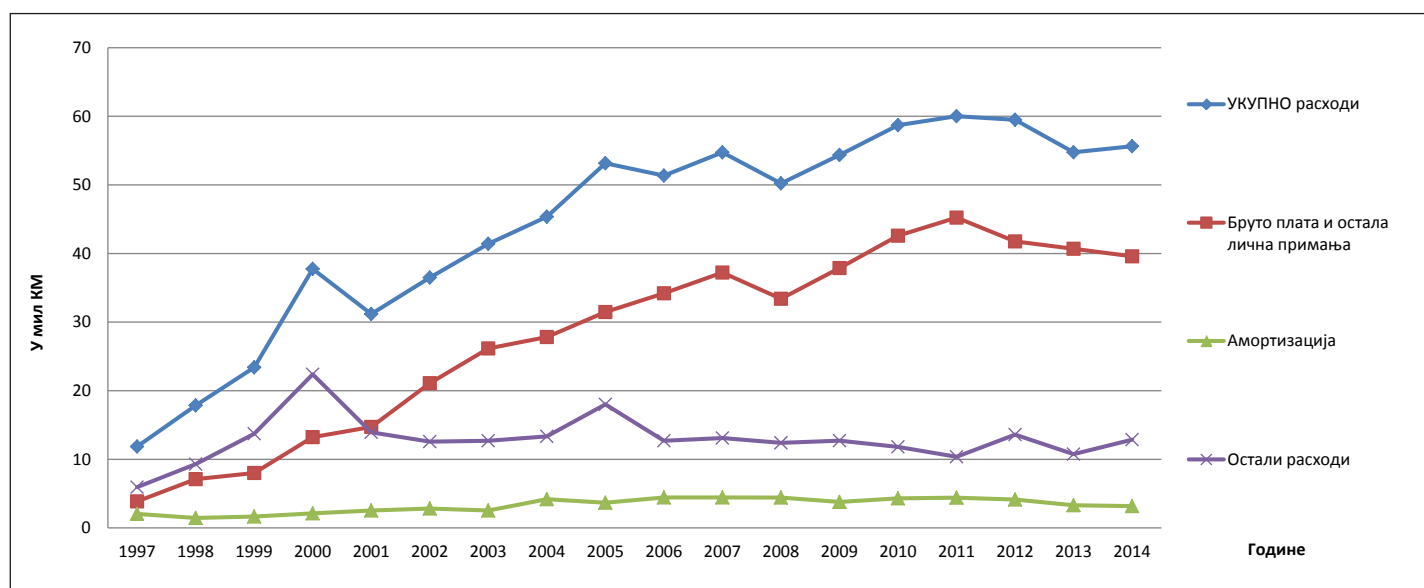
Из графика број 1 се види да, поред пораста бруто плата због повећања стопе пореза и доприноса, битну улогу има и износ амортизације у недостајућим средствима. Остали расходи у 2014. години повећали су се у односу на 2013. годину због исправке вриједности от-

писа потраживања и књижења на трошкове у износу од 1.090.360,00 КМ, као и повећањем расхода проузрокованим поплавама у износу од 529.573,00 КМ. Из графика је видљиво да је и у 2013. години, забиљежен тренд пада осталих расхода који је забиљежен и у периоду 2006.-2011. године.

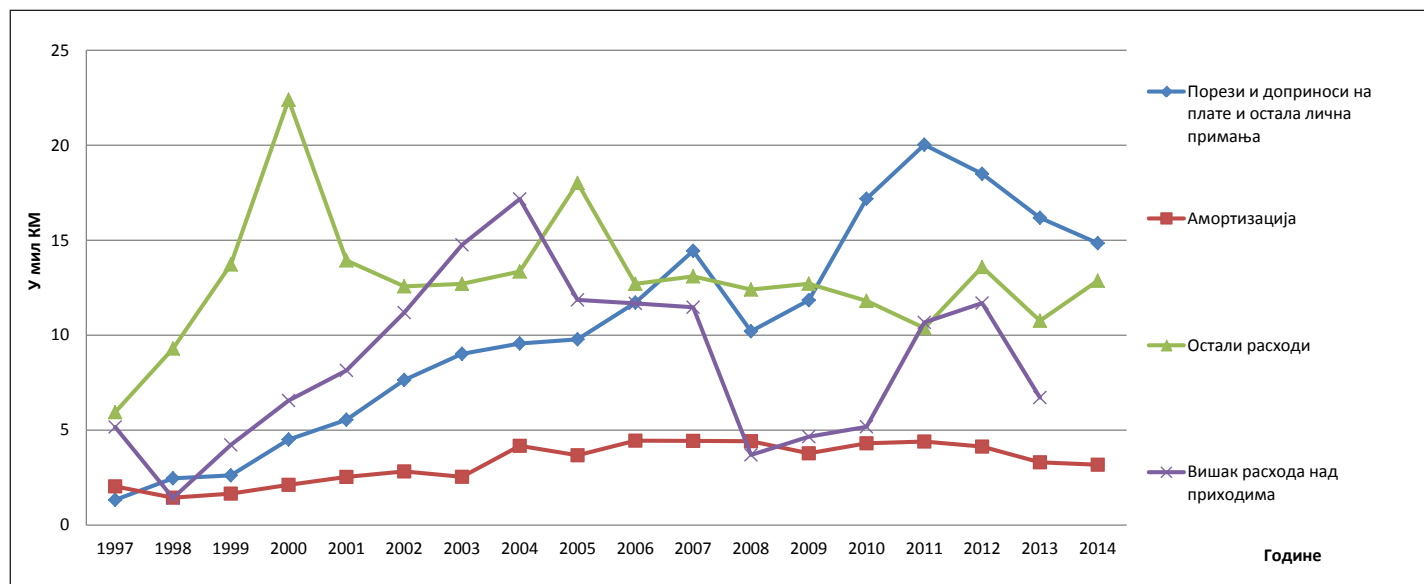
Нажалост, поплаве које су задесиле регион у мају 2014. године, имале су велике последице и на поштански систем Српске. Претрпјели смо штету на објектима, информационој опреми те канцеларијском намјештају. Морам нагласити да смо властитим снагама и сред-

ствима обновили дио објеката и опреме, а када је ријеч о помоћи, добили смо је од Свјетског поштанског савеза у виду рачунарске опреме, а очекујемо и неколико мопеда.

Из графика број 2 се види да на пораст недостајућих средстава директно утичу: раст доприноса и пореза на лична примања и знатан трошак амортизације, а при томе смо биљежили и стални пад осталих трошкова. Остали расходи у 2014. години повећали су се у односу на 2013. годину због исправке вриједности отписа потраживања, као и повећањем расхода проузрокованим поплавама.

Графикон 1 – Преглед кретања укупних расхода, бруто плата, амортизације и осталих расхода за период 1997. - 2014. године

Графикон 2 – Преглед кретања допр. и пореза на плате и ост. лич. примања, ост. трошк., аморт. и недост. сред. за период 1997. - 2014. године

Разговор с поводом

Јасминка Кривокућа, директор Пошта Српске

Година	ФИЗИЧКИ ОБИМ УСЛУГА			П Р И Х О Д						ПРИЛИВ И ОДЛИВ ПО БИЛ. НОВЧ. ТОК		
	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	Писмон. услуге	Остале услуге	Укупно:	УКУПНО приход	Покриће мањег прихода над расходом по Метод. од 5% од Телекома	% Уч. покрића мањег прих. над расх. по Метод. од 5% Телек. у ук. прих.	ПРИХОД без разграничених средстава Телекома	% уч. прихода без разгран. сред. Телекома у ук. приходу	Прилив из редовног пословања	УКУПАН ПРИЛИВ	УКУПАН ОДЛИВ	РАЗЛИКА УКУПАН ПРИЛИВ - УКУПАН ОДЛИВ
1997	7,334,888	8,222,739	15,557,627	10,118,428	5,163,680	51.03	4,954,748	48.97				
1998	11,054,179	7,998,094	19,052,273	17,345,713	1,427,445	8.23	15,918,268	91.77				
1999	12,490,145	9,491,874	21,982,019	23,388,884	4,220,561	18.05	19,168,323	81.95				
2000	10,732,478	10,182,934	20,915,412	37,563,846	6,560,496	17.46	31,003,350	82.54				
2001	12,984,803	9,114,017	22,098,820	31,676,178	8,142,414	25.71	23,533,764	74.29	25,967,898	36,959,933	36,005,481	954,452
2002	13,419,538	9,769,574	23,189,112	38,910,209	11,190,814	28.76	27,719,395	71.24	42,827,150	55,373,756	55,841,494	-467,738
2003	13,207,692	9,871,671	23,079,363	45,629,045	14,758,084	32.34	30,870,961	67.66	37,467,724	52,360,283	52,257,760	102,523
2004	13,015,394	10,692,791	23,708,185	51,775,418	17,170,029	33.16	34,605,389	66.84	36,012,333	52,065,955	50,313,506	1,752,449
2005	15,200,253	9,486,067	24,686,320	45,465,084	11,860,906	26.09	33,604,178	73.91	38,988,317	55,481,399	56,908,180	-1,426,781
2006	18,027,298	10,281,340	28,308,638	51,354,323	11,673,278	22.73	39,681,045	77.27	39,549,819	58,990,537	52,315,574	6,674,963
2007	19,567,037	13,189,680	32,756,717	54,744,503	11,472,231	20.96	43,272,272	79.04	45,490,226	68,657,159	55,151,496	13,505,663
2008	23,641,004	16,260,135	39,901,139	50,222,571	3,696,987	7.36	46,525,584	92.64	45,857,367	45,857,367	49,868,838	-4,011,471
2009	27,994,863	15,516,140	43,511,003	54,362,923	4,657,914	8.57	49,705,009	91.43	48,470,973	48,470,973	54,406,246	-5,935,273
2010	27,382,998	16,183,014	43,566,012	57,673,067	5,174,806	8.97	52,498,261	91.03	52,260,406	52,260,406	57,643,632	-5,383,226
2011	25,069,812	15,096,073	40,165,885	59,052,335	10,674,070	18.08	48,378,265	81.92	55,389,080	55,389,080	55,811,667	-422,587
2012	24,201,528	16,774,131	40,975,659	57,447,323	10,705,719	18.64	46,741,604	81.36	51,718,301	51,718,301	56,963,524	-5,245,223
2013	27,860,117	16,068,087	43,928,204	48,042,372	0	0.00	48,042,372	100.00	49,183,061	49,183,061	51,274,419	-2,091,358
2014	31,975,693	17,070,615	49,046,308	55,709,058	0	0.00	55,709,058	100.00	61,374,237	61,374,237	60,000,550	1,373,687

3. С обзиром на све што сте претходно навели, како су Поште Српске у 2014. години оствариле позитиван резултат пословања?

Одговор је имплементација Закона о поштанским услугама РС и Цјеновника, пораст физичког обима писмоносних услуга, Брза пошта, отварање пошта кроз издвојене и уговорне шалтере и смањење запослених кроз природан одлив. Претходне године остварили смо позитиван резултат пословања, иако у скромном износу од 68.973,00 КМ који би био знатно већи, да нисмо имали директан трошак у износу од 529.573 КМ као посљедицу прошлогодињих мајских поплава. Имали смо штету на 19 објеката. Укупна штета је била 3,8 милиона КМ од чега је штета на грађевинским објектима износила 2,5 милиона КМ и 2 милиона КМ се књижило на ревалоризационе резерве. Штета на информатичкој и поштанској опреми била је 810.000 КМ, на уништеним вриједносницама и пошлицама 350.000 КМ. Сваке године је био већи тренд раста расхода над приходима.

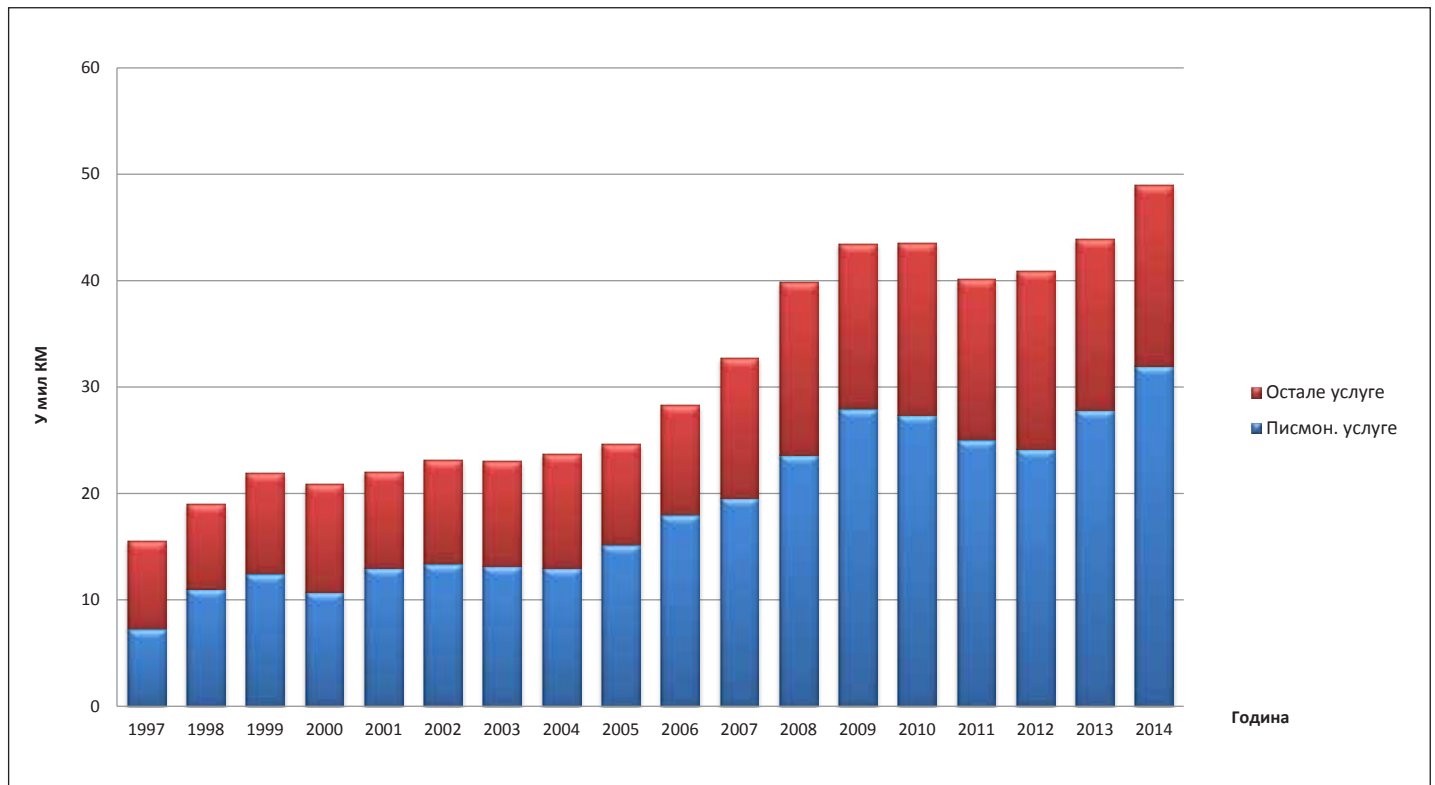
Из графикана број 4 се види да су и по-

ред сталног раста прихода и пада осталих расхода, што су категорије на које Управа има утицај, значајни трошкови доприноса и трошкови амортизације.

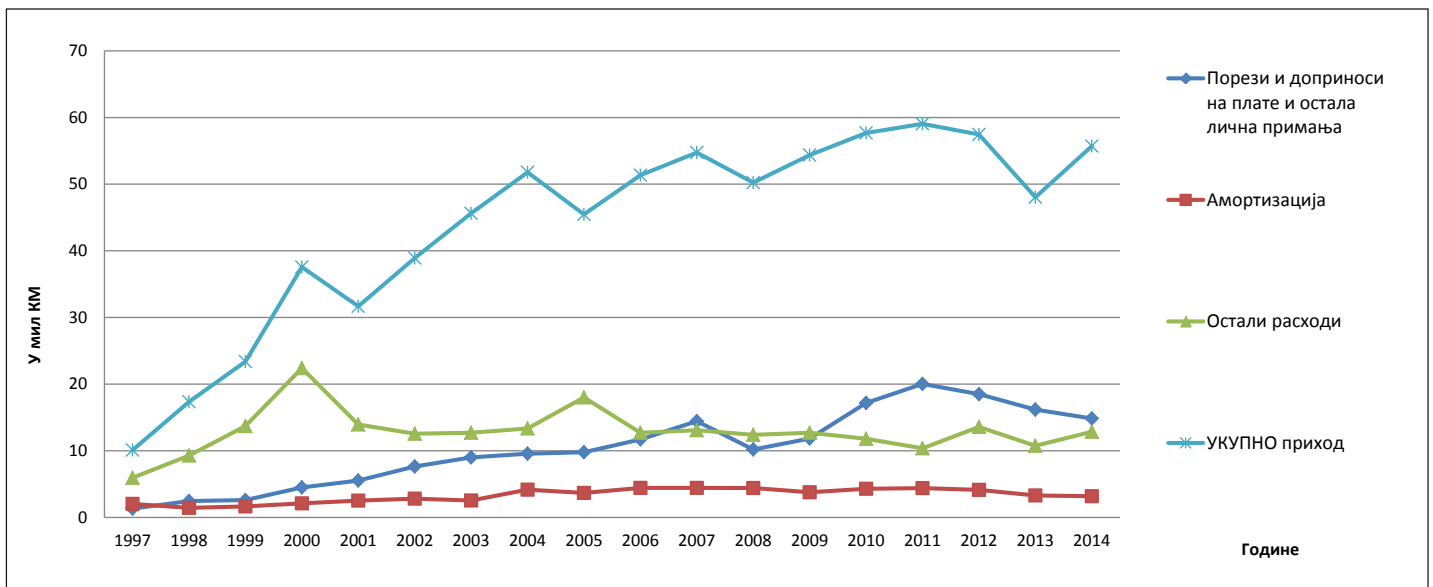
Подсјетићу да је 2010. године усвојен Закон о поштанским услугама Републике Српске, кад је престао да важи Закон о поштанским услугама из 1997. године, који је донешен ради подјеле ПТТ Предузећа на Пошту и Телеком. Овим новим Законом смо поштанску дјелатност ускладили са прописима Свјетског поштанског савеза и Европским директивама. Оваква регулатива је била успостављена у свим развијеним земљама свијета прије 2000. године, док је једино Босна и Херцеговина донијела Закон о поштанским услугама 2005. године који је, нажалост, био мртво слово на папиру.

Од усвајања Закона о поштанским услугама РС 2010. године, креће борба за његову имплементацију. Реакције колега директора из комуналних, електродистрибутивних, кабловских, правосудних институција биле су потпуно неочекиване. Готово је немогуће било објаснити да се кабловски оператери, комунална предузећа па и неке републичке институције не могу преко својих курирских служби бавити услугама Поште. Подјела рачу-

на у властитој режији је пракса која је укинута у свим развијеним земљама, јер је усвајањем закона представљала кршење тог закона. У овом тренутку Поште Српске имају потписане уговоре са већином јавних предузећа и кабловских оператера о услугама доставе рачуна, а они који нису потписали уговор и на тај начин крше закон, тужени су и против њих водимо судске спорове. Подсјетићу, ово Предузеће је основала Влада Републике Српске са јасно дефинисаном дјелатношћу, која мора да обезбједи приход и функционисање овог система на територији Републике Српске, а у складу са Цјеновником поштанских услуга и законским одредбама које регулишу ову област. Престанком субвенције Телекома од 2007. године послујемо искључиво на тржишном принципу, борећи се са конкуренцијом курирских служби, банкарског сектора и информатичко-телекомуникационих оператера. Подсјетимо се да су доношењем Закона о банкама 2000. године и престанком постојања Службе друштвеног књиговодства, Поште искључене као директан учесник у безготовинском платном промету што је додатно смањило приход од финансијских услуга који је до тада чинио 50% укупног прихода Предузећа.

Графикон бр. 3 – преглед писмоносних и осталих услуга у укупном обиму услуга Предузећа за период 1997. - 2014. год.

Графикон 4 – Преглед кретања прихода, осталих трошкова, амортизације, пореза и доприноса за период 1997. - 2014. године

4. Да ли је и поред турбулентних догађаја који су утицали на пословање Предузећа, било инвестиционих улагања у развој?

Да, али у знатно мањем обиму него у периоду 1997. – 2005. године што се може видјети из Табеле 4, гдје је до 2007. године

био редован мјесечни прилив од Телекома по основу 5% од укупног прихода Телекома, али треба нагласити да се инвестирало из преосталих орочених средстава Телекома и властитих средстава. Морам рећи да се минимално инвестирало и то у неопходно, док су потребе за развојем биле далеко веће, а могућности сасвим мале. Нисмо куповали кадровске станове, нисмо плаћали школовања, нити дијелили повољне кредите појединцима, који су

касније падали на терет Предузећа. Одавно је превазиђена ријеч „кадар“, ипак смо у 21 вијеку, на берзи рада је много школованих људи. Сматрам да је сваки даљњи коментар у вези с истим сувишан. С тим у вези, а с обзиром на финансијски статус Предузећа, уз све непланиране догађаје и непоштивање Закона и Цјеновика поштанских услуга, ипак се успјело улагати како у грађевинске објекте тако и у информациону и поштанску опрему.

ГОДИНА	НАМЈЕНА						
	Изградња грађевинских објеката	Реконструкција и адаптација грађ. објеката	Набавка и уградња информационих и других система	Набавка пошт. опреме и механизације	Наб. намје., ентери. опрем. и ост. опреме	Набавка транспортних и др. сред.	УКУПНО
1997	182.358		34.452	139.912	63.841		420.563
1998	188.982		43.612	509.410	20.239		762.243
1999	412.183		1.233.220	127.490	113.017	254.301	2.140.211
2000	1.334.041		3.254.546	184.261	111.223	341.292	5.225.362
2001	496.117	226.980	3.027.043	84.037	118.865	220.196	4.173.238
2002	3.083.078	853.932	3.354.626	141.254	248.652	443.479	8.125.021
2003	686.329	1.032.642	1.312.293	77.944	421.933	947.337	4.478.479
2004	1.169.029	644.720	2.036.109	39.012	381.252	295.201	4.565.322
2005	298.807	802.694	5.212.083	342.173	237.360	1.048.435	7.941.552
УКУПНО ЗА ПЕРИОД ОД 01.01.1997.-31.12.2005.	7.850.924	3.560.968	19.507.983	1.645.492	1.716.382	3.550.243	37.831.992
2006	50.000	68.792	287.430	7.606	40.951	10.658	465.437
2007	174.919	140.923	570.082	44.822	51.949	545.010	1.527.706
2008	750.819	326.555	663.343	275.505	92.675	279.798	2.388.694
2009	272.521	1.653.714	2.785.889	761.732	75.161	942.818	6.491.836
2010	148.149	230.114	2.747.708	68.761	91.470	335.667	3.621.869
2011	101.957	83.627	406.692	76.442	6.015	264.376	939.109
2012	105.029	121.637	198.763	42.335	2.694	189.834	660.291
2013	163.863	215.848	157.681	340.228	60.123	475.115	1.412.858
2014	9.573	371.656	983.181	451.147	75.677	298.737	2.189.971
УКУПНО ЗА ПЕРИОД ОД 01.01.2006.-31.12.2014.	1.776.830	3.212.866	8.800.768	2.068.578	496.715	3.342.014	19.697.772
УКУПНО ЗА ПЕРИОД ОД 01.01.1997.-31.12.2014.	9.627.754	6.773.834	28.308.751	3.714.071	2.213.097	6.892.256	57.529.764

Табела 4 – Извјештај о инвестиционим активностима у периоду од 01.01.2006.-31.12.2014. у односу на период од 01.01.1997.-01.01.2006.

Напомена: Приказано улагање у поштанску опрему за 1997. и 1998. годину се односи и на улагање у транспортна средства, а приказано улагање у изградњу грађевинских објеката у периоду од 1997.-2000. године се односи и на адаптацију и реконструкцију грађевинских објеката.

5. На који начин сте смањили број запослених?

Прије осам година, тачније, 2007. године, имали смо конкурс за добровољни одлазак радника уз стимулативне отпремнине. Такође, број радника се смањило и природним одливом, а та мјеста смо попунили унутрашњом прерасподјелом радника. Тамо гдје прерасподјела није

била могућа, запослили смо нове раднике. Поносна сам што смо се при новим запошљавањима одредили за младе, стручне и школоване људе. Све је то допринијело успјешном пословању Пошта Српске.

У 2006. години пословале су 263 поште, а у 2014. је пословала је 231 пошта. Од тога, стотину пошта је пословало са негативним финансијским резултатом у износу од 1,2 милиона КМ. Ове поште запошљавају

308 радника. Од укупног броја пошта које су пословале негативно 26 пошта запошљава по 1 радника, 28 пошта по 2, док 46 пошта запошљавају по 3 радника. Сматрам да је јасна потреба за постојањем ових пошта и броја радника, због наше обавезе пружања поштанских услуга на комплетној територији Републике Српске, свим грађанима под једнаким условима. Дакле, ми као предузеће од јавног интереса, нисмо у могућности да послујемо по економским принципима. Када бисмо гледали економску оправданост, пошта би постојала само у већим градовима. Све друго није исплативо. У протеклом периоду у кадровској политици смо вршили подмлађивање колектива по свим степенима образовања и јачање образовне структуре, што је знатно допринијело резултатима пословања и ефикасности пословања. Међутим, сматрам да још није постигнут задовољавајући ниво, и да требамо бити још бољи и квалитетнији како бисмо постигли што бољи радни учинак и успјешно носили са конкуренцијом. Чињеница је да је потребна константна обука радника, како бисмо ишли у корак са нових технологијама.

ГОДИНА	Број радника	ГОДИНА	Број радника
1997.	1,672	2006.	2,562
1998.	1,724	2007.	2,372
1999.	1,843	2008.	2,452
2000.	1,975	2009.	2,401
2001.	2,012	2010.	2,417
2002.	2,110	2011.	2,369
2003.	2,204	2012.	2,305
2004.	2,297	2013.	2,267
2005.	2,332	2014.	2,263

Табела 5 – Преглед броја запослених по годинама за период 1997. - 2014. године

6. Помињете конкуренцију. Гдје су Поште Српске у односу на поште у окружењу?

Уколико бисмо посматрали нпр. Пошту Србије и Пошту Словеније, Поште Српске би пропорционално броју становника у односу на нпр. Пошту Србије требале имати 3.221 радника, а у односу на Поште Словеније 4.481 радника. Ова поређења најбоље су видљива у Табели 6.

Из наведене табеле јасно је да радници Пошта Српске у поређењу са једном поштом земље која је чланица ЕУ, постижу готово боље резултате. Са мањим бројем радника постиже готово исти ниво поштанских услуга, у ставци прихода у овом сегменту.

Из поређења се такође види да су Поште Српске кренуле у рационализацију, како би што спремније дочекале пад писмоносних и финансијских услуга услед електронске поште и електронског банкарства.

7. Када се осврнете на претходне године, шта бисте истакли као најзначајније? Који су то преломни тренуци били за Пошту?

Надам се да сам транспарентно прикачала свој рад са својим тимом. Под тимом мислим на Надзорни одбор, Управу, Радне јединице и јединице поштанске мреже, односно поште. Сматрам да су једино мјерило оцјене нечијег рада постигнути резултати, а не истицање личних вриједности празним фразама или присвајањем туђих резултата.

Такве особе довољно говоре о себи. Свачији резултат рада је мјерљив, и стога представљам пословање за вријеме свог мандата. Све је транспарентно што се може видјети у показатељима по завршном рачуну, са свим предностима и недостацима.

Када бих говорила о најзначајнијем за Пошту, поред свакодневних активности, истакла бих свој допринос у реализацији слједећег:

- 2007. године потписала диобени биланс са Телекомом, иако се раздвајање десило 01.01.1997. године.
- Обезбјебједила наплату неисплаћених

	Поште Српске 2014	Поште Србије 2013	Поште Словеније 2013
Број становника	1.513.484	7.120.666	2.058.821
Број запослених	2.263	15.155	6.095
Број пошта	230	1.506	560
Број поштара	656	-	2632
Покривеност територија	109 км ²	59 км ²	38,4км ²
Број становника/ЈПМ	6.609	4.979	3.902
Структура прихода 2013			
Поштанске услуге	66,76%	32%	77%
Финансијске услуге/Комерцијални сервис*	22,29%	*50,8%	15%
Остали приходи	10,95%	19%	8%
Дивиденда од телекома	-	10 милиона долара*	-
Структура расхода 2013			
Трошак запослених	71,14 %	66,5%	68%
Материјални трошкови	5,58%	20,2 %	6%
Нематеријални трошкови	3,92%	6,5 %	2%
Трошкови амортизације	5,72 %	6,8%	6%
Просјечна нето плата	695,00 КМ	738,00 КМ	1,900,00 КМ
Нето добит	68.973,00 КМ	25,1 милион евра	16,7 мил евра губитак

Табела 6 – Поређење пословања Пошта Српске са Поштом Србије и Поштом Словеније (два најбоља поштанска оператора из бивше Југославије)

Услед докапитализације Нове Мариборске Банке и Поштанске банке у износу од 20,5 милиона евра, губитак Поште Словеније износио је 16,7 милиона евра. Да није било тога, нето добит би износила 4,1 милион евра.

*Накнада за прикључење на фиксну мрежу за период 2000. – 2015. Судско поравнање са Мобителом

средстава Телекома од 1997. – 2007. године.

- покренула иницијативу за измјену Закона о осигурању оснивачког депозита и банкама Босне и Херцеговине и ограничавање учешћа државног капитала у оснивачком депозиту. 21.05.2009. године је донешена измјена Закона и брисана клаузула да банке може основати само приватни капитал и створена је могућност учешћа државног капитала у оснивачком депозиту банке.
- 06.11.2009. донесен нови Закон на основу наше иницијативе за измјену Закона о посредовању у осигурању и укључивање пошта као посредника

у осигурању, што нам је омогућило пружање услуге осигурања корисницима на шалтерима пошта

- 2010. године – покренула иницијативу која је резултирала усвајањем новог закона о поштанским услугама на нивоу РС.
- 2010. године – добили смо ИМРС код за Поште Српске, од стране Свјетског поштанског савеза, чиме смо остварили равноправан статус са друга два оператора у БиХ у области међународног поштанског саобраћаја.
- 2010. године - покренули смо иницијативу за измјену поштанских бројева путем Ресорног министарства.

- 2012. године – покренула иницијативу за усвајање новог цјеновника од стране Владе РС, а на основу нове тарифне политике од стране Агенције за поштански саобраћај БиХ.
- 2012. године - организовали смо свечану академију - 15 година од оснивања Пошта Српске (од раздвајања са Телекомом).
- 2014. године - организовали смо Прву међународну конференцију „Постинфо“-учешће информационих технологија у поштанској дјелатности.
- у фебруару 2015. године у складу са Одлуком Владе РС о стварању повољнијих услова привређивања и

бржег опоравка Предузећа покренули смо иницијативу и упутили Ресорном министарству за измјене и допуне 17 закона и то: из области платног промета, области посредовања у осигурања, административних такси, девизном пословању, о посебном измирењу пореског дуга, о пореском поступку, о висини затезне камате, о комуналним таксама, о пензијском и инвалидском осигурању, о стварним правима, о овлашћењима црвеног крста, независног регулативног тијела за поштански саобраћај на нивоу РС, о порезу на додану вриједност, о јавним предузећима.

- Успјели закључити многе уговоре, зад-

ржати постојеће уз мале корекције.

- и на крају постигли позитиван резултат пословања уз редовно измирење нето плата са топлим оброком и регресом и просјечним примањима изнад просјека гране и републичког просјека.

8. Шта бисте промијенили?

Прво морам да нагласим да не волим кад чујем декларативну подршку у смислу даљег развоја поштанског система!

Морам истаћи да, за све ове године трајања мандата, нисам била члан ниједног надзорног одбора, ни одбора за ревизију, а нисам ни власник ни сувласник ниједне приватне фирме.

У наредном периоду мораћемо радити више на провођењу Закона о поштанским услугама РС, на томе да већински акционар и мали акционари размишљају о будућности и трансформацији поштанског система по угледу на окружење.

Осим тога, треба радити поново на оснивању Поштанске банке коју имају све земље у окружењу, уз узимање само добрих искустава у овом послу. Такође, морамо да наставимо са подмлађивањем запослених као и њиховим стручним и техничким оспособљавањем, пратећи све свјетске трендове у поштанској области.

Радници Пошта Српске морају бити свјесни да живимо и радимо у капитализму, а да је у главама многих још увијек соц-ијализам.

Мораће бити одвојен рад од нерада и то кроз капиталистичке методе, да ће рад бити плаћен, а нерад неће бити толерисан. Када је ријеч о мобингу, сматрам да је он пролазна фаза оних који мисле да је још социјализам, у смислу, „не можеш ме мање платити него што ја могу мање радити“. Што прије препознамо такве међу нама, брже ћемо остваривати боље резултате и обезбиједити правичну накнаду према резултатима рада. Способност мора бити на првом мјесту. Живимо у 21 вијеку, пристајемо на све промјене, промјене система, комуникације, живота уопштено. Питам се, а зашто не бисмо промијенили приступ послу? Капитализам је неизбјежан.

Вријеме ће показати да ли смо на добром путу.

Развој поштанског саобраћаја доприноси развоју друштва у цјелини

Јасминка Кривокућа, директор Пошта Српске и Неђо Трнинић, министар саобраћаја и веза РС са сарадницима у Пошти 78101 Бањалука

Поште Српске имају пуну подршку Ресорног министарства у свим пословним потезима који доприносе развоју поштанског система Републике Српске

Жељка Кољанчић

Јасминка Кривокућа, директор Пошта Српске и чланови Управе Предузећа, те чланови Надзорног одбора Предузећа, били су домаћин радног састанка, који је одржан у Поштама Српске, а поводом посјете Министра за саобраћај и везе РС Неђе Трнинића са сарадницима.

Министар Трнинић обишао је и Пошту 78101 Бањалука, том приликом упознао се и разговарао са радницима, те симболично, послао писмо из шалтер сале Главне поште у Бањалуци. Овом приликом, Директор Предузећа и чланови Управе Предузећа, упознали су Министра са пословањем поштанског система Српске, актуелностима и плановима за будућност. Министар Трнинић је изразио задовољство што Поште Српске из године

у годину иду ка бољим пословним резултатима, што је како је рекао, резултат одговорног пословања ове Управе.

Када је ријеч о пројектима који су од великог значаја за Пошту, Ресорно министарство пружиће пуну подршку, а с циљем успјешне реорганизације традиционалног поштанског система Републике Српске.

Министар је нагласио да је неопходно више улагати у развој система, те у пројекте који ће Предузећу донијети приходе. На састанку је закључено да је развој поштанског система веома битан, јер кроз исти се доприноси развоју друштва у цјелини.

Поште Српске су упркос тешкој пословној години, великим напорима, успјеле да остваре позитиван пословни резултат. Много је сегмената отежало успјешно пословање. Поште Српске за исказани губитак због резервисане услуге, односно непрофитабилних пошта, нису оствариле субвенцију која им припада према Закону о поштанским услугама РС. Ријеч је о износу од 2,043.416 КМ за 2012. годину, те о 6,716.123 КМ за 2013. годину, што укупно износи 8,759.539 КМ. Закон о поштанским услугама ни у 2014. години није у потпуности примјењиван од стране појединих корисника, што је свакако утицало на пословни резултат.

Елементарна непогода, изазвана поплавама у мају 2014. године, Поштама Српске нанијела је велику материјалну штету, те је оштећено 19 поштанских јединица. Укупна штета процијењена је на 3,5 милиона КМ, од чега је штета на грађевинским објектима 1,7 милиона КМ, уништеном ентеријеру и опреми 810.000,00 КМ, док је вриједност уништених поштанских марака и вриједносница, накнада штете за изгубљене поштилке, као и поновљено штампање упутница и вриједносница, процијењено на 350.000,00 КМ. Осим директних штета, Предузеће је претрпјело и индиректну штету због неостварених прихода поплавлених поштанских јединица, а према процјени ријеч је о износу од 705.000,00 КМ.

У прошлој години Поштама Српске је Пореска Управа Републике Српске извршила контролу обрачуна и уплате пореза и доприноса на лична примања за период 2009. -2013. година, и за контролисани период обрачунала камату за неблаговремено плаћање пореза и доприноса у износу од 830.000,00 КМ. Поред наведеног, Пореска управа РС, Предузећу је наложила плаћење комуналне таксе за 2012. и 2013. годину у износу од 444.000,00 КМ и обрачунала камату на комуналну таксу у износу од 75.000,00 КМ. Предузеће, у складу са Законом о комуналној такси, није лаћало ову накнаду, обзиром да је ријеч о организацији од јавног интереса и да нема обавезу плаћања комуналне таксе. Обзиром да Министарство финансија Републике Српске, није прихватило жалбу на обрачун комуналне таксе, Поште Српске су код Окружног суда у Бања Луци, против Министарства финансија Републике Српске, покренуле управни спор. Значајан удар на краткорочну ликвидност Предузећа догодио се 27.11.2014.

Великим корацима ка стабилном и позитивном пословању

Поште Српске су у претходној години пословале у врло сложеним и отежаним економским условима. Поред заострених тржишних услова и финансијских потешкоћа, поплаве које су захватиле велики дио Републике Српске, изазвале су значајне организационе проблеме и материјалну штету Предузећу.

године, увођењем принудне управе у Бобар банку, јер је на жиро рачуну Пошта било 909.000,00 КМ, чија је судбина неизвјесна до окончања ликвидације банке. Предузеће је у току 2014. године, сваки мјесец измиривало једномјесечне порезе и доприносе на лична примања, након исплате нето плате. Заостале порезе и доприносе из претходних година, у износу од 7,3 милиона КМ, у току 2014. године је дуг смањен на 5,7 милиона КМ. Трезор РС је 26.11.2014, те године уплатио 840.000,00 КМ, 27.11.2014. године средства су требала бити враћена Трезору за измирење пореза и доприноса, чиме би дуг био смањен на 4,8 милиона КМ, али због „случаја“ Бобар банка, средства нису уплаћена Трезору, већ су остала на жиро рачуну у Бобар банци. Када је ријеч о наплати потраживања, она је у претходној години била отежана због опште неликвидности, а посебно је изражена код наплате потраживања од буџетских корисника, фондова, јединица локалне управе и центара за социјални рад. Укупна потраживања Предузећа од ових корисника су у 2014. години износила од 4,2- 4,8 милиона КМ, што је у односу на дуговање Предузећа за порезе и до-

приносе било 70-85% дуговања.

Како бисмо ријешили плаћање заосталих обавеза за порезе и доприносе на лична примања запослених, која тренутно износи 7,6 милиона КМ, а тиме избјегли могућност да Пореска управа изврши блокаду Жиро рачуна Предузећа, ушло се у процедуру кредитног задужења у висини 5,0 милиона КМ. Ова средства ће омогућити да се њиховим ангажирањем измире обавезе за порезе и доприносе у висини око 7,0 милиона КМ, а преостале обавезе од 600 хиљада КМ биће измирене из потрживања. Због отежаних услова привређивања и немогућности да се у потпуности измире обавезе за порезе и доприносе, на што је утицало низ фактора, Предузеће је додатним напорима успјело у 2014. години повећати количину својих услуга, а што је утицало на повећање прихода. Поред тих активности учињени су и напори у рационализацији трошкова пословања. Ове активности су допринијеле позитивном пословању Предузећа у 2014. години у износу од 590.000,00 КМ, након губитака које је Предузеће исказало у 2012. и 2013. години.

Област за рачуноводство и финансије

Позитивно пословање у 2014. години

Назив	План 2014.	Остварено 2013.	Остварено 2014.	Индекс 4/2	Индекс 4/3
1	2	3	4	5	6
Обим услуга	48.359.754	43.928.204	49.046.308	101	112
Укупни приходи	50.254.157	48.042.372	55.709.058	111	116
Укупни расходи	54.054.937	54.758.495	55.640.085	103	102
Резултат пословања	-3.800.779	-6.716.123	68.973		
Остали Добици	680.000	680.505	521.468		
Нето резултат пословања	-3.120.779	-6.035.618	590.441		
Број запослених 31.12.	2.259	2.267	2.263	100	100
Прос.мје.нето зарада		686	695		101
Прос.мј.нето-лична прима.		888	902		102

Табела бр. 1 – Анализа финансијског пословања за 2014. годину

- Остварене услуге у 2014. години, су у односу на 2013. годину, веће за 12%, док је план услуга остварен са 101%.
- Повећање услуга утицало је на повећање укупних прихода за 16% у односу на остварене у 2013. години, а план укупних прихода остварен је са 111%.
- Укупни расходи су већи за 2%, у односу на остварене расходе у 2013. години, док су планирани расходи остварени са 103%.
- У 2014. години Предузеће је остварило добит у износу од 68.973,00 КМ, док је у истом периоду 2013. године исказало губитак у износу од 6.716.123,00 КМ. години. Добици у 2014. години

утврђени су директно у капиталу по основу смањења ревалоризационих резерви на сталним средствима, исказани су у износу од 521.468,00 КМ, тако да реалан добитак у обрачунском периоду 01.01.-31.12.2014. године износи 590.441,00 КМ.

- 31.12.2014. године Предузеће је запошљавало 2.263 радника, од чега 2.204 радника (97,39%) на неодређено вријеме, а 40 радника (1,77%) на одређено вријеме и 19 радника (0,84%) је на пробном раду. У односу на 31.12.2013. године број запослених смањен је за 4 радника или за 0,18%.
- Просјечна мјесечна нето зарада у 2014. години износи 695,00 КМ, док је у 2013. години износила 686,00 КМ. Просјечна

мјесечна нето лична примања по раднику у 2014. години износила су 902,00 КМ.

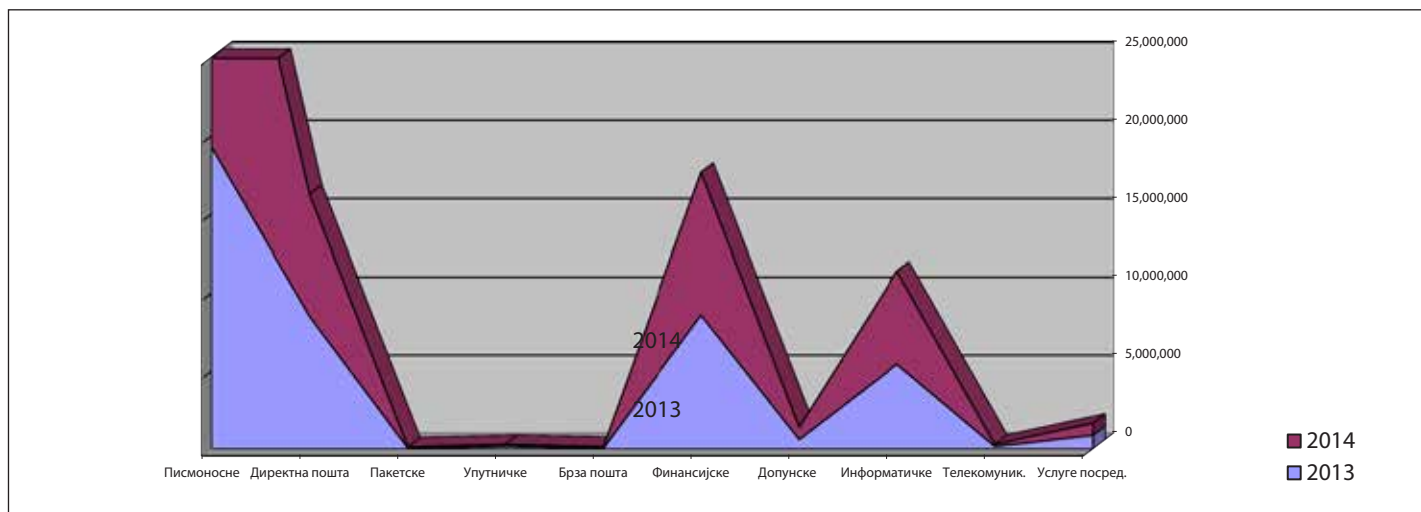
УСЛУГЕ

Током 2014. године реализовано је укупно 49.046.308 услуга, при чему је план надмашен за 1%, а за 12% остварено је више услуга у него у 2013. години. Посматрано по врстама услуга, у поређењу са планом и предходном годином, можемо констатовати сљедеће:

- Поштанске услуге учествују са 85,90% у укупним услугама, а њих сачињавају: писмоносне услуге, директна пошта, пакетске, поштанско упутничке, услуге брзе поште, финансијске и допунске услуге. План поштанских услуга је остварен са 101% а у односу на 2013. годину поштанске услуге су веће за 13%. У оквиру поштанских услуга писмоносне услуге учествују са 57,40% финансијске услуге са 21,57%, директна пошта са 18,46% а пакетске, поштанско упутничке, услуге брзе поште и допунске услуге учествују са 2,57% у поштанским услугама.
- Остале услуге учествују са 14,10% у укупним услугама, а њих чине: информатичке, услуге посредовања и телекомуникационе услуге. У структури осталих услуга информатичке услуге учествују са 86,56%, телекомуникационе са 2,08%, а услуге посредовања са 11,36.

РЕД. БР.	ВРСТА УСЛУГЕ	ПЛАН ЗА 2014.	ОСТВАРЕНО 2013.	ОСТВАРЕНО 2014.	ИНДЕКС 5:3	ИНДЕКС 5:4	РАЗЛИКЕ 5-4
1	2	3	4	5	6	7	8
I	ПОШТАНСКЕ УСЛУГЕ						
1.	Писмоносне	23.638.554	19.339.817	24.193.560	102	125	4.853.743
2.	Директна пошта	8.173.428	8.520.300	7.782.133	95	91	-738.167
3.	Пакетске	69.195	67.987	82.665	119	122	14.678
4.	Упутничке	205.135	184.337	123.148	60	67	-61.189
5.	Брза пошта	79.698	74.415	93.465	117	126	19.050
6.	Финансијске услуге	8.796.052	8.602.329	9.092.794	103	106	490.465
7.	Допунске услуге	632.153	618.388	784.945	124	127	166.557
	УКУПНО-ПОШТАНСКЕ УСЛУГЕ	41.594.215	37.407.573	42.152.710	101	113	4.745.137
II	ОСТАЛЕ УСЛУГЕ						
1.	Информатичке	5.697.085	5.454.903	5.967.247	105	109	512.344
2.	Телекомуникационе	166.186	175.727	143.241	86	82	-32.488
3.	Услуге посредовања	902.268	890.001	783.110	87	88	-106.891
	УКУПНО-ОСТАЛЕ УСЛУГЕ	6.765.539	6.520.631	6.893.598	102	106	372.967
	УКУПНО I + II	48.359.754	43.928.204	49.046.308	101	112	5.118.104

Табела бр.2.- Преглед физичког обима услуга за 2014. годину

Графички приказ планираних и остварених услуга

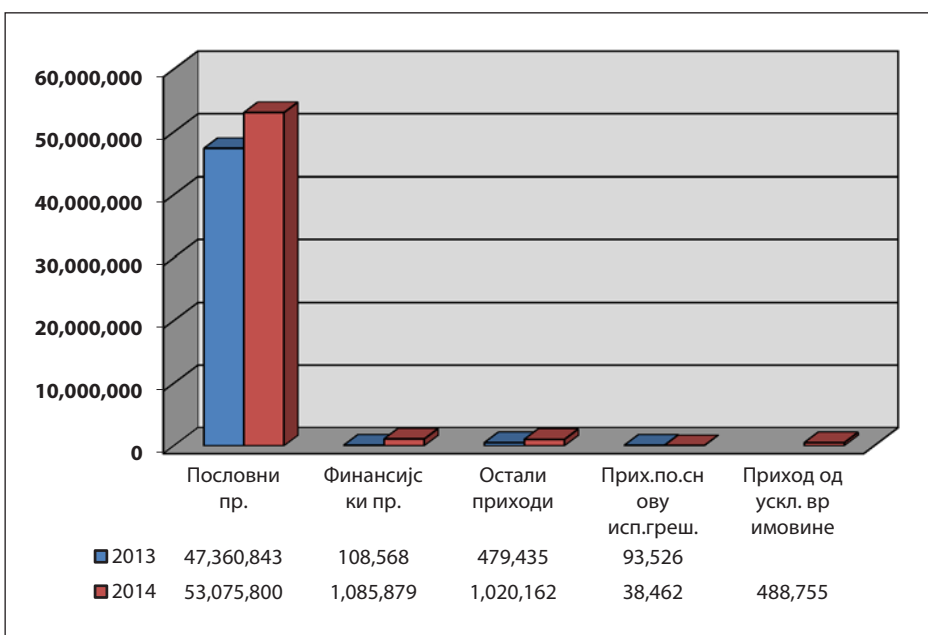
ПРИХОДИ

Укупни приходи остварени у 2014. години износе 55.709.058,00 КМ. Годишњи план прихода је остварен са 111%, а у односу на прошлу годину, приходи су већи за 16%. Пословни приходи учествују у укупним приходима са 95,27%, финансијски приходи са 1,95%, остали приходи 1,83%, приходи по основу исправке грешке из ранијих година 0,07% и приходи од усклађивања вриједности имовине са 0,88%.

У 2014. години остварени су пословни приходи у износу од 53.075.800,00 КМ. Пословни приходи су већи за 12% у односу на исти период прошле године. Повећање пословних прихода од 5.714.957,00 КМ условљено је повећањем обима услуга. Финансијски приходи износе 1.085.879,00 КМ и њих чине приходи од затезне камате у износу од 1.041.513,00 КМ, приход од камата у износу од 27.796,00 КМ, позитивне курсне разлике и остали финансијски приходи. Остали приходи износе 1.020.161,00 КМ и учествују са 1,83% у укупним приходима. У 2014. години оприходоване су уплате по судским споровима (за раднике РЈ Фоча, судско ријешење у РЈ Приједор), наплаћена отписана потраживања од купаца износе 437.947,00 КМ, приход од наплате-изгубљени приход у износу од 329.271,00 КМ односи се на вансудска поравнања. Приходи по основу исправке грешке из ранијих година износе 38.462,00 КМ и односе се на отпис више процјењених расхода по основу међуоператерског обрачуна за 2013. годину. Приходи од усклађивања вриједности имовине износе 488.755,00 КМ и односе се на укњижавање вриједности сталне збирке по одлуци Управе Предузећа.

Ред. бр.	СТРУКТУРА ПРИХОДА	ОСТВАРЕНО 2013.год	% Учешћа	ОСТВАРЕНО 2014.год.	% Учешћа	Индекс 5/3
1	2	3	4	5	6	7
1.	Пословни приходи	47.360.843	98,58	53.075.800	95,27	112
2.	Финансијски приходи	108.568	0,23	1.085.879	1,95	1000
3.	Остали приходи	479.435	1,00	1.020.162	1,83	213
4.	Прих.по.снову исп. греш. рев. Рез.	93.526	0,19	38.462	0,07	41
5.	Приход од усклађивања вриједности имовине	-	-	488.755	0,88	-
УКУПНО:		48.042.372	100,00	55.709.058	100,00	116

Табела бр.3.- Структура прихода за 2014. године

Графички приказ структуре прихода

Област за рачуноводство и финансије

Позитивно пословање у 2014. години

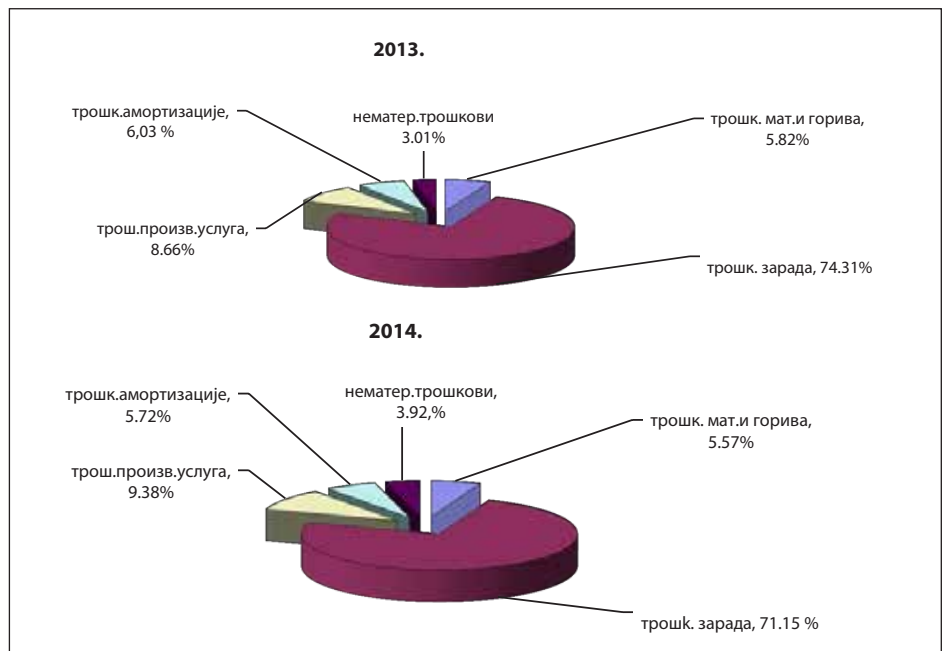
Ред. бр.	СТРУКТУРА РАСХОДА	ОСТВАРЕНО 2013. год.	% Учешћа	ОСТВАРЕНО 2014. год.	% Учешћа	Индекс 5/3
1	2	3	4	5	6	7
1.	Пословни расходи	53.585.259	97,86	53.301.748	95,80	99
	Бруто зараде, накнаде зарада и остали лични расходи	40.692.591	74,31	39.589.929	71,15	97
	амортизација	3.306.387	6,03	3.184.191	5,72	96
	Трошкови материјала, резервних дијелова и горива	3.189.020	5,82	3.103.256	5,57	97
	Трошкови производних услуга	4.745.070	8,66	5.223.371	9,38	110
	Нематеријални трошкови (са порезима и доприносима)	1.652.200	3,01	2.182.270	3,92	132
2.	Финансијски расходи	215.068	0,39	535.322	0,96	249
3.	Остали расходи	940.842	1,72	1.259.185	2,26	134
4.	Расходи по осн. испр. Грешака из ранијих год.	17.326	0,03	14.257	0,03	82
5.	Расходи од усклађивања вријед. имовине			529.573	0,95	
УКУПНО:		54.758.495	100,00	55.640.085	100,00	102

Табела бр.3.- Структура прихода за 2014. године

РАСХОДИ

Укупни расходи на нивоу Предузећа, остварени у 2014. години, износе 55.640.085,00 КМ и већи су у односу на прошлу годину за 881.590,00 КМ или за 2%. Највеће учешће у укупним расходима имају пословни расходи 95,80 % који су мањи за 283.511,00 КМ или за 1% у односу на 2013. годину. Финансијски расходи износе 535.322,00 КМ, и већи су за 149% у односу на 2013. годину због већих трошкова по основу камата за кредите и затезне камате по записнику Пореске управе. Затезна камата по записнику Пореске управе, која је књижена на трошкове у 2014. години износи 319.792,99 КМ. У 2014. години остали расходи износе 1.259.185,00 КМ и већи су у односу на 2013. годину за 34% због веће исправке вриједности потраживања дужих од годину дана, са 455.688,00 КМ колико су износили у 2013. години, на 1.090.360,00 КМ у 2014. години. Расходи од усклађивања вриједности имовине износе 529.573,00 КМ и резултат су усклађивања вриједности објеката поплавлених у мају 2014. године.

Ступањем на снагу Закона о посебном доприносу за солидарност (Сл. Гласник 52/14) уведен је допринос за солидарност, који се обрачунава у висини од 3% нето личних примања, од чега 50% иде на терет радника, а 50% на терет предузећа, што на мјесечном нивоу износи око 28.000,00 КМ на терет Предузећа. Овај закон ступио је на снагу 1. јуна 2014. године и трошкови по овом основу износе 208.379,00 КМ за 2014. годину.

Графички приказ структуре пословних расхода

Трошкови на објектима изазвани поплавама	529.573
Трошкови затезне камате по записнику Пореске управе	319.793
Трошкови боловања преко 30 дана - која нису оприходовани	276.141
Укупно трошкови који су додатно теретили обрачун 2014-те год. и утицали на смањење добити	1.125.507
Повећање губитка из претходних година на основу записника Пореске управе	1.062.446
Просјечно дневно одсуствовање радника по основу боловања	102
Блокирана средства код Бобар банке	909.174
Износ средстава која су утицала на смањење краткорочне ликвидност	909.174

Табела бр.5.- Трошкови у 2014. год који су директно утицали на смањени резултата пословања и умањену ликвидност

ЗАРАДЕ РАДНИКА

Опис	
Цијена рада у 2014. години	180,00 KM
Топли оброк мјесечно по раднику	185,00 KM
Годишњи износ регреса по раднику	540,00 KM
Просјечна мјесечна нето плата по раднику	695,00 KM
Просјечна мјесечна лична примања по раднику	902,00 KM
Просјечна мјесечна нето плата на нивоу РС-а	825,00 KM
Просјечна мјесечна нето плата у подручју саобраћаја и складиштења	618,00 KM

Табела бр.6.- Примања радника у току 2014. године

ЗАПОСЛЕНОСТ

На дан 31.12.2014. године укупан број запослених у Предузећу износио је 2.263. У односу на стање 31.12.2013. године, укупан број запослених је мањи за 4 или 0,18%.

Према врсти радног односа у Предузећу је запослено 2.204 на неодређено вријеме или 97,39%, 59 на одређено вријеме, или 2,61%. Укупан број радника је већи за 4 радника у односу на планирани број радника.

У 2014. години забиљежен је раст радника

старијих од 50 година са 36%, колико је износио у 2013. години, на 38%.

У обе посматране године највише радника припада интервалу од 51-60 година (34,95 % од укупног броја радника у 2014. години, те 32,82% укупног броја радника у 2013.)

ГОДИНА	КВАЛИФИКАЦИОНА СТРУКТУРА							Укупно
	ВСС	ВС	ВКВ	ССС	КВ	ПК	НК	
2013.	239	260	93	1541	62	4	68	2.267
% учешћа	10,54	11,47	4,10	67,98	2,73	0,18	3,00	100,00
2014.	252	255	92	1540	58	3	63	2.263
% учешћа	11.14	11.27	4.07	68.05	2.56	0.13	2.78	100,00
Разлика 2014.-2013.	13	-5	-1	-1	-4	-1	-5	-4

Табела бр.7. – Квалификациона структура запослених у Предузећу

Година	Старосна структура					Полна стр.		Укупан број радника		
	20-30	31-40	41-50	51-60	61-	М	Ж	Неод	Одр.	Укуп
2013.	190	564	697	744	72	1269	998	2218	49	2.267
% учешћа	8,38	24,88	30,75	32,82	3,18	55,98	44,02	97,84	2,16	100,0
2014.	171	577	655	791	69	1270	993	2204	59	2.263
% учешћа	7.56	25.50	28.94	34.95	3.05	56.12	43.88	97.39	2,61	100.0

Табела бр.8.- Старосна и полна структура запослених у Предузећу

Поште Српске на Пленарној сједници Пост Јуропа у Сан Марину

Јасминка Кривокућа директор Пошта Српске и Сњежана Мартић, извршни директор за поштански саобраћај, учествовале су у раду годишње Пленарне сједнице Пост Јуропа (Post Europ), која је одржана крајем септембра у Сан Марину.

Милица Арбутина

„Иновације данас за будућност“, била је тема Пленарне сједнице Пост Јуропа, која је одржана у септембру у Сан Марину, а на којој су поред других поштанских оператера из Европе, учествовале и Поште Српске. Осим Пленарне сједнице, Поште Српске су учествовале и на Форуму директора поштанских оператера, гдје је било ријечи о интензивним промјенама у поштанском сектору, те трендовима и новим технологијама које утичу на кориснике поштанских услуга и мијењају поштанску дјелатност.

Између осталог, учесници су покушали

да одговоре на питања: Како ће изгледати будућност за 10 година? Како ће се нова генерација понашати? Како ће дешавања у технологији промијенити поштанску индустрију? Како ће промјене у животном стилу промијенити поштанску дјелатност? Како поште реагују на овај свијет који се мијења? Зашто треба да реагујемо? Да ли имамо тражено знање и искуство? Осим наведеног, било је ријечи и о новим животним стилевима, те новим пословним могућностима за пошту.

Поште Српске од свог пријема у чланство у Пост Јуропа, активно учествују на пленарним сједницама, чиме се унапређује рад поштанског система Републике Српске.

На Пленарној сједници Post Europ-a у Сан Марину, проглашена је и најљепша поштанска марка у оквиру програма „Европа – музички инструменти“. Стручни жири прогласио је најљепшом 3d марку из Пошта Белгије, чији је мотив саксофон, док је онлине гласовима прво мјесто освојила Пошта Србије, са марком на којој су насликане гајде. Такође, у такмичењу за најљепшу поштанску марку Европе учествовале су и Поште Српске са издањем, „Национални музички инструменти“, гдје су мотив на марки биле гусле и двојнице, традиционални гудачки и дувачки инструменти. Овим је уједно и завршена Пленарна сједница Post Europ-a. Поштанске марке из овог програма можете погледати на: <http://www.posteurop.org/europa2014>.

Раду годишње пленарне сједнице Пост Јуропа у Сан Марину, присуствовале су Јасминка Кривокућа, директор Пошта Српске и Сњежана Мартић, извршни директор за поштански саобраћај.

Поште Српске на састанку у Свјетском поштанском савезу и Берну

На састанку је похваљена брза реакција Пошта Српске у данима поплава и успјешно спрјечавање већих посљедица по поштански систем. СПС најавио помоћ Поштама Српске

Жељка Кољанчић

Никола Шупљеглав, извршни директор за инвестиције и набавку Пошта Српске, учествовао је на састанку Радног тима за управљање ризицима од природних непогода, који је одржан у Берну у организацији Свјетског поштанског савеза. С обзиром да је наше Предузеће претрпјело велику штету у мајским поплавама, ово је била јединствена прилика да представнике јавних свјетских поштанских оператора упознамо са стањем поштанског система Републике Српске. Шупљеглав је на радном састанку у Берну, говорио о поштанској инфраструктури у току и након поплава. Ово је уједно била и једна од најуспјешнијих презентација, упркос касном добијању позива и минималним роковима за припрему излагања, што успјех чини још већим.

Овом приликом, учесницима радног састанка представници Свјетског поштанског савеза представили су мапу свијета са потенцијалним природним катастрофама (поплаве, пожари, замљотреси и вулкани) коју су радили стучни тимови при Свјетском поштанском савезу, гдје је и наше подручје означено као подручје високог ризика.

С тим у вези, поручено је да би јавни поштански оператори требало да имају јасне прегледе могућих природних непогода за њихово подручје, те да у складу са тим, кроз рад стручних тимова, изврше све неопходне припреме с циљем спашавања

Поштама Српске позив је прослиједила Агенција за поштански саобраћај БиХ, три дана пред одржавање састанка у Берну, иако није надлежна за то. Позив јавним операторима у БиХ требало је да достави Министарство комуникација и транспорта БиХ које је како смо упознати било обавијештено мјесец дана раније. Ово је само још један показатељ инертности Министарства комуникација и транспорта БиХ. Упркос кратком року, Поште Српске су се директно обратиле Свјетском поштанском савезу, добиле и сагласност Министарства саобраћаја и веза Републике Српске, те учествовале на радном састанку у Берну.

људских живота и минимализовања штете на имовини Предузећа. Свакако, потребно је да се дефинишу задаци појединаца и колектива у току и последице природних непогода.

Представници Свјетског поштанског савеза похвалили су брзу реакцију Пошта Српске у данима поплава и успјешно спрјечавање већих посљедица по поштански систем.

С тим у вези, у знак солидарности према поштанском систему Српске, који је претрпио велику материјалну штету, најавили су помоћ у средствима за рад.

Осим наведеног, директор Шупљеглав учествовао је на још једном састанку Радног тима, који је одржан средином априла. Учешћем на радном састанку, Поште Српске наставиле су успјешну сарадњу са Свјетским поштанским савезом.

Регионална поштанска конференција у Скопљу

Развојем IPDP методологије покреће се реформа поштанског сектора. Чињеница је да динамичан и модеран поштански сектор стимулише економску, друштвену и културну интеракцију између њених становника.

Милица Арбутина

Свјетски поштански савез и Пост Јуроп у сарадњи са Агенцијом за поштански саобраћај Македоније, били су домаћини Регионалне поштанске конференције - Подршка земљама Европе и CIS-а у реформи поштанског сектора и процесу развоја посредством IPDP методологије Свјетског поштанског савеза, на којој су учествовали и представници Пошта Српске, а која је одржана у Скопљу крајем марта. С обзиром на то да је поштанска реформа у току, те није завршена у неколицини европских земаља и земаља CIS регије (бивше државе СССР-а), на Конференцији је било ријечи о побољшању и јачању поштанске

дјелатности у овим земљама. Осим наведеног, представници јавних поштанских оператера говорили су о модернизацији и институционализацији поштанског сектора у складу са потребама глобалне мреже, као и моделима финансирања ове реформе. Према подацима Свјетског поштанског савеза у посљедњих 30 година, степен инвестиција у поштански сектор у многим земљама је био јако низак.

Такође, либерализација поштанског тржишта, довела је до повећања конкуренције, е-супституција допринијела је смањењу обима писмоносних пошиљака, што је директно утицало на профит јавних поштанских оператера и на њихов удио на тржишту, што је довело поштанске оператере

у тешку ситуацију. Због свега наведеног, неопходно је да буду развијене стратегије које ће омогућити јавним оператерима да својим корисницима пруже квалитетну услугу проширењем и унапређењем властитих услуга. Истакнуто је да поштански сектор игра значајну улогу у националној економији, а обзиром да је јавна служба заснована на економским принципима, она доприноси економском развоју земље, и подстиче њену конкурентност. Такође, подстиче и друштвену кохезију заједнице и појединца. Чињеница је да динамичан и модеран поштански сектор стимулише економску, друштвену и културну интеракцију између њених становника. Развојем IPDP методологије покреће се реформа поштанског сектора. Свјетски поштански савез је Акционим планом за поштанску реформу предвидио да 2015-2016. година буде усмјерена ка имплементацији IPDP методологије у земљама Југоисточне Европе.

Укратко IPDP методологија представља:

- Дефинисање Универзалне поштанске услуге
- Дефинисање политике поштанског сектора
- Реформу законодавног оквира
- Реструктурирање и модернизацију услуга јавног поштанског оператера

За дефинисање и примјену IPDP методологије потребна је сагласност и консензус свих актера, односно, Министарства, Агенције те јавног поштанског оператера, након чека Министарство аплицира код Свјетског поштанског савеза за средства и консултантску помоћ у дефинисању и имплементацији IPDP методологије. Свјетски поштански савез нуди консултантске услуге и помоћ у дефинисању IPDP методологије, а средства би требало да обезбиједи спонзори, тј. Свјетска банка и Европска банка за реконструкцију и развој. На поштанској конференцији у Скопљу, испред Пошта Српске, учествовали су Зоран Дурић, директор РЈ Бањалука, Миодраг Јовановић, директор РЈ ПСЦ Бањалука и Милица Арбутина, Шеф кабинета.

Година поплава и неочекиваних инвестиција

Санирајући штете настале у поплавама, запослени у Поштама Српске радили су 940 волонтерских дана, како би поштански саобраћај поново заживио у поплавом угроженом подручјима

Поплаве диктирале инвестиције

Никола Шупљеглав
дир. инт. арх.

Извршни директор за инвестиције и набавку

Област за инвестиције и набавку, односно, Поште Српске, суочиле су се са измјенама приоритета у односу на планске акте предузећа, у смислу инвестирања у грађевинске објекте. Узрок томе су прошлогодишње поплаве, које су оставиле трајне посљедице како на привреду Републике Српске тако и на Поште Српске.

С тим у вези, у поплавом угроженом подручју, морали смо приступити успостављању поштанског саобраћаја у што краћем року, што је подразумевало

стављање у функцију објеката који су оштећени у већем и мањем обиму. До сада смо у смислу нормализације радних процеса у потпуности завршили санације и адаптације објеката Поште 74103 Добој и поште 74105 Добој, које су добиле нов и савременији архитектонски израз, док је Главна пошта у Добоју била привремено дислоцирана на локалитет Жељезничке станице, али је поново почела са радом у комплексу поште у центру града.

Када је ријеч о Главној пошти 74101 Добој, пројектна документација је у изради и потпуно оспособљавање простора Поште планирано је у другој половини ове године.

Осим у Добоју, у првим данима након

поплава, уз минимална улагања, ставили смо у функцију објекте пошта у Јањи и Шековићима. Поред свих осталих активности, у смислу инвестирања у наше објекте, у овој години је планирана и реконструкција потпуно девастираног објекта поште Шамац, гдје је осим адаптације шалтер сале, предвиђена изградња рампе за лица за посебним потребама и партерно уређење.

Битно је истаћи да су Поште Српске властитим средствима, а дијелом и властитом радном снагом, санирали и адаптирали објекте уништене у поплавама. Обзиром да смо до сада у више наврата аплицирали за средства за обнову објеката уништених у поплавама, као и за основна средства за рад према Министарству саобраћаја и веза РС и Свјетском поштанском савезу, очекујемо помоћ у наредном периоду, јер смо за сада добили декларативну подршку.

Морам нагласити да су, када је ријеч о раду на горе поменутих објектима пошта, запослени у Поштама Српске, имали 940 волонтерских дана, што је заиста непроцењиво. Осим санирања штета од поплава, у другој половини прошле године, Поште Српске су узеле учешће у конференцији у Берну коју је организовао Свјетски поштански савез.

Као представник Пошта Српске, попут свих мојих колега који су до сада имали прилику да учествују на конференцијама и састанцима у организацији свјетских и европских институција или поштанских оператера, искористио сам прилику и разговарао о горућим темама. На састанку сам презентовао постојање, достигнућа и значај Пошта Српске у Свјетском поштанском савезу, али и искористио прилику да разговарам о евентуалној помоћи Савеза поштанском оператеру РС, те замолио све чланице СПС-а да покажу солидарност те помогну Поштама Српске у санирању штета.

Наравно, да у складу са могућностима, поред декларативне подршке, обезбиде материјалну и техничку помоћ за поштански систем РС. Радујем се што је Свјетски поштански савез испунио тада дато обећање, те помогао поштанском систему Републике Српске. Донација рачунарске опреме коју смо добили претходног мјесеца, значиће пуно за опоравак пошта чија је инфраструктура страдала у поплавама. Посебно се радујем што ће нам Свјетски поштански савез донирати још 40 рачунара.

Инвестиције у служби квалитета

Јелена Страживук

Поштански систем мора плански дефинисати своје потребе, а у складу са ограниченим финансијским могућностима.

С тим у вези, Поште Српске постепено прилагођавају своје објекте савременом начину пословања, дајући им модеран архитектонски израз. У прошлој години смо извршили санације објеката пошта Бронзани Мајдан, Доњи Врбљани, Вишеград, Шамац, те двије поште у Добоју.

Поред наведеног, санирали смо шалтер сале Поште 89103 Требиње, 78107 и 78111 Бањалука, као и пошта у Врбањи и Прњавору, које су адаптиране и такође су добиле савремен архитектонски израз.

Водећи рачуна о најефикаснијем кориштењу средстава, у 2014. години смо, између осталог, адаптацију поште у Врбањи, пошта 78107 и 78111 Бањалука, издвојеног шалтера у Грунтовници те Поштанском центру Добој извршили у сопственој режији, тачније, ангажовањем радника Пошта Српске.

Битно је нагласити да је Пошта, у подјели ПТТ система на Поште Српске и Телеком Српске, добила објекте, тако да нам је већ на почетку ере самосталног пословања било јасно да морамо размишљати о одрживости.

Иако дотрајали, наши објекти у центрима насељених мјеста, представљају одличан избор за пословање. Уз одређена улагања, предимензионисане шалтер сале смањујемо на реално потребну површину, те улажемо огромне напоре да остатак простора дамо у закуп. То смо урадили у поштама Прњавор и Бијељина у којима су у прошлој години значајне површине дате у закуп.

У овој години, приступићемо изради значајних пројеката рационализације у објектима пошта Гацко, Козарац, Требиње, Теслић и Добој.

Реновирана пошта у Прњавору

Пошта 78430 Прњавор

Директор Пошта Српске Јасминка Кривокућа, са својим сарадницима, обишла је реновирану пошту 78430 Прњавор. Иако Предузеће на овој локацији послује дуги низ година, ово је прво велико улагање у објекат ове Поште. Кориснички и радни простор уређен је по најновијим стандардима, што је веома значајно за квалитет поштанских услуга које пружамо грађанима.

У Пошти 78430 Прњавор запослено је 27 радника, а достава поштиљака се врши у 13 реона. Радници поште годишње приме више од 800.000 поштиљака, те изврше преко 200.000 новчаних трансакција, што ову јединицу поштанске мреже чини једном од фреквентнијих пошта. У 2013. години Пошта 78430 Прњавор оствари-

ла је позитиван финансијски резултат, што чини оправданим улагање од око 95.000 КМ у њену обнову. Улагањем у Пошту 78430 Прњавор, Поште Српске су настојале у потпуности оправдати досадашње повјерење. Модернизацијом поштанске мреже, улагањем у објекте и унапређењем начина пословања, чувамо квалитет услуге.

Пошту Прњавор, осим директора Предузећа, посјетили су и Сњежана Мартић, извршни директор за поштански саобраћај, Никола Шупљеглав, извршни директор за инвестиције и набавку, Зоран Дурић, директор Радне јединице Бањалука, те Миодраг Јовановић, директор Радне јединице поштанско-саобраћајни центар Бањалука ■

Обновљене поште 74103 и 74105 Добој

Поште Српске обновиле су поште 74103 и 74105 Добој. Поште се налазе у непосредној бизини Главне поште у центру града, а биле су потпуно девастиране у прошлогодшњим поплавама. Поште Српске у њихову обнову уложиле су око 106.000 КМ. Радно вријеме пошта је од 7 до 17 часова радним даном, и суботом од 7 до 14 часова. С обзиром на то да су ове поште добро пословале, Предузеће је одлучило да у што краћем року обнове ове објекте. Као и до сада, Поште Српске у овим поштама грађанима Добоја нуде могућности пријема свих врста поштанских поштиљака, услуга новчаног пословања, (уплате рачуна, трансфера новца итд.) као и продају поштанских вриједности и комисионе робе

Обновљене поште Борик, Бронзани Мајдан и Доњи Врбљани

Жељка Кољанчић

Поште Српске пустиле у рад реновиране просторије Поште 78107 Бањалука, која се налази у бањалучком насељу Борик. Иако Предузеће на овој локацији послује дуги низ година, ово је прво велико улагање у објекат ове Поште. Кориснички и радни простор уређен је по најновијим стандардима, што је веома значајно за квалитет поштанских услуга које пружамо грађанима.

Радници Поште 78107 Бањалука, годишње приме више од 90.000 пошиљака, те изврше преко 100.000 новчаних трансакција, што ову јединицу поштанске мреже чини једном од фреквентнијих градских пошта. Улагањем у Пошту 78107 Бањалука, настојали смо у потпуности оправдати досадашње повјерење. Радно вријеме Поште није промијењено, корисници ће све наше услуге моћи користити од 07-20 часова радним даном, те од 07-16 часова суботом.

Осим поште у Борику, Поште Српске извршиле су санацију објеката пошта у Бронзаном Мајдану и Доњим Врбљанима. Објекти поменутих пошта стари су неколико деценија, па је било нужно реновирати не само кориснички простор, него и замијенити кров те обновити столарију и фасаде на овим поштама.

Осим наведених пошта, и становници бањалучког насеља Врбања услуге поште користе у новом простору. Пошта 78211 Врбања сада се налази у улици Раде Радића на броју 67. Осим локације, промијенили смо и продужили радно вријеме Поште, тако да ће корисници све услуге моћи да користе од 7 до 17 часова радним даном, те суботом од 7 до 15 часова.

Поште Српске теже модернизацији објеката и унапређења начина пословања, а уједно задржавају традиционалан однос

Пошта 78107 Бањалука у Борику

Пошта 78211 Врбања - нова локација

према корисницима - приступачност, повјерење и квалитет. Упркос великим штетама које су настале на објектима пошта као посљедица мајских поплава,

Поште Српске ипак су успјеле издвојити значајна средства како би обновили бар дио дотрајалих објеката, а све у циљу задовољења потреба корисника.

Квалитет брзине преноса поштиљака током 2014. године

Билјана Дракулић
дир. инж. саобраћаја
Руководилац Службе за контролу квалитета

Да бисмо могли да унаприједимо квалитет преноса поштиљака, морамо да знамо гдје се налазимо. А то можемо да утврдимо мјерењем. Током 2014. године, као и у претходним годинама, вршено је мјерење квалитета брзине преноса поштиљака. Мјерење се врши на подручју Пошта Српске, са БХ Поштом и ХП Мостаром, као и мјерење у међународном саобраћају, у склопу Global Monitoring System (GMS) Свјетског поштанског савеза.

Унутрашњи поштански саобраћај

Агенција за поштански саобраћај Босне и Херцеговине, као регулатор је прописала стандарде квалитета брзине преноса поштиљака у унутрашњем саобраћају:

- Д+1 80%, односно најмање 80% поштиљака примљених једног радног дана мора да буде уручено сљедећег радног дана,
- Д+2 85% - најмање 85% поштиљака мора да буде уручено у року од 2 дана дана и
- Д+3 90% - најмање 90% поштиљака мора да буде уручено у року од 3 дана дана.

Поште Српске

На сопственом подручју, односно подручју на коме комплетан пренос поштиљака обављају Поште Српске, врши се континуирано снимање брзине преноса обичних поштиљака убачених у поштанске сандучиће, кориштењем мреже интерних панелиста.

граф 1. резултати континуираног мјерења брзине обичних тестних поштиљака

Графом 1. су представљени упоредни резултати добијени мјерењем током 2013. и 2014. године, као и прописани стандард брзине преноса. Уочавамо да је достигнут прописани стандард брзине преноса поштиљака, али за поштиљке пренесене у току једног дана је уочљив пад квалитета за 0.50%.

Поред мјерења брзине преноса обичних тестних поштиљака, од 2012. године се врши и мјерење брзине преноса случајног узорка поштиљака са регистрованим бројем пријема из редовног преноса, тзв. „стварних“ поштиљака. Узорак се узима сваког мјесеца у поштанским центрима, као и у поштама широм Пошта Српске.

граф 2. резултати континуираног мјерења брзине „стварних“ поштиљака

Графом 2. су представљени резултати брзине преноса поштиљака са регистрованим бројем пријема током 2013. и 2014. године, у односу на прописани стандард брзине преноса. И у овом случају можемо истаћи да је на подручју Пошта Српске задовољен стандард брзине преноса поштанских поштиљака.

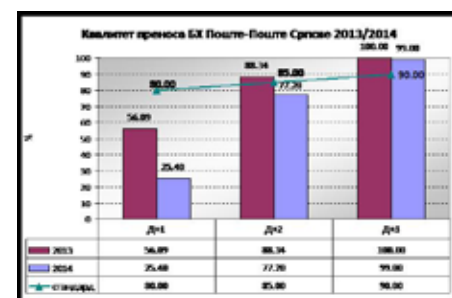
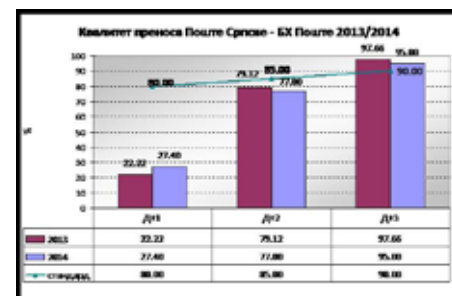
Међуоператерски саобраћај

Агенција за поштански саобраћај није прописала методологију мјерења квалитета, па се тестирање врши на основу договора са поштанским оператерима.

Мјерење квалитета брзине преноса се врши слањем тестних обичних поштиљака, убачених у поштански сандучић, на приватну адресу панелиста. Тестирање је интерног типа, односно панелисти су запослени у поштанским оператерима.

БХ ПОШТЕ ДОО САРАЈЕВО

Тестирање се врши првог месеца сваког квартала, слањем тестних поштиљака сваког радног дана. Адресе панелиста су у Бањалуци и Сарајеву.

граф 3. и 4. резултати мјерења брзине преноса поштиљака са БХ Поштом

Из графова 3. и 4., на којима су представљени резултати добијени мјерењем брзине преноса тестних обичних поштиљака између Пошта Српске и БХ Пошта, као и прописани стандард брзине преноса поштиљака, уочава се да током 2014. године стандард није достигнут за поштиљке пренесене у року једног, односно два рад-

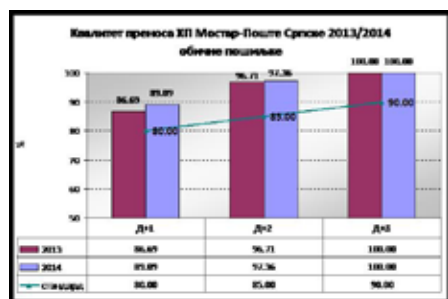
на дана, у оба смјера преноса.

Пошто се мјерење врши обичним пошљкама, без дијагностичке опреме, није могуће тачно утврдити разлоге настанка оваквих резултата.

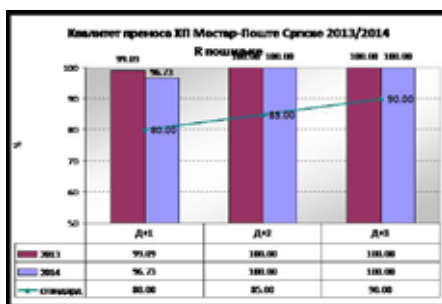
Према сазнањима надлежне службе Области поштанског саобраћаја, пошљке отпремљене из ГПЦ Бањалука ка ГПЦ Сарајеву се најчешће не прерађују одмах по приспјећу, чак ни за доставно подручје града Сарајева.

ХРВАТСКА ПОШТА МОСТАР

Тестирање се врши током цијеле године, слањем тестних пошљака сваког радног дана, на адресе панелиста у Бањалуци, односно Мостару. Пошто ХП Мостар на свом подручју појединачно картује све препоручене пошљке у унутрашњем саобраћају, из чега је могуће утврдити пренос одговорности између оператора, у овом тесту се осим обичних пошљака шаљу и препоручене.

графи 5. и 6. резултати мјерења брзине преноса обичних пошљака са ХП Мостаром

графи 7. и 8. резултати мјерења брзине преноса препоручених пошљака са ХП Мостаром

Графовима 5 и 6. су представљени резултати мјерења брзине преноса обичних тестних пошљака, а графовима 7. и 8. резултати мјерења препоручених тестних пошљака, између Пошта Српске и ХП Мостара.

Анализом резултата је уочено да су бољи показатељи преноса препоручених тестних пошљака у односу на обичне тестне пошљке. Такође, уочава се бољи квалитет преноса обе врсте пошљака у приспјећу у Поште Српске, при чему је видљиво да није достигнут прописани стандард брзине преноса обе врсте пошљака пренесених у року једног радног дана, а отпремљених из Пошта Српске. На основу посланих препоручених пошљака је установљен главни проблем који се огледа у неблаговременом приспјећу закључака из ПЦ Бањалука у мјесто размјене у Добоју.

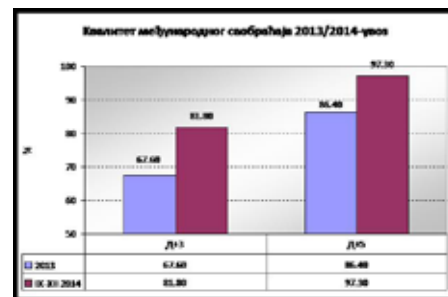
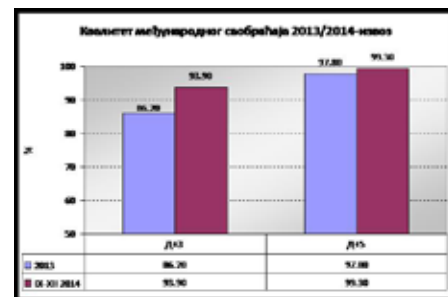
Међународни саобраћај

У складу са Резолуцијом С40/2012 са Конгреса Свјетског поштанског савеза (СПС) у Дохи, обавеза поштанских оператора чланица јесте повећавање прописаног нивоа квалитета са дотадашњег Д+5 80% на Д+5 85% до 2016. године. Поред тога, у складу са прописима Агенције за поштански саобраћај Босне и Херцеговине, усвојени стандард квалитета преноса пошљака са државама чланицама Европске уније је:

- Д+3 85% с аспекта брзине и
- Д+5 97% с аспекта поузданости.

Поште Српске су током 2013. године учествовале у систему Континуираног праћења квалитета преноса Свјетског поштанског савеза (СТ UPU) и вршила мјерења са поштанским операторима Србије и Словеније. Престанком постојања овог система мјерења крајем 2013. године, Поште Српске су прихватиле учешће у новом систему мјерења квалитета Свјетског поштанског савеза – Global Monitoring System (GMS), у сегменту end-to-end мјерења са интерним панелистима.

Размјена тестних пошљака је почела од септембра 2014. године, са поштанским операторима Србије и Хрватске, без дијагностичке опреме јер Свјетски поштански савез планирају антену за Измјеничну пошту 78003 Бањалука није послао до краја 2014. године.

графи 9. и 10. резултати мјерења брзине преноса у међународном саобраћају

У међународном саобраћају одговорност оператора земље пошљаоца јесте пренос до измјеничне поште земље примаоца. Посматрајући граф. 9 који представља извоз, односно одговорност Пошта Српске при извозу у 2013. и 2014. години, закључујемо да су задовољени стандарди везани и за земље Европске Уније и за Свјетски поштански савез.

Поред наведених резултата мјерења квалитета брзине преноса поштанских пошљака током 2014. године, истакли бисмо да је у новембру 2014. године Управа Пошта Српске усвојила пројекат увођења мјерења брзине преноса пошљака у унутрашњем саобраћају кориштењем RFID опреме. Реализација пројекта је планирана током 2015. године и прве половине 2016. године. Од овог пројекта се очекује добијање кључних података о застојима у преносу, односно одговорности поштанских центара и пошта у процесу преноса и дјеловања на отклањању истих. Пошто и БХ Поште раде на истом пројекту, очекујемо да ћемо по почетку кориштења опреме пронаћи слабе тачке и у међуоператерском преносу са наведеним оператором.

Унапређење квалитета рјешавањем проблема

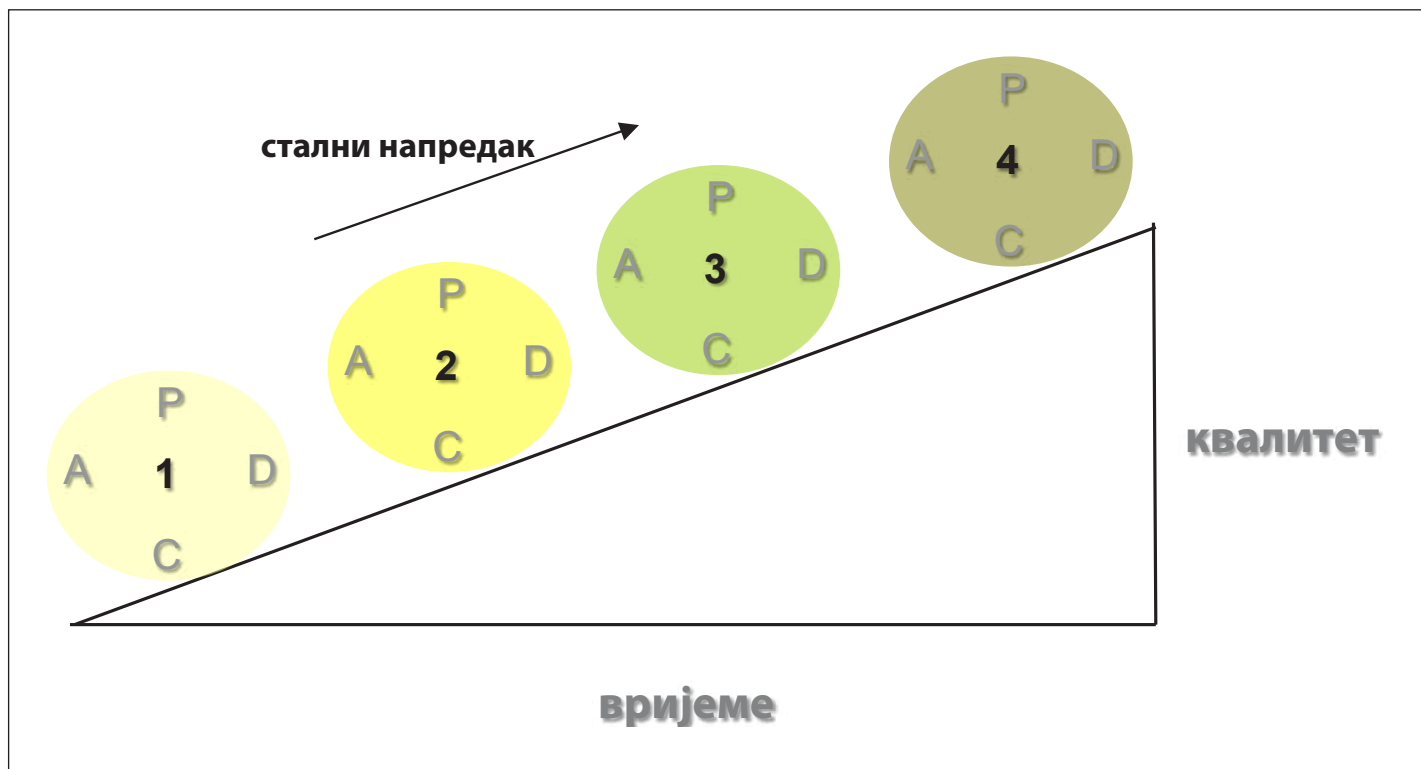
Биљана Дракулић
 дијл. инж. саобраћаја
 Руководилац Службе за контролу квалитета

Један од начина унапређења квалитета јесте и уочавање пропуста и проблема, њихово дефинисање, а као крајњи корак и успјешно рјешавање. Као један од процеса рјешавања проблема је и Plan-Do-Check-Act круг, односно Планирај-Ради-Провјери-

Дјелуј систем, који је могуће примијенити на свим нивоима и у свим процесима.

ПРОЦЕС РЈЕШАВАЊА ПРОБЛЕМА
ПЛАНИРАЈ – РАДИ – ПРОВЈЕРИ – ДЈЕЛУЈ
PDCA (Plan – Do – Check – Act)

<p>ПЛАНИРАЈ Корак 1: Утврди проблем</p>	<ul style="list-style-type: none"> • селектуј проблем ради анализе • јасно дефиниши проблем и утврди јасну дефиницију проблема • утврди мјерљив циљ за праћење рјешавања проблема • установи процес за координацију и добијање одобрења од руководства
<p>ПЛАНИРАЈ Корак 2: Анализирај проблем</p>	<ul style="list-style-type: none"> • идентификуј процесе који утичу на проблем и одабери један • наброј кораке у процесу који тренутно постоје • мапирај (направи мапу) процеса • потврди-тестирај мапу процеса • идентификуј потенцијалне разлоге проблема • скуп и анализирај податке који се односе на проблем • потврди или исправи оригиналну дефиницију проблема • идентификуј узроке (коријене) проблема • прикупи додатне податке ако је потребно да потврдиш узроке
<p>РАДИ Корак 3: Развиј рјешење</p>	<ul style="list-style-type: none"> • утврди критеријуме за избор рјешења • генериши потенцијално рјешење које ће се бавити узроцима проблема • изабери рјешење • обезбједи одобрење и подршку за изабрано рјешење • планирај рјешење
<p>РАДИ Корак 4: Примени рјешење</p>	<ul style="list-style-type: none"> • примјени изабрано рјешење на пробној или пилот бази • ако је кориштени Процес рјешавања проблема повезан са Процесом континуираног побољшања, врати се на корак 6 Процеса континуираног побољшања • ако је кориштени Процес рјешавања проблема самосталан, наставити са кораком 5.
<p>ПРОВЈЕРИ Корак 5: Оцијени резултат</p>	<ul style="list-style-type: none"> • прикупљај податке о рјешењу • анализирај податке о рјешењу
<p>Да ли је достигнут жељени циљ?</p>	<p>Ако ЈЕСТЕ, иди на Корак 6 Ако НИЈЕ, врати се на Корак 1.</p>
<p>ДЈЕЛУЈ Корак 6: Стандардизуј рјешење (и искористи нове могућности)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • идентификуј системске промјене и потребе за обуком за пуну примјену • усвоји рјешење • планирај надзор рјешења • настави да пратиш полагања побољшања ради прецизирања рјешења • тражи и друге прилике за побољшање

2015. - година квалитета!

Биљана Дракулић
дипл. инж. саобраћаја
Руководилац Службе за контролу квалитета

Управа Предузећа је 2015. годину прогласила ГОДИНОМ КВАЛИТЕТА, у циљу унапређења пословања Пошта Српске и бољег и квалитетнијег обављања поштанске дјелатности.

Квалитет се може дефинисати на више начина, а основна дефиниција је "Квалитет је задовољство корисника".

КВАЛИТЕТ у поштанском саобраћају чине:

1. ДОСТУПНОСТ:
 - а. Територијална доступност ЈПМ
 - б. Доступност поштанских ковчежића
 - в. Радно вријеме пошта

г. Доступност поштанских шалтера

д. Доступност уручења, односно до ставе и испоруке

2. БРЗИНА И ПОУЗДАНОСТ
3. БЕЗБЈЕДНОСТ
4. ЕФИКАСНОСТ РЈЕШАВАЊА РЕКЛАМАЦИЈА
5. ЗАДОВОЉСТВО И ИНФОРМИСАНОСТ КОРИСНИКА

У складу са проглашавањем текуће 2015. године - Годином квалитета, планиране активности су:

- Усвајање Политике квалитета, односно усвајање Методологије праћења квалитета у поштанском саобраћају Пошта Српске, у којој ће бити јасно дефинисани они стандарди горе поменутих елемената квалитета које није дефинисала Агенција за поштански саобраћај,

- У складу са дефинисањем сопствених стандарда, рад на достизању и сталном унапређењу истих,
- Нагласак на уручење пошиљака, као посљедњи велики корак у процесу преноса пошиљака, а који корисници највише осјете и на који се највише жале,
- Кориштење основних концепта унапређења квалитета – Plan-Do-Check-Act круга, односно Планирај-Ради-Провери-Делуј система на свим нивоима, као и benchmarkinga, односно анализе, планирања, као и учења, који се темељи на упоређивању властите организације са "најбољима у класи", односно превасходно поштанским оператерима на вишем степену технолошког развоја,
- Развијање става код радника на свим нивоима да уоче проблем везан за квалитет и да га ријеше, а не да га из страха да ће бити прозвани као одговорни „превиде“.

На крају бисмо истакли:

**квалитет = задовољан корисник,
задовољан корисник = више посла,
више посла = више новца,
КВАЛИТЕТ = НОВАЦ**

Бојана Гуслов
 д-р инж. саобраћаја
 ССС за поштанску мрежу

Организација доставних реона у протеклом периоду вршила се у складу са упутством из 2001. године, а у 2014. години приступили смо изради новог Упутства за организацију доставног подручја поште. Упутством за организацију доставног подручја поште прописани су елементи и критеријуми неопходни за организацију једног доставног подручја поште и одређивање граница доставног реона. У 2013. и почетком 2014. године извршено је снимање (заједно са поштоношама) времена потребног за припрему и уручење свих врста поштанских пошиљака које је поштоноша дужан уручити на адреси примаоца. Након извршеног снимања утврђени су нормативи који одређују обим индивидуалног уложеног стварног рада, што за крајњи циљ има одређивање продуктивности доставних реона.

Упутством за организацију доставног подручја поште прописано је и снимање количина пошиљака на доставним реонима једном годишње у октобру, а по потреби снимање се може извршити и у другим временским периодима. У складу са наведеним извршено је снимање свих доставних реона у октобру 2014. године. С обзиром на достављене податке, од свих Радних јединица, урађена је анализа продуктивности доставних реона, која јасно показује однос продуктивних и непродуктивних доставних реона. Извршена је и едукација запослених о правилном попуњавању листова снимања, као и контроле уписаних података у листове снимања, самим тим је могућност за погрешно уписаним подацима сведена на минимум. Циљ анализе је првенствено снимање садашњег стања и идентификација проблема, као и утврђивање даљих смијерница које ће

Графикон 1. Укупан број доставних реона

Анализа продуктивности доставних реона

Укупна продуктивност доставних реона износи 31%, што не задовољава прописане границе продуктивности доставног подручја. У наредном периоду, реорганизацијом доставних реона, требали бисмо постићи већу продуктивност и уједначити оптерећеност доставних реона, а самим тим и поштоноша.

омогућити унапређење доставе поштанских пошиљака на адресу корисника.

На основу анализе која је урађена, уочава се велики проценат непродуктивних доставних реона у односу на укупан број реона, који на нивоу Предузећа износи 69%.

Укупна продуктивност доставних реона износи 31%, што не задовољава прописане границе продуктивности доставног подручја.

На нивоу Предузећа преовлађују ужи, шири, најшири доставни реони. Ужи доставни реони организују се углавном у урбаним градским срединама, гдје преовлађује високоградња и ниско-градња, велика густина насељености. Шири доставни реони се организују у урбаним и руралним срединама односно у насељеним мјестима збијеног типа.

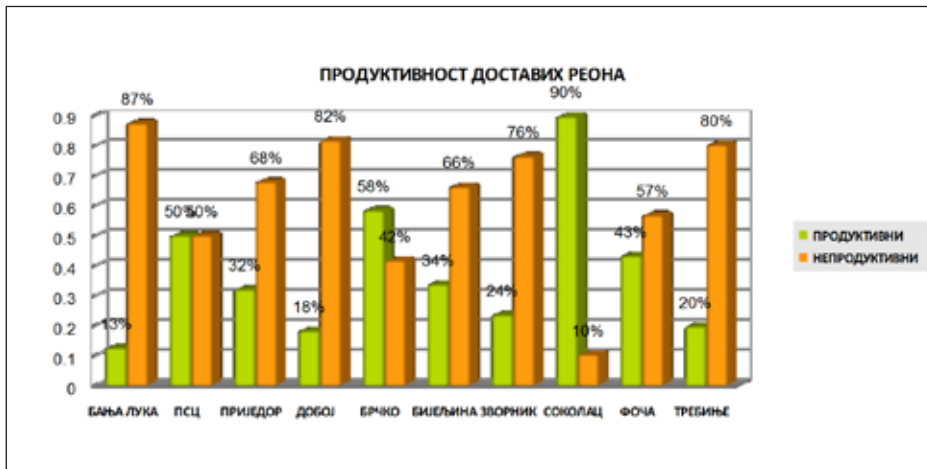
Најшири доставни реони се организују у насељеним мјестима разуђеног типа са малом густином насељености гдје углавном егзистира становништво старије старосне доби, гдје се и у наредном периоду очекује пад продуктивности. Прави разлог тога је првенствено миграција становника (млађе старосне доби) у градска подручја, због личне егзистенције, школовања, лакшег и бољег начина живота.

Самим тим се пред нас ставља озбиљан задатак повећања продуктивности на ужим и ширим доставним реонима како би се постигао захтјевани квалитет услуге, боље искориштење људских ресурса, боље искориштење средстава поштанске мреже, а у циљу смањења трошкова доставе поштанских пошиљака.

На графикону 2 уочава се велики број не-

Графикон 2. продуктивност доставних реона по врсти реона

Графикон 3. Продуктивност доставних реона по РЈ

Графикон 4. Продуктивност доставних реона

продуктивних доставних реона ужи (32%) шири (22%) и најшири (32%).

Анализирајући постојеће податке дошли смо до закључка да имамо неуједначену оптерећеност доставних реона у једној ЈПМ, или радној јединици, а самим тим и на нивоу Предузећа, што је и приказано на графикону 3. Ово је озбиљан проблем који у наредном преиоду мора бити ријешен, на начин да се реорганизацијом доставних реона постигне већа продуктивност и уједначена оптерећеност доставних реона, а самим тим и поштоноша.

На графикону 3. приказане су радне јединице и продуктивност доставних подручја за сваку појединачно. На основу наведеног можемо уочити да највећи проценат непродуктивних доставних реона има РЈ Бања Лука, РЈ Добој и РЈ Требиње. Највећи проценат продуктивних доставних реона приказан је у РЈ ПСС Бања Лука, али ипак недовољан. Наиме, у РЈ ПСС су организовани ужи доставни реони у урбаној градској средини, па је самим тим пред РЈ ПСС стављен задатак да укупан број продуктивних доставних реона износи од 85-90%.

На графикону 4 приказана је свеукупна продуктивност доставних реона на нивоу Предузећа.

Свјесни смо да се не може постићи максимална продуктивност свих доставних реона због великог броја фактора који утичу на организацију доставе (густина насељености, количина пошљака, пређени пут, велике удаљености појединих реона од сједишта поште, конфигурација терена, временски услови и сл). Ипак, неопходно је уложити максималне напоре и тежити повећању продуктивности да се сви постојећи капацитети морају ефикасније организовати од формирања доставних реона па све до организације рада на истим.

На крају можемо да закључимо да је наглим развојем и експанзијом електронских медија, који евидентно утичу на рад Поште, неопходно повећати продуктивност нашег Предузећа у свим аспектима од пријема до уручења, и максимално ангажовање свих запослених, како би корисници били задовољни извршеном услугом што нам је и крајњи циљ.

Инвестиције у служби квалитета

Цица Јовановић

дипл. инж. саоб.

Руководилац Службе за искориштење поштанских капацитета

Одлуком Управе предузећа Област поштанског саобраћаја је у обавези да извјештава исту о потрошњи телефонских импулса на свим фиксним телефонима, ИП телефонима, те мобилним службеним телефонима у Пословном кабинету Директора и службама при пословном кабинету, Областима предузећа, те Радним јединицама Предузећа.

На графикону су приказани књижени трошкови за службене фиксне телефоне за период 2009-2014. године. Детаљна анализа потрошње започела је Закључком Управе Предузећа од 11.02.2010. године.

Телекомуникациони трошкови у 2009. години износили су 472.459,84 КМ, док су у 2014. години износили 229.809,70 КМ, што представља пад телекомуникационих трошкова за 242.650,14 КМ или за 48,64%.

Књижени трошкови показују да је постигнут велики успјех у смањењу телекомуникационих трошкова предузећа. У 2014. години у односу на 2013. годину постигнут је пад телекомуникационих трошкова за 27.814,42 КМ или за 10,80%.

Задругари у пошти

Радне јединице које до сада нису ангажовале задругаре, требало би да, поучене добрим искуством радних јединица које то већ чине, у условима мањег броја радника, процес рада организују ангажовањем задругара.

Горан Татић

дипл. инж. саобраћаја

Руководилац службе за унутрашњи поштански саобраћај

Поште Српске су прошле године ставиле у примјену Процедуру за закључивање и реализацију уговора са омладинском задругом. Примарни циљ ангажовања задругара је организовање процеса рада у условима недовољног броја радника (боловање, годишњи одмор, повећан обим посла и сл.).

Одређене радне јединице су већ почеле да користе услуге задругара, а они су углавном ангажовани како би поштоноше искористиле старе годишње одморе, за подјелу директне поште (летака), електро, телефонских и комуналних рачуна, као и за подјелу рачуна пореске управе. Иако ангажовање задругара (студената) на почетку није било нимало једноставно, јер је те младе људе за веома кратко вријеме требало научити "поштански посао", можемо рећи да већ сада имамо потенцијалне будуће колеге који су својим ангажманом и залагањем показали да у будућности можемо озбиљно да рачунамо на њих.

Свијет разгледница

Биљана Дракулић

дипл. инж. саобраћаја

Руководилац Службе за контролу квалитета

У данашње вријеме Facebook-а, Twitter-а, Viber-а и осталих мрежа и полигона за виртуелно дружење људи, размишљамо како је сигурно некад било лијепо отворити поштанско сандуче у коме вас дочека писмо драгог пријатеља, честитка за радостан догађај, разгледница с путовања. Већина нас кад отвори сандуче пронађе рачуне и рекламе. Времена се мијењају. Али, постоје и људи који се не предају, који желе да упознају свијет и друге људе на другачији начин. Путем разгледница.

Мала група људи је средином 2005. године, започела пројекат омасовљавања слања разгледница и оживљавања руком писаних порука међу људима. Тако је настао Postcrossing. Основни циљ је омогућити људима да примају разгледнице из цијелог свијета. Све почива на принципу: ако пошаљеш разгледницу, добићеш бар једну од случајно изабраног Postcrossera негде из свијета. У све је укључен и елемент изненађења примања разгледница из различитих мјеста у свијету, при чему за многе нисмо ни чули, од људи које не познајемо. И сваки пут кад отвараш сандуче питаш се да ли је стигла нова разгледница, одакле и ко је послао.

Основни принцип на коме функционише овај свијет разгледница је:

1. да се региструјеш на web страници www.postcrossing.com при чему је обавезан унос физичке адресе на коју ће стизати разгледнице,
2. од система затражиш адресу на коју ћеш послати разгледницу,
3. пошаљеш разгледницу,
4. чекаш да примиш разгледницу намијењену теби,
5. региструјеш на основу ИД броја примљену разгледницу у систем.

Сваки корисник може о себи да напише шта жели, о својим хобијима, мјесту гдје живи, тако да сваки пут када од система затражиш адресу за слање, добијаш могућност да прочиташ о особи којој разгледницу шаљеш и упознајеш дјелић свијета. Такође, када добијеш разгледницу и региструјеш је – сазнаш ко је и одакле послао. Postcrossing у овом тренутку има 517.500 чланова из 212 држава свијета, а разгледницу можеш да добијеш од било кога од њих. Овај пројекат се бави и статистичким подацима, па тако можемо да сазнамо да се сваки сат слање 431 разгледница, да је до данас уручено 26.851.966 разгледница, које су прешле више од 136 милијарди километара, односно скоро 3.5 милиона кругова око свијета, као и да тренутно до својих прималаца путује 471.251 разгледница.

О величини и значају Postcrossing-а говори и податак да су поштански оператери појединих земаља издали поштанске марке у част Postcrossing-а: пошта Холандије још 2011. године, пошта Финске 2013. године, а током 2014. године, поште Бјелорусије и Guernsey (дио Велике Британије).

Postcrosser сам постала и сама, у октобру ове

За прва ангажовања задругара одлучили смо се да, гдје год је то могуће, запослимо дјецу наших радника. Сматрали смо да на овај начин имамо много бољу контролу рада задругара, јер му је родитељ већ у пошти, а с друге стране смо добили задовољнијег и више ангажованог радника.

Колики су финансијски ефекти говори податак да ангажовани задругар на пословима поштоноше за цијели мјесец рада заради око 500,00 KM док је бруто плата поштоноше око 1200,00 KM. Као позитивне примјере уштеда, када се ради о пословима који нису у поштанској технологији, наводимо ангажовање задругара на пословима одржавања чистоће у пошти након одласка радника у пензију. Умјесто плате у бруто износу око 1.100,00 KM максимална исплата задругару је око 150,00 KM.

Потпуно смо свјесни и пријетњи урушавања квалитета пружања услуге, те смо посебан акценат дали на контролу извршене услуге. Очекујемо да и остале РЈ које до сада нису ангажовале задругаре, поучене добрим искуством радних јединица које то већ чине, у условима мањег броја радника, процес рада организују ангажовањем задругара.

године, када сам први пут чула за овакав свијет, који ми се учинио занимљивим - и нисам се покајала. Сваки пут када тражим адресу питам се гдје ће овај пут отићи разгледница са сликама Бањалуке. Моје разгледнице су до сада стигле на одређена удаљена преко 80.000 километара. Најудаљенији прималац живи на Хавајима, 12.816 километара од нас и до њега је разгледница стигла за 12 календарских дана. Овај систем увијек даје податке о трајању преноса, али не служи за мјерење квалитета преноса, тако да не рачуна само радне дане.

Најдуже је путовала разгледница до једног мјеста близу Москве – 20 дана и 1534 километра. Најстарији Postcrosser коме сам слала разгледницу има 72 године и живи у Холандији, у малом старом граду на обали реке Rhine, који се зове Wijk bij Duurstede. Тренутно с нестрпљењем чекам када ће да буде уручена разгледница послана у јужну Кину, на ушће Бисерне ријеке.

Прелијепа разгледница стигла је у моје сандуче с југа Шпаније, али и разгледница од поштанског радника из Бјелорусије. У будућности, циљ Postcrossing-а је једноставан: повезати свијет у мање мјесто и донијети осмијехе за што више људи и држава.

Happy Postcrossing!

Ефекти рада Области финансијских услуга

Осим увођења новог, за кориснике прихватљивијег цјеновника Поштанских услуга, Област је радила на унапређењу и подизању квалитета рада, те донијела већи број упутстава и правилника

Основни задатак Области финансијских услуга је координација приликом реализације различитих финансијских услуга, од закључивања уговора са банкама и другим комитентима, сачињавања технолошких упутстава за радне јединице и јединице поштанске мреже, уплата на шалтерима, исплата по налогу физичких и правних лица, до утврђивања финансијских ефеката, праћења и контроле уплата и исплата средстава по намјенским рачунима које је Предузеће отворило за вршење различитих уговорних послова.

Област је у претходном периоду (2010-2014) измјенама постојећих уговора повећала провизије које припадају Поштама Српске за сљедеће врсте послова:

- Обављање мјесечких послова (уговорни проценат који припада Пошти повећан крајем 2011. године), тако да је годину дана након измјене Уговора по том основу повећан приход за око 20.000,00 КМ (изузевши раст физичког обима за тај период);
- Пријем налога за трговање хартијама од вриједности (уговорни проценат који припада Пошти повећан од априла 2014. године), те се приход по кварталима кретао од око 11.000,00 КМ у првом кварталу прије измјене уговора до око 25.000,00 КМ у задњем кварталу 2014. године. Приход Пошта Српске од пријема налога за трговање ХОВ зависи прије свега од броја трансакција на Бањалучкој берзи. С обзиром да је до повећања уговорног процента дошло у 2014. години, као и чињеницу да се у овој години очекују двије велике емисије обвезница од стране Републике Српске, те да смо предузели активности на повећавању броја локација које врше пријем налога, значајнији резултат очекујемо у наредном периоду;
- Исплата кредита и наплата рата

Raiffeisen bank (уговорни проценат који припада Пошти повећан у задњем кварталу 2014. године, тако да значајније ефекте ове измјене очекујемо у наредном периоду), али можемо констатовати да је у првом мјесецу по измјени уговора дошло до повећања прихода за око 2.000,00 КМ;

- Уплате и исплате трансфера Western Union-а (уговорни проценат који припада Пошти повећан у 2012. години), што је након измјене уговора, за само 7 мјесеци до краја календарске године (изузимајући повећање по основу већег физичког обима), допринијело повећању прихода за око 20.000,00 КМ;
- Прихватање платних картица Raiffeisen bank, што је и поред сталног пада физичког обима, задржало приход на истом нивоу.

Поред горе наведених повећања уговорних процената, искључиво на захтјев фондова, а у циљу задржавања уговора, били смо принуђени приступити измјени уговора, тј. смањењу процента на укупна новчана средства:

- За исплате пензија,
- За исплате по налогу Фонда за дјечију заштиту РС.

До промјене уговорног процента са Фондом ПИО РС дошло је у децембру 2012. године. Посматрајући период 2014./2013., приход је мањи за сса 100.000,00 КМ, из разлога што Фонд ПИО све нове пензионере усмјерава на банке. То није прихватљиво нити демократски, јер би сваки пензионер требао имати право да сам изабере начин пријема пензије. Додатни проблем на који Пошта не може утицати је проблем континуираног обезбјеђивања средстава за исплате пензија путем Поште, од стране Фонда ПИО, што доводи до константног одлива пензионера према банкама. Посматрајући период 2014./2013., приход од исплата по налогу Фонда за дјечију за-

штиту биљежи пад за цца 4.000,00 КМ, а разлог пада је ревизија броја корисника, јер сви корисници Фонда своје примање остварују путем Пошта Српске.

Поред горе наведених измјена уговора са фондовима, у циљу задржавања постојећих уговора, смањили смо накнаду центрима за социјални рад који су имали највећи исплатни проценат. И поред смањења накнаде Предузећа, услед значајног повећања прихода по основу повећања исплатних износа од стране центара, приход у 2014. години је у односу на 2013. годину задржан на истом нивоу. Приход, као и број трансакција од уплата по платном промету, константно расте од 2012. године. Поред тога податак за период 2013./2012. приход је порастао за око 120.000,00 КМ, а поред тога податак за период 2014./2013., приход од платног промета је порастао за сса 160.000,00 КМ. На повећање прихода од платног промета је највише утицао: снижен цјеновник за пријем групних уплата и замјена личних докумената.

Потписивање уговора о дистрибуцији рачуна електричне енергије утицало је на повећање степена наплате за 16%, тако да је приход у 2014. години од наплате рачуна електричне енергије у односу на 2013. годину већи за око 95.000,00 КМ. У истом периоду забиљежено је и повећање прихода од наплате телефонских рачуна за око 27.000,00 КМ.

Након увођења новог, нижег Цјеновника за готовинске уплате, који је у примјени од 02.02.2015. године, дугорочно очекујемо даље повећање прихода од свих готовинских уплата по платном промету. Први резултати показују да је уз маркетиншку кампању дошло до повећања прихода већ у првом мјесецу његове примјене. Нова услуга за кориснике, електронски трансфер новца путем електронске међународне новчане уплатнице Пошта Српске са Хрватским поштама Загреб је заживјела у веома кратком периоду након првог иницијалног састанка у Хрватској пошти Загреб, те нам је циљ да овај модел искористимо за успостављање сарадње и са осталим оператерима у окружењу.

Заступање у осигурању је такође једна од новијих услуга у Поштама Српске, која и поред објективних познатих проблема биљежи пораст, свакако, још увијек недовољан.

Наиме, постојеће законско рјешење у РС не дозвољава Поштама Српске истов-

Област финансијских услуга запошљава 30 радника, од којих је 12 радника са ССС и 18 радника са ВСС, подијељених у четири Службе:

- Службу платног промета са два одсјека: Одсјек за платни промет и Одсјек за електронски пренос података,
- Службу поштанско-упутничког саобраћаја,
- Службу за благајничко-трезорско пословање и
- Службу за заступање у осигурању.

ремено заступање више друштава за осигурање за једну врсту осигурања. Због тога смо покренули измјену Закона о посредовању у осигурању у РС, на начин на који је дефинисана законска регулатива у Федерацији БиХ, а у циљу квалитетнијег задовољења потреба корисника. Постојеће законско рјешење у РС не даје корисницима могућност да у кратком времену обаве услугу осигурања на најдоступнијим шалтерима пошта. Не треба заборавити чињеницу да су Поште Српске институција од јавног интереса, која грађанима РС треба пружити што ширу и доступнију лезу услуга на шалтерима. Други проблем је непридржавање потписаног Кодекса понашања осигуравајућих друштава у Републици Српској, којим се прописују мјере за сва друштва која одступе од јединствене тарифне политике приликом обавезних видова осигурања-регистрације возила, јер осигуравајућа друштва и даље кроз различите видове попушта (бесплатно гориво до одређеног износа, бесплатан технички преглед и сл.), дају различите понуде корисницима. У претходном периоду смо први пут успјели са неком осигуравајућом кућом потписати полису осигурања новца у поштама за одређен број дана у мјесецу када су исплате пензија, и тај број дана осигурати поште на максималне износе. Наиме, до сада су осигуравајућа друштва избјегавала овакве видове осигурања, правдавајући тај став ставом реосигуравања. Међутим, након што смо одржали састанак са реосигуравачем који покрива БиХ, добили смо увјеравања да је исто могуће, те након више иницијатива и успјели провести поступак јавне набавке, те осигурати поште у вријеме исплата пензија (у одређеним мјесецима и инвалиднину, што зависи од могућности обезбјеђења средстава од

стране Трезора РС) на максималне износе, уз прихватљиву премију осигурања.

У вези са едукацијом радника јединица поштанске мреже, у организацији Области финансијских услуга у периоду од два мјесеца, одржана је обука на тему сузбијање кривотворења новца домаћег и страног поријекла. Укупно је одржано 16 обука (из практичног и теоретског дијела), на којима је присуствовало 248 радника. Овој обуци смо посветили посебан чланак. Уз свакодневне праћење промјена на намјенским рачунима, увели смо свођење стања рачуна на „0“ на одређен дан пресека, без обзира да ли се ради о рачунима Поште или рачунима банке. У циљу даљег унапређења праћења и контроле рачуна, сачињене су детаљне интерне процедуре које дефинишу сравањења по данима, мјесецима и за одређен период, дефинисан процедурама.

Поред ових процедура, Област је у претходном периоду прописала многа упутства, упуте и дописе према радним јединицама, све у циљу дефинисања начина рада, те унапређења и подизања квалитета рада, од којих су нека од значајнијих:

- Правилник о благајничком и рачунском пословању ЈПМ,
- Технолошко упутство о накнади штете,
- Технолошко упутство за размјену електронских међународних поштанских упутница,
- Интерни програм за процјену ризика и провођење мјера за откривање и спречавање прања новца,
- Упутство о начину обављања послова заступања у осигурању за продају полиса осигурања имовине,
- Исплате упутница по налогу Центара за социјални рад,
- Системско рјешење за елиминисање грешака ЈПМ замјене пазара банака и генерисање спроводних писама из Извјештаја о ПП и евидентирање стварне апоенске структуре у ЈПМ,
- Протокол о начину полага готовине између Нове банке а.д. Бања Лука и Предузећа за поштански саобраћај Републике Српске а.д. Бања Лука,
- Протокол о начину полага готовине између НЛБ Развојне банке а.д. Бања Лука и Предузећа за поштански саобраћај Републике Српске а.д. Бања Лука,
- Ново Технолошко упутство за вршење услуга Western Uniona,
- Протокол о исплати аванса и вођењу рачуна поравнања,
- Нови Протокол о начину требовања,

приспијећа и примопредаје требовањем новца за обављање WU трансфера,

- Смјернице за прекњижавање више или погрешно уплаћених средстава, ради унифицирања рада код ЈПМ и брже и ефикаснијег рјешавања Захтјева,
- Ново упутство за примјену Уговора о начину исплате примања из пензијског и инвалидског осигурања,
- Ново технолошко упутство о штампању и исплати упутница по налогу Министарства рада и борачко-инвалидске заштите,
- Ново Упутство о обављању послова агента продаје кредита,
- Ново технолошко упутство о начину обављања мјењачких послова и сл.

Осим свега горе наведеног, из дјелокруга рада финансијских услуга, путем ресорног министарства према Министарству финансија и Влади РС је покренута иницијатива за измјене сљедећих Закона:

- Закона о платном промету РС (са циљем измјене Закона у смислу омогућавања Поштама Српске да обављају безготовински платни промет, врше пријем уплата правних лица и везано за принудну наплату, да се у случају евентуалног блокирања рачуна Предузећа, онемогући блокирање намјенских рачуна на којима се воде туђа средства),
- Закона о девизном пословању (са циљем да се Поште Српске изузму из обавезе обезбјеђивања увјерења о некажњавању за раднике који ће радити мјењачке послове у јединицама поштанске мреже),
- Закона о административним таксама РС (са циљем да се смањи или потпуно укине такса по основу давања овлаштења за обављање мјењачких послова за свако мјењачко мјесто, која је 200 КМ по сваком мјењачком мјесту),
- Закона о измјенама и допунама закона о посредовању у осигурању (са циљем да се Поштама Српске омогући да за једну врсту осигурања могу закључити уговор са више друштава за осигурање),
- Закона о јавним набавкама БиХ (са циљем да се омогући изузимање Предузећа од покретања поступка јавне набавке за регистрацију властитих возила, јер има регистровану дјелатност за послове заступања у осигурању као и Службу која се бави наведеним пословима) ■

Сигурност исплате пензија путем Пошта Српске

Поште Српске подсјетиле су јавност и пензионере који су корисници права код Фонда ПИО Републике Српске, да имају пуно право уколико то желе, да пензију примају путем Поште.

С обзиром на недавна дешавања, подсјетили смо јавност да је поштански систем сигуран и традиционалан систем, којем је повјерење поклонило више од 55 % од укупног броја пензионера у Републици Српској.

Сви пензионери који примају пензију путем банака, а жељели би да убудуће примају путем поште, све што би требало да ураде је да се обрате у најближу филијалу Фонда ПИО Републике Српске, и затраже промјену начина примања пензије, односно да затраже да пензију примају путем Пошта Српске.

Ову могућност нико не може да оспори, јер, понављамо, пуно право сваког пензионера је да се одлучи на који начин хоће да прима своју пензију.

Подјсећамо кориснике права код Фонда ПИО РС да, након што затраже промјену начина исплате пензија, наредна пензија се аутоматски исплаћује путем Поште. Дакле, пензионери не морају да подносе никакве додатне захтјеве ни код банке ни код Поште за ову промјену начина исплате пензије.

Предности пријема пензија путем Пошта Српске су бројне, а као најбитније издавајемо да Пошта врши исплату пензија без икакве надокнаде, дакле, пензионери средства добијају на кућном прагу – бесплатно! Самим тим, немају трошкове, те не чекају у редовима.

Када се одлуче да примају пензију путем Пошта Српске, могу да изаберу да ли ће им средства исплатити поштар на кућном прагу, или ће исту подићи на шалтеру поште. Напомињемо и то да се пензија може подићи лично, или путем опуномоћеног лица. Поште Српске пензионерима нуде брз и једноставан начин исплате средства, а што је најважније – бесплатно!

Жељка Кољанчић

Како препознати кривотворен новац?

Радници Пошта Српске који су у директној вези са готовим новцем, приликом обуке сазнали су на који начин препознати фалсификоване новчанице домаћег и страног поријекла.

Горан Топић
дир.ек.

Руководилац Службе за благајничко и трезорско пословање

Поште Српске су у свим радним јединицама поштанске мреже провеле теоријску и практичну обуку на тему сузбијања кривотворења новца домаћег и страног поријекла. Обука је трајала од 28. августа до 24. октобра ове године, а прошли су је сви радници који су у директном контакту са корисницима, готовим новцем и његовом манипулацијом.

Када је ријеч о теоретском излагању, радницима је скренута пажња на законску регулативу у Републици Српској и Босни и Херцеговини. С тим у вези, појашњено је

да се кривотворење новца, прибављање, растурање и непријављивање кривотвореног новца, односно сумњивог новца кажњава строгим затворским и новчаним казнама. Затворске казне предвиђене су и за изразу, набавку, посједовање, продају и давање на употребу средстава за кривотворење новца. Такође, законом је предвиђено и одузимање кривотвореног новца, односно сумњивог новца и средстава за кривотворење. Истовремено, радницима је поново указано на одредбе Упутства о сузбијању кривотворења новца Пошта Српске, односно на поступке и начин рада приликом пријема сумњивих новчаница-кованица за које се сумња да су кривотворене.

У практичном дијелу обуке радницима јединица поштанске мреже који су у директном контакту са готовим новцем објашњене су карактеристике оригиналних новчаница: основни елементи заштите, посебни елементи заштите, штампа, квалитет папира и скривени елементи заштите, као и начин препознавања фалсификованих новчаница домаћег и страног поријекла. Истакнуто је да се одређен број заштитних елемената новчанице може провјерити додиром. Прецизније, врховима јагодица прстију провјерава се рељефна/дубока штампа, као и визуелно, дакле излагањем новчанице ка извору свјетлости, чиме се провјерава водени знак, сигурносна нит и поклапајући знак, односно нагибом новчанице врши се провјера холограма и оптички варијабилне боје.

На крају обуке, присутни радници су имали могућност да и практично (визуелно и додиром) уоче разлике између расположивих примјерака фалсификованих и оригиналних новчаница.

Мирјана Даниловић

дир. ек.

Извршни директор за финансијске услуге

Област финансијских услуга периодично врши анализу Цјеновника готовинских уплата по платном промету, на основу које даје приједлоге Управи и Надзорном одбору за евентуалне измјене. При томе се анализирају подаци о физичком обиму и оствареном приходу по распонима различитих уплатних износа сљедећих услуга: уплата по платном промету, уплата електричне енергије и уплата телефона (фиксних и мобилних).

Наиме, према подацима за 2014. годину, 98,5% прихода (што је у апсолутном износу сса 4,8 мил КМ) од готовинских уплата по платном промету, оствари се из три наведене врсте уплата. Поред тога, Цјеновник Пошта Српске се пореди са цјеновницима банака. Посљедња измјена Цјеновника уплата по платном промету ступила је на снагу од 02.02.2015. године.

Суштина ове измјене је промјена Цјеновника у дијелу уплата преко 100,00 КМ, након чега је Цјеновник Пошта Српске конкурентнији цјеновницима банака, једноставнији за примјену на шалтеру и код поштоноша, те је олакшана контрола његове примјене.

Наиме, измјеном цјеновника поштарина је изједначена у распону уплата преко 100,00 КМ, без обзира да ли се ради о уплатама по платном промету, уплатама телефона, електричне енергије или било којим другим уплатама које се врше на шалтеру или путем поштоноша. Такође је смањен максимални износ поштарине са досадашњих 30,00 КМ на 5,00 КМ, јер смо у овом дијелу били потпуно неконкурентни тарифама банака, и ове уплате су у у 2014. години у укупном приходу од готовинских уплата учествовале са мање од 0,01%.

Измјењен Цјеновник је приказан у табели број 1.

Враћање корисника у шалтер сале!

Нижи цјеновник готовинских уплата по платном промету

Суштина ове измјене је промјена Цјеновника у дијелу уплата преко 100,00 КМ, након чега је Цјеновник Пошта Српске конкурентнији цјеновницима банака, једноставнији за примјену на шалтеру и код поштоноша, те је олакшана контрола његове примјене.

ВРСТА УСЛУГЕ	ОСНОВНА ЦИЈЕНА (КМ)
Готовинске уплате по платном промету	
Уплате на шалтерима за: телефоне, електричну енергију, гријање, воду, чистоћу, ТВ, кабловску ТВ, интернет и комуналне услуге градова и општина	
до 10,00 КМ	0,30
од 10,01 до 20,00 КМ	0,50
од 20,01 до 50,00 КМ	0,70
од 50,01 до 100,00 КМ	1,00
од 100,01 до 300,00 КМ	2,00
од 300,01 до 500,00 КМ	2,50
од 500,01 до 1000,00 КМ	3,00
од 1000,01 до 2000,00 КМ	3,50
од 2000,01 до 5000,00 КМ	4,00
преко 5000,00 КМ	5,00
Све остале уплате на шалтерима и све уплате код поштоноше	
до 50,00 КМ	1,00
од 50,01 КМ до 100,00 КМ	1,50
од 100,01 до 300,00 КМ	2,00
од 300,01 до 500,00 КМ	2,50
од 500,01 до 1000,00 КМ	3,00
од 1000,01 до 2000,00 КМ	3,50
од 2000,01 до 5000,00 КМ	4,00
преко 5000,00 КМ	5,00

Табела 1.

Измјена Цјеновника Пошта Српске има за циљ да врати кориснике у шалтер сале. При томе не можемо занемарити чињеницу да постојећа законска регулатива у платном промету ставља Поште Српске у подређен положај у односу на банке. Поште могу обављати искључиво готовински платни промет физичких лица за рачун банака, тј. преко овлашћених организација-банака.

Смањење цијена, у почетку, доводи до пада прихода.

Од наведених уплата (по платном промету, уплата електричне енергије и уплата телефона), у интервалу уплата у којем је смањен цјеновник (за уплате преко 100 КМ) у 2014. години остварено је око 15%

од укупног прихода.

Неопходно је да сви уложимо додатне напоре за повећање броја уплата на шалтеру, а посебно путем поштоноша, како би кроз повећан физички обим, у што краћем року почели остваривати позитивне ефекте примјене измијењеног Цјеновника.

Запослени у Поштама требају да, прије свега, личним примјером покажу лојалност према Предузећу, између осталог и на начин да своје режијске рачуне и друге уплате обављају на шалтерима пошта и код поштоноша. Не бисмо требало занемарити чињеницу да и на тај начин утичемо на приход Предузећа, из којег се обезбјеђују плате запосленима.

Информациони систем подршка поштанској услузи

Комплексност, разноликост и разуђеност условљена широким спектром информатичких услуга, сервиса и ресурса, као и просторном локацијом Предузећа, основне су карактеристике овог система.

Поште Српске посједују врло развијен информационо - комуникациони систем чија је основна функција информационо подршка соге бизнису и структуралним промјенама у развојном процесу Предузећа, пружање информационо-комуникационих услуга и праћење технолошких достигнућа и развоја нових сервиса поште. Основне карактеристике овог система су комплексност, разноликост и разуђеност (значајна територијална заступљеност) условљена широким спектром информатичких услуга, сервиса и ресурса - те просторном локацијом Предузећа (167 удаљених локација повезаних на мрежу и 61 неповезан шалтер).

У овој анализи користили смо се подацима из извјештаја "Ревизија ИКТ система Пошта Српске" који је - по Одлуци Надзорног одбора из маја 2014. године и проведеног јавног тендера, направио стручни тим из фирме RECRO-NET d.o.o.

Према наведеном, основни недостаци су проузроковани застарјелом опремом. То је последица борбе са кризом и прекомерним смањењем трошкова неколико задњих година на нивоу цијелог предузећа.

Људски ресурси су предност ИТ система Пошта Српске

- Запослени у Области за ИКТ и развој посједују висок ниво техничког развоја и позитиван приступ послу;
- Остваривање уштеда сопственим развојем апликација усмјереним на примарне пословне задатке, те максималним искориштењем расположивих ресурса (опреме, особља, капацитета);
- Брзи одзив на технолошке захтјеве за промјене условљене разним узро-

цима, као што су: законске измјене, захтјеви за ефикаснијим пословањем, прилагодјавање кориснику и слично;

- Опређљеност техничким циљевима за кориштење што више „опен соурце“ и бесплатних алата укључујући и оперативне системе, чиме се постижу значајне уштеде за Предузеће. Све апликације, за које је то могуће, развијене су и/или одржаване од стране запослених у овој Области

Недостаци информационог система Пошта Српске

- Недовољан број стручног кадра обучен за нове технологије и сервисе;
- Недовољна финансијска мотивација за веће ангажовање постојећих запосленика;
- Стална опасност одласка стручног кадра у друге фирме која је узрокована недовољном финансијском мотивацијом;
- Превелика зависност процеса од једне особе – последица недовољног броја стручног кадра;
- Потребна значајна улагања у едукацију, услове за запослене, додатни кадар за инфраструктуру и сигурност, развој апликација, документовање и усклађивање са законском регулативом.

Материјални ресурси – Потенцијал опреме ИКТ система

Предности:

- Прегледом евиденције информатичке опреме, која се користи у Поштама Српске, може се уочити велика количина и разноликост у погледу врсте опреме.

Тип	Комада
Персонални рачунар	1216
Монитор	974
Принтер	910
Ups	469
Ip phone	322
Систем противпровале	240
Кабински посредник	150
Switch	215
Фискална каса	213
Router	159
Факс апарат	116
Сервер	113
Систем видео надзора	108
Копир апарат	107
Лаптоп	77
Модем	72
Мултифункционални апарат	48
Пос принтер	48
Виртуелна машина	70
Скенер	22
Фискални принтер	10

- Поште Српске посједују властити Радио Релејни систем. Радио релејни линкови на бацкбоне мрежи представљени су у наредној табели са информацијама о типу и брзини линка.

#	Локација	Тип линка	Брзина линка
1	Бања Лука	SDH	155 Mbps
2	Мркоњић Град	PDH	34 Mbps
3	Приједор	PDH	34 Mbps
4	Добој	PDH	34 Mbps
5	Брчко	PDH	34 Mbps
6	Бијељина	PDH	34 Mbps
7	Зворник	PDH	34 Mbps
8	Соколац	PDH	34 Mbps
9	Фоча	PDH	34 Mbps
10	Требиње	PDH	34 Mbps

Централне везе (линкови) или кичма (backbone) мреже је реализована са брзинама од 155 Mbps. Ови линкови су релизовани SDH (Synchronous Digital Hierarchy) технологијом која представља стандард за синхрони пренос података на оптичким медијима. Са приступних тачака ових веза (линкова) у близини удаљених локација креирају везе (линкови) базирани на PDH (Plesiochronous Digital Hierarchy) технологији према удаљеним локацијама (градовима) са брзинама од 34 Mbps. PDH је технологија која се користи у телекомуникационим мрежама за пренос великих количина података преко опреме за дигитални промет као што су оптички и радиорелејни системи.

Негоспаици:

- Велики број физичких сервера који су застарјели – потребно је урадити виртуализацију датацентра;
- Виртуална инфраструктура на пуно физичких сервера – што за посљедицу има отежан менаџмент. Наравно, виртуелна инфраструктура и мора бити на више физичких сервера - а не само на једном физичком серверу. Међутим, добили смо препоруку да смањимо број сервера набавком неколико сервера са карактеристикама које су изнад постојећих – и на тај начин смањимо број физичких сервера и олакшамо управљање и одржавање истих;

- Постојеће процедуре за креирање и чување резервних копија података побољшати увођењем контроле исправности резервних копија;
- Недостатак простора на стораге уређају. Добили смо препоруку да проширимо меморијске капацитете – ако се не може реализовати набавка још једног новог и технолошки модернијег система;
- Од укупно једанаест маил система - три су базирана на застарјелим серверима и опен соурце технологијама због везаности са старим серверима и диал-уп системом. Наиме корисници SPINTER-а још увијек конекцију са нама остварују на застарјели начин – путем бираних телефонских линија;
- Систем је на ниском нивоу из разлога застарјеле технологије, комплексности, проблематичног одржавања одржавања, итд;
- У моменту писања ревизорског извјештаја је било око 80% сервера који су стари преко 5-6 година - што преставља веома велики ризик приликом отказивања опреме - пошто су уређаји End of Life (EOL), End of Sale (EOS). Израз EOL, неједноставније речено, значи да је уређај толико технолошки застарио да га произвођач више не рекламира, продаје и/или одржава, а EOS – да је уређај толико технолошки застарио да га произвођач

више не продаје. Међутим, набавком и пуштањем у рад нових сервер у задњих пар мјесеци, ова ситуација је мало боља – па можемо говорити да је реално око 60% сервер у статусу EOL и EOS;

- Уређај Storage EMC CX-20c (уређај на којем се држи већина свих података Поште Српске) је застарио – произвођач ка је престао продавати – али је још употребљив. Неопходна је набавка још једног уређаја ове врсте;
- Core switch-еви (централна мрежна инфраструктура – 2 x Cisco 3550) су – застарјели, преоптерећени и неопходна им је замена с уређајима већег капацитета који су прилагођенији намјени;
- Немогућност надгледања рад цијелу мреже и/или појединих мрежних уређаја;
- Не постоје процедуре и алати за сакупљање и централну анализу података са историјом догађаја (лог датотеке) са уређаја као што су: сервери, FW, Роу GW, SW, Routers и друга мрежна опрема. Такође, не постоје извјештаји о активностима корисника система;
- Недовољно пажње посвећено сигурности апликација купљених или развијаних у Области за ИКТ и развој, бази података, контроли приступа и едукацији корисника;
- Непостојање резервног система у случају кризних ситуација (Disaster Recovery Centar).

Због застарјелости ИКТ систем постоји висок ризик губитка података, продуженог времена за поновно успостављање функционисање система – као и привременог или трајног прекида пословања.

Процеси - ИКТ И бизнис сервиси:

Предности:

- Велики број информатичких сервиса:
 - Шалтерско пословање;
 - Пословни системи;
 - Аутоматизација технолошких процеса у поштама (Картовање, Пријем пошиљака, Поштанске вриједности, Обрачун са поштоношом, Достава, Испорука, Праћење пошиљака (Т&Т))
 - Ауторизација и идентификација (Active Directory);
 - Услуге мрежне инфраструктуре

(DNS);

- Услуге е-маил комуникације (Q-mail, Send mail);
- Радио - релејна мрежа;
- Мрежни сервиси (одржавање: WAN, LAN, VPN инфраструктуре, конфигурације мрежних уређаја, безбједности аспекти мреже и друге релевантне информације инфраструктуре);
- Kolaboracijske usluge (File sharing);
- Постојање backup процедура – процедуре за начин креирања и чувања резервних копија података;
- Размјена електронских података платног промета Пошта Српске са банкама;
- Приступ интернет;
- Услуге штампања;
- Сигурност (anti-virus, anti-spam, firewall, IPS/IDS, Proxy GW);
- Call centar;
- Data Warehouse (DW);
- Факс и принт сервери.
- Брз одзив на захтјев технологије и клијената;
- Све апликације, за које је то могуће, развијене су и/или одржаване од стране особља Области за ИКТ и развој. Код већине апликација и система

који нису предмет интерног развоја такођер се форсира одржавање од стране Области за ИКТ и развој уколико је то могуће. Тиме су остварене значајне уштеде за Предузеће;

- Формирана комисија која константно ради на унапређењу безбједности ИКТ Система.

Негосиџаци:

- Превелика разноликост (неуједначност) софтверских платформи, апликативног софтвера и база података - што отежава и повећава трошкове одржавања.
- Кориштење специфичних софтверских алата смањује понуду са тржишта рада – као што је КОРИШТЕЊЕ ИНФОРМИХ база података;
- Велики број старих верзија оперативних система

Запажања Ревизије

“На локалном тржишту, улагања у ИКТ која проводе БХ Поште и Поште ХП су значајно већа (ослањање на вањске ресурсе), док је комплексност система Поште Српске значајно већа. Као што су RR Мрежа, ISP, Call centar, што доводи до значајног несразмјера у буџетима и ефектима, код наведених поштанских оператора. Највеће уштеде су остварене сопственим развојем апликација усмјереним на примарне пословне задатке, употребом „open source“ и бесплатних алата - те мак-

сималним искориштењем расположивих ресурса (опреме, особља, капацитета).“

“У току ревизије су уочени недостаци (документација, одржавање, техничка рјешења) док су највећи ризици уочени у застарјелом дизајну, застарјелости опреме и software-а који се користи, као и недостатак особља да се повјерени задаци изврше у идеалним околностима. Већина недостатака је произашла из недостатка ресурса насталих као послједица врло ограничених буџета.

Ревизија скреће пажњу менаџменту Области за ИКТ и развој Поште Српске на повећане ризике везане за струку и регион у коме послује:

- константно повећање комплексности система
- повећаних сигурносних ризика (вектора напада које доносе нове технологије)
- повећане контроле, строжије законске регулативе, ревизије (compliance)
- одлив ИКТ особља у иностранство или друге компаније због бољих услова рада
- погоршани климатски и сигурносни услови

Посебно се наглашава да је ревизија уочила значајне остварене уштеде у Области за ИКТ и развој кад се врши поређење с другим сличним компанијама у БиХ и шире.” ■

Ревизија информационог система

Да би се на исправан начин оцјенио стварни и објективни квалитет информационог система, потребно га је подвргнути и екстерној ревизији, чији ће се налаз сматрати валидним у смислу извођења коначне оцјене квалитета посматраног информационог система предузећа.

Огњен Драгојевић
дипл. инж. информатике
Јасенко Крејић
мр електротехнике

Шта је ревизија информационог система?

Ревизија информационог система може се посматрати као процес прикупљања као и независне и стручне процјене доказа којима се провјерава ефикасност дјеловања и процјењује квалитет информационог система неког предузећа. Ради се о скупу сложених менаџерских, ревизорских и технолошких активности којима се прегледавају (провјеравају) учинци али и ризици употребе информационог система и коначно оцјењује њихов утицај на пословање.

Посматрано са аспекта тога ко врши ревизију постоје двије врсте ревизије: интерна и екстерна. Интерни квалитет информационог система осигурава се интерном контролом система, а степен тог квалитета утврђује се његовом интерном ревизијом. Интерну ревизију врше интерна ревизорска одјељења у склопу предузећа. Да би се на исправан начин оцјенио стварни и објективни квалитет информационог система, потребно га је подвргнути и екстерној ревизији, чији ће се налаз сматрати валидним у смислу извођења коначне оцјене квалитета посматраног информационог система предузећа.

Задачи ревизије информационог система

У основне задатке ревизије информационог система спадају:

- Снимак и процјена тренутног стања

информационог система (ниво успјешности)

- Идентификовање ризичних подручја и нивоа ризика
- Давање препорука менаџменту предузећа за побољшање праксе управљања информационом системом у циљу подизања квалитета

Ризици и њихова анализа

Са становишта ревизије информационог система посматрају се три компоненте ризика:

1. **Инерентни ризици** – ризици који су везани за информационе ресурсе или ресурсе који се користе у контроли самих информационог система, као што су на примјер ризици од физичког отуђења опреме, ризици од разних врста деструкције, ризици од неовлаштеног откривања или увида у податке, ризици од неовлаштене модификације или нарушавања интегритета података као и др.
2. **Контролни ризици** – ризици од материјалних грешака у подацима који неће бити правовремено детектовани и кориговани спровођењем интерне контроле.
3. **Ризици детекције** – ризици које неће уочити ревизори током прегледа финансијских извјештаја.

Извођење ревизије информационог система

Поступак ревизије обично се одвија у неколико међусобно повезаних корака:

- **Прикупљање и анализа постојеће документације информационог система.**
 - Управљачка документација (на нивоу менаџмента)

- Радни и Помоћни документи
- Итд.
- **Прикупљање ревизорских доказа**
 - Интервјуи, анкете и неформални разговори са запосленицима свих нивоа
 - Техничко испитивање и тестирање појединих сегмената информационог система (на примјер вријеме одзива, вријеме реакције, пропусна моћ, капацитет система, поузданост, расположивост итд.)
- **Анализа и вриједновање ревизорских доказа**
 - Оцјена заштите имовине система
 - Оцјена дјелотворности информационог система (квалитет информационог система, квалитет информација, степен корисности система, једноставност и функционалност система ...)
- **Израда препорука и ревизорског извјештаја**
- **Презентација ревизорског извјештаја**

Законска регулатива у Републици Српској по питању ревизије информационог система. Генерално посматрано, са формално-правног становишта предмет ревизије информационог система може бити информациони систем у цјелини или пак само поједини његови сегменти. Предузећа су обавезна да у прописаним роковима врше ревизију (како интерну тако и екстерну) оних сегмената информационог система који су прописани законским одредбама, али то их не спријечава да изврше и ревизију неких додатних сегмената или пак информационог система у цјелини ако то желе и сматрају потребним. Што се тиче законодавних прописа у Републици Српској, наше Предузеће подлијеже обавези редовног спровођења ревизије сигурносних аспеката информационог система а на основу Закона о информационој безбједности Републике Српске те Уредбе о мјерама информационе безбједности и Правилника о стандардима информационе безбједности. На основу члана 90,91,92,93,94 и 95 Правилника о стандардима информационе безбједности Предузеће је обавезно да врши интерну и екстерну ревизију сегмента информационе сигурности при чему је интерну ревизију потребно обављати најмање једном годишње а екстерна ревизија је обавезно да се ради најмање једном у двије односно најмање једном у три године у зависности од степена безбједности, односно повјерљивости података.

Екстерна ревизија информационог система у Поштама Српске

Поштујући законске обавезе у погледу вршења ревизије информационог система, менаџмент Пошта Српске донио је одлуку да си изврши екстерна ревизија информационог система нашег Предузећа. С тим о вези расписан је тендер за набавку консалтинг услуга – анализе ИКТ система а за извођача пројекта одабрана је компанија RECRO-NET д.о.о. из Сарајева.

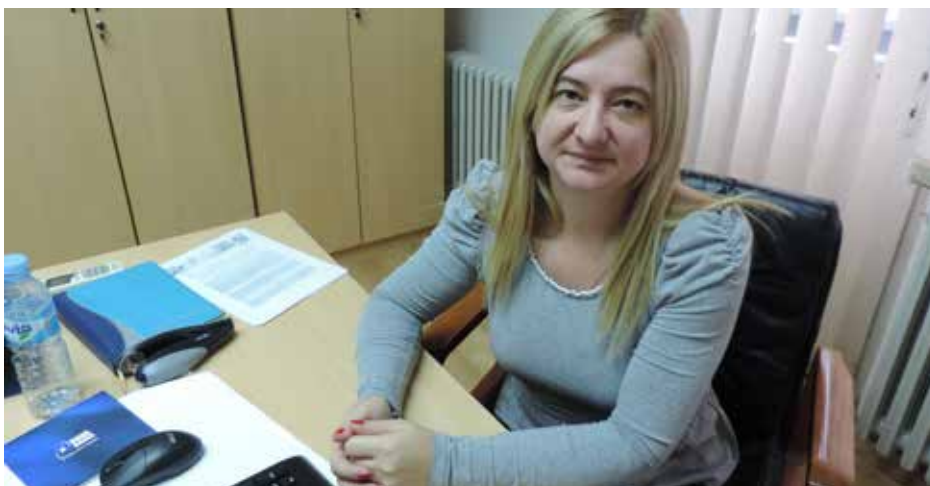
Компанија RECRO-NET д.о.о. је технолошки партнер највећих свјетских компанија: IBM, Cisco Systems, Microsoft и VMware, а њихови запосленици (ревизори) посједују најцјењеније индустријске сертификате из подручја информационог технологија а посебно ревизије информационог система као шт су: BCMS BS 25999, ISO 27001 Lead auditor, VMware Certified Professional (VCP), IBM Certified Advance Technical Expert, Cisco Certified Internetworking Expert (CCIE), Microsoft Certified Technology Specialist (MCTS), Microsoft Certified Trainer (MCT) и бројне друге, чиме доказују врхунску експертизу за обављање повјерених им задатака.

Осим ревизије сигурносних аспеката информационог система који су законски обавезни, предмет екстерне ревизије ће бити и други аспекти информационог система:

- Снимање стања мрежне инфраструктуре
- Снимање стања серверске инфраструктуре
- Снимање стања стораге (дата центар) инфраструктуре
- Снимање стања софтвера и база података
- Сигурносна анализа система
- Анализа ИКТ сервиса, подпроцеса, података, евиденција
- Анализа бацкуп процеса и система
- Анализа сервис деск функција
- Прикупљање постојеће документације, правилника и политика
- Анализа и приједлози за унапријеђење система према захтјевима купца
- Израда документације постојећег стања
- Креирање приједлога побољшања у склопу документације
- Израда плана развоја према захтјевима купца

Јелени Ђургуз признање за ауторски рад

Инфофест као манифестација има вишедеценијску традицију гдје стручњаци из региона размјењују искуства из области информатике. Прошле године, Јелена Ђургуз из Пошта Српске освојила је признање за Квалитет ауторског рада

Признање "Квалитет ауторског рада"

Жељка Кољанчић

Инфофест – Фестивал информатичких достигнућа је селективна тематска манифестација која је и овај пут представљала централни ICT догађај у цијелом региону. Јелена Ђургуз, руководилац Службе за системску подршку, учествовала је на првој сесији Ауторских радова, а признање за Квалитет уручио јој је Управни и Стручни одбор XXI Инфофест фестивала за рад "Heartbleed greška", који је радила заједно са проф. др Миланом Марковићем.

"Рад се бави проблематиком сигурносног пропуста у имплементацији OpenSSL heartbeat екстензије за TLS/DTLS протоколе" каже Јелена и појашњава да је овај сигурносни пропуст је изазвао компромитацију врло осјетљивих података на серверским и клијентским си-

стемима, а погодио је већину Интернет провајдера као што су Google, Yahoo, Facebook и сл. "Овај сигурносни пропуст многи стручњаци карактеришу највећим до сад, пошто је утицао на безбједност скоро двије трећине активних сајтова на Интернету.

У априлу 2013. године сви свјетски медији су извјештавали о том, те сам због актуелне теме одлучила да пишем баш овај рад".

Иако је у конкуренцији било 59 радова из региона, само је 20 најуспјешнијих било уврштено у званични програм Фестивала. Јелена истиче да је учешће самостално пријавила, али пошто су трошкови пута, смјештаја и котизациони услови били високи, Управа Предузећа јој је изашла у сусрет и на тај начин омогућила да учествује и оствари запажен наступ на Инфофесту, који је трајао од 28. септембра до 04. октобра 2014. године.

Драгојла Грабовац
д-р. правник
Извршни директор
Област за правне, опште
и послове људских ресурса

Сагледавајући укупно стање на заштити законитости рада и имовинских интереса „Пошта Српске“ може се констатовати да је Област правних, општих и послова људских ресурса, у периоду од три године колико сам као извршни директор на челу ове области, кроз обављање свакодневних редовних послова из надлежности служби у њеном саставу и кроз значајно ангажовање у споровима који се воде пред судовима и другим органима, давање мишљења, предузимања радњи на укњижби непокретности, као и у другим поступцима уложила максималне напоре да се сви послови ове области обављају ажурно и благовремено.

У претходном периоду окончали смо у нашу корист дугогодишње неријешене предмете као што су:

- стаусна промјена спајања уз припајање Поштанске штедионице Бањалука,
- купопродаја објекта “Б” Медицинске електронике Бањалука,
- укњижба земљишта на Сокоцу на којем се гради инвестициони стамбено-пословни објекат и рјешавање статуса радника РЈ Соколац учесника у изграњи истог,
- излазак Предузећа на службено берзанско тржиште,
- добили смо значајан бој спорова за понављање поступака са радницима РЈ Фоча у којима су донесене пресуде због пропуштања, а због чињенице да директор предузећа није био уписан у судски регистар, те смо на основу тога вратили знатан дио исплаћених средстава,

Успјеси уз максималне напоре

- потврђене су нам у скоро свим случајевима одлуке дисциплинских комисија о престанку радног односа радника због крађе као теже повреде радне обавезе,
- регулисали начин исплате регреса, прековременог рада и сл. у циљу спречавања спорова са радницима.

Покренули смо преко 80 тужби за накнаду штете због измакле користи, а ради непреношења рачуна као резервисане поштанске услуге преко Предузећа.

Добили смо знатан број пресуда у нашу корист, те смо наплатили дио потраживања по том основу, а што је имало за резултат и закључивање уговора о вршењу услуга преноса рачуна са електродистрибутивним предузећима, као и одређеном броју комуналних предузећа. Ово је значајно повећало приходе Пошта Српске по том основу.

Константно пратимо ризике повреде закона и других прописа, ради отклањања настанка могућих штета по Предузеће. Ажурирали смо уписе у судски регистар, Статистику, Пореску управу, Управу за индиректно опорезивање, Комисију за хартије од вриједности, Централни регистар хартија од вриједности итд. Поред наведеног, ажурирали смо евиденције података о споровима и непокретностима на нивоу Предузећа, нормативно регулисали начин евидентирања судских спорова и утврђивање резервисања за судске спорове.

У току је израда информатичког програма вођења судских поступака, чији завршетак очекујемо у овој години, што ће допринијети бржем и ефикаснијем праћењу података о споровима и извјештавању по том основу.

Као извршни директор, задовољна сам урађеним у претходном периоду, како у Области тако и у радним јединицама. Наравно, можемо и више и боље. У наредном периоду очекују нас интензивније активности на упису својине на непокретностима, што је један од приоритетних задатака. Када је ријеч о броју радника у Области, у претходне три године, имамо 11 радника мање.

Што се тиче активности у претходној години урађено је следеће:

СЛУЖБА ЗА ПРАВНЕ ПОСЛОВЕ

Нормативна активност

У периоду од 01.01.2014.године до 31.12.2014.године донесена су укупно 54 нормативна акта и њихове измјене. Ажурно се прибавља доказна документације за потребе јавних тендера и уопште јавних набавки будући да такви документи не могу бити старији од три мјесеца.

Закључени уговори

Према подацима регистра уговора који водимо, у Предузећу је током 2014. године закључено укупно 623 уговора и 71 анекс са трећим лицима по разним основама. Извршено је и распоређивање 243 уговора и 38 анекса, за потребе наших области и радних јединица.

Послови заступања

Закључно са 31.12.2014. године, на нивоу Предузећа је евидентирано укупно 306 спорова.

Пошта тужилац

На дан 31.12.2014. године, водили смо укупно 232 спора у којима су се Поште Српске појављивале као тужилац:

	Парнични/ управни/кривични	Извршни	Укупна потраживања у КМ	Од укупног потраживања на накнаду штете се односи у КМ
Поступци који се воде из Управе	36	28	4,096,654.59	
Поступци које заступа адвокат	63	13	7.288.232,10	7,795,713.04
Поступци који се воде из РЈ	41	51	717,548.18	
	140	92		
УКУПНО	232		12.102.434,87	7.795.713,04

Пошта тужена

На дан 31.12.2014. године, водили смо укупно 74 спора у којима се Поште Српске појављују као тужена страна.

	Парнични	Извршни	Укупна „дуговања“ у КМ	„Дуговања“ по основу радних спорова	Процјена губитка спора у 2015 у КМ
Поступци који се воде из Управе	11	-	222,296.49	95.107,59	-
Поступци које заступа адвокат	5	-	3,008,874.00	320.951,31	-
Поступци који се воде из РЈ	43	15	327,397.13	237.521,47	86,583.13
Укупно	59	15		653.580,37	86,583.13
УКУПНО	74		3,558,567.62		

Преглед радних спорова

На дан 31.12.2014. године	Поништење одлуке о отказу	Дневнице и мобинг- понављање поступка	Остало исплате из радних односа	Окончано у корист предузећа	Окончано у корист радника
	12	15	13	14	3
УКУПНО	40				

Од укупно 40 радних спорова, 11 се односи на тужбе за поништење одлука о отказу уговора о раду и враћању радника на рад, а 15 спорова се води по приједлогу овог Предузећа за понављање поступка у споривима РЈ Фоча у којима су донесене пресуде због пропуштања због чињенице не уписа директорице у судски регистар. Само је група радника Радне јединице Фоча у том периоду устала са тужбама против Предузећа и само је Основни суд у Фочи доносио пресуде због пропуштања из наведеног разлога.

У 2014. године у споривима по приједлогу Предузећа за понављање поступка против радника РЈ Фоча окончано је 10 спорова дјелимично у корист Предузећа којима су радници наведене радне јединице овом Предузећу вратили разлику дуга исплаћеног по основу пресуда због пропуштања у износу од 53.565,90 КМ.

Закључком Владе Републике Српске од фебруара 2015. године предузећима у власништву или већинском власништву Републике Српске препоручује се да радне

спорове са запосленима, у приоритету, рјешавају у поступку пред ЈУ Агенцијом за мирно рјешавање радних спорова Републике Српске.

На овај начин би се спорови рјешавали брже и ефикасније договором-вансудским путем, а избјегли би се дуготрајни и скупи судски поступци, при чему би дошло и до растерећења судова од вођења оваквих поступка. Услов је да обе стране и радник и Предузеће добровољно приступају овом начину рјешавања спорова.

Област за опште, правне и послове људских ресурса

Ретроспектива рада

ОКОНЧАНИ ПОСТУПЦИ НА НИВОУ ПРЕДУЗЕЋА за период 01.01.-31.12.2014.год.

Добијени –Пошта тужилац	
Укупан број спорова	59
Наплаћено	560.475,27 KM
Изгубљени - Пошта тужена	
Укупан број спорова	11
Укупно исплаћено	178.426,66 KM

Имовинско правни статус непокретности на дан 31.12.2014.године:

На нивоу Предузећа	Укњижено у ЗК	Уписано у ПЛ	Неукњижено	Укупно
УКУПНО	87	55	57	199

У току 2014 године укњижена је својина на 10 спорних непокретности. За рјешавање питања укњижбе неопходно је спроводити разне поступке прописане Законом о стварним правима, Законом о премјеру и катастру, Законом о приватизацији државног капитала у предузећима, Законом о уређењу простора и грађењу, као и другим прописима којима се регулишу питања рјешавања статуса непокретности у корист Предузећа.

У циљу убрзавања поступака укњижбе, крајем 2014. године закључили смо уговор о пружању геодетских услуга са геодетским друштвом „ГеоАстор“д.о.о. Бања Лука.

СЛУЖБА ЗА ЉУДСКЕ РЕСУРСЕ је у току 2014. године издала 2307 различитих појединачних аката као што су уговори о раду и друге врсте уговора, анекси на уговоре, разне врсте рјешења, споразума, потврда, увјерења, извјештаја, одговора на захтјеве, правних мишљења, пријава-одјава радника и слично.

У наведеном периоду на нивоу Предузећа у просјеку је било привремено спријечено за рад-на боловању 102 радника дневно, од укупног броја запослених.

Изречене мјере				Обушављен поступак	Повучен захтјев	Ослобођен одговорности
Тежа повреда р.о.		Лакша р.о.				
Отказ	Новч. казна	П. опомена	Новч. казна			
8	17	25	13	1	2	3
Укупно вођено				72		

Преглед дисциплинских поступака на нивоу Предузећа 01.01. до 31.12.2014.године

СЛУЖБА ЗА ОПШТЕ ПОСЛОВЕ И ОБЕЗБЈЕЂЕЊЕ

У току 2014 Служба за опште послове и обезбјеђење је извршвала све утврђене и планиране послове и задатке у складу

са важећим законима, донесеним плановима и програмима и другим прописима и општим актима Предузећа. Надлежности ове службе, посебно у погледу против-пожарне заштите, заштите на раду и обезбјеђења су предмет најчешћих инспекцијских контрола али до сада нисмо имали ни један негативан налаз инспекције, што је потврда доброг рада радника исте.

Бранко Лепир
дир. ек.
Извршни директор за продају и маркетинг

Остварени резултати и нови изазови

Свједоци смо промјена у пословном окружењу, растуће конкуренције, специфичних потреба и захтјева корисника, експанзије информационо-комуникационих технологија, неуређеност тржишта поштанских услуга, те утицај економске кризе који обиљежавају амбијент у којем послују Поште Српске. Сагледавајући отежавајуће факторе који утичу на пословање Пошта Српске, не можемо да заобиђемо чињеницу недоследног поштивања Закона о поштанским услугама, од стране комуналних предузећа и кабловских оператера. Охрабрeње за Поште Српске и све запослене је свакако обнављање уговора са електродистрибутивним предузећима за пренос рачуна на наредне три године, који обезбјеђују приход од око 3,3 мил. на годишњем нивоу.

Пратећи усвојену пословну политику у 2014 години, већина активности вођених у протеклој години имала је за циљ повећање прихода Предузећа на дужи период у циљу одржања стабилности пословања Предузећа.

Тржиште и НОВИ ИЗАЗОВИ

Стабилизацијом пословања Предузећа, која је резултат сталне рационализације и уштеде на свим сегментима, те очекиваног раста прихода, створили су се услови за агресивнију промоцију нових и постојећих услуга Пошта Српске. Посматрајући маркетинг и промоцију као инвестицију која ће у будућем периоду допринијети повећању прихода на дужи период, а не само као тренутни трошак, неопходно је улагање значајних средстава за представљање нових, те унапређења постојећих, производа и услуга.

Настојање Пошта Српске да заузме улогу водеће логистичке и дистрибутивне мреже на располагању корисницима, потврђује се успјесима из године у годину на подручју пружања пакетских и експрес услуга. Квалитет услуга које пружају Поште Српске све је више препознатљив на тржишту, те је говор задовољних корисника најбоља реклама за Пошту.

Сталним маркетиншким присуству у јавности путем бесплатних промотивних канала, те промотивним кампањама које су вођене у претходној и настављене у текућој години, настојимо правовремено пружити све информације својим корисницима, те их упознати са предностима услуга које пружа Пошта. Све то доприноси одржавању имиџа Предузећа за поштански саобраћај Републике Српске, а основни циљ је свакако задовољан корисник уз остварење постављених циљева. Синергијским радом Служби из Области за

маркетинг, те уз помоћ осталих организационих дијелова Предузећа, од 01.07.2014. године уведена је и промовисана нова услуга, Биз експрес, за дистрибуцију робе пословних субјеката. Услуга Биз експрес је допунила понуду сегмента експрес услуга, те показала оправданост већ на крају 2014. године. Будући да је услуга промовисана у задњем кварталу, уз активну продајну стратегију, оставрени приход за ово кратко вријеме показује да ћемо оставрити постављени циљ, односно да ћемо након годину дана од промоције услуге имати додатних 100.000,00 КМ новог прихода.

Показатељи резултата сегмента пакетских и експрес услуга потврђују опредјељење активног ангажмана за унапређење логистичких услуга Пошта Српске. У 2014. години освојили смо 201 новог корисника експрес услуга (Биз експрес и Брза пошта).

УСЛУГА	ПЕРИОД				ИНДЕКС 14/13	
	I-XII 2014		I-XII 2013			
	Количина	Приход	Количина	Приход	Количина	Приход
Брза пошта	90,630	805,824.11	75,097	713,009.31	121	113
Пакетске пошиљке	46,448	189,034.10	30,029	121,134.50	155	156
Биз експрес	4,424	29,494.82	-	-	-	-
УПУНО	141,502	1,024,353.03	105,126	834,143.81	135	123

Област за продају и маркетинг

Ретроспектива претходне године

Највећи корисници Брзе поште (Студио модерна -Топ шоп, Телеком) и даље указују повјерење Поштама Српске, те су у 2014. години повећали учешће Пошта Српске у својој дистрибуцији. Телеком Српске сву своју дистрибуцију експресних пошиљака на подручју Републике Српске у прошлој години је пребацио на дистрибуцију путем Брзе поште, док је сервисни партнер Телекома за сервисирање апарата, дистрибуцију апарата између продајних мјеста и сервиса, користио Брзу пошту Пошта Српске. Захваљујући квалитету пружања услуге, Студио модерна је повећала обим пошиљака према крајњим купцима путем Поште Српске, а у току су преговори за преузимање дистрибуције робе између продајних ланаца Топ шоп, што ће повећати обим пошиљака и прихода по том основу. Наведени успјеси наводе нас даље на унапређење сервиса, те смо анализирали тржишне услове и у скорије вријеме ћемо понудити посебну услугу експресног слања пошиљака за субјекте који се баве продајом путем интернета у Републици Српској и БиХ. Новом услугом настојаћемо интегрисати Поште Српске у процес интернет куповине на нашим просторима за доставу купљених производа крајњим купцима.

У подручју Хибрдне поште закључена су 4 нова уговора, од којих је најзначајни корисник Сбер банка која се придружила осталим банкама из Републике Српске које своје изводе штампају, ковертирају и достављају путем Пошта Српске. Генерално, оставрен је пад прихода од хибридне поште за 11% у односу на претходну годину, а разлог пада је тај што Управа за индиректно опорезивање од прошле године прешла на кварталну штампу пријава за ПДВ, што се аутоматски рефлектује и на приход од доставе пријава корисницима.

Директна пошта, адресована и неадресована имале су одређени пад како физичког обима тако и прихода у односу на претходни период. На пад директне поште неадресоване највише је утицало то што нисмо обновили уговор са Меркатором, јер нови власник (Конзум) не базира продајне промоције путем оваквог начина комуницирања. У преговорима са Супер картица (кћерка фирма Конзума која проводи лојалити програм) обезбиједили смо да се лојалити програм и продајне промоције дистрибуишу путем Пошта Српске као директна пошта адресована, што ће се реализовати у наредном периоду. Овај уговор је вриједан око 240.000,00 КМ.

Рекапитулацију продајних активности у 2014. години, чији је резултат закључивање нових или обнављање постојећих уговора приказујемо у табели:

Врста уговора	Број уговора	Оквирна вриједност уговореног посла
Пренос пошиљака	45	Континуирана испорука
Уговори по основу јавних набавки	21	630,835.82
Хибридна пошта	33	465,622.57
Брза пошта	10	163,000.00
Биз експрес	194	Континуирана испорука
Оглашавање у пошти	37	19,646.18
Директна пошта адресована	7	308,975.00
Директна пошта неадресована	22	80,401.14
ППМ	12	19,381.10
УКУПНО	381	1,687,861.81

Осим напријед наведене промотивне кампање у 2014. години, Област за маркетинг и продају је промовисала нове цијене телеграма, продају уџбеника за основну школу, а пред крај године додатно промовисала Брзу пошту као сервис за доставу новогодишњих поклона пословних партнера.

Када помињемо одржавање имиџа Предузећа не можемо а да не поменемо брендирање објеката Пошта након завршених санација, као и брендирање нових и постојећих возила.

Поред Пошта Градишка, Старчевица, Обилићево, нови екстерни дизајн у 2014. години добили су и Поштанско сабраћајни центар, Пошта Прњавор, Источно Сарајево, Пале, а привремено је брендирана и пошта Добој.

У посматрању пословања 2014. године, морамо се дотакнути послова издавања поштанских марака и продаје на филателистичком тржишту. За разлику од претходних година, продаја пригодних поштанских марака је порасла у односу на претходну годину, те је испуњен план прихода од продаје марака на иностраном тржишту са индексом 101.

Приход од продаје марака у 2014. години је већи за 3% у односу на исти период 2013. године, уз истовремено смањење трошкова штампе марака за 28%.

На крају могу да закључим да је поред стандардних уговора за резервисано подручје, Област за маркетинг и продају

својим маркетиншким активностима допринијела остварењу око 3 мил. прихода Поште, док је својим ангажовањем оставрила укупан износ расхода у износу око 1 мил КМ.

Врста услуге	Износ прихода
Хибридна пошта	1,485,168.94
Брза пошта	805,824.11
Директна пошта	374,525.59
Пакетске пошиљке	189,034.10
Продаја филателистичких марака	127,501.27
ППМ	19,381.10
Оглашавање	11,785.54
УКУПНО	3,013,220.65

Врста трошка	Износ расхода
Плате запослених	851,746.57
Трошак маркетиншких активности	116,099.68
Трошкови штампе марака	32,846.86
Обавезна издавања марака	2,953.40
УКУПНО	1,003,646.51

BIZ EKSPRES
B2B DELIVERY

Provjeren partner Vašeg poslovanja

DISTRIBUCIJA ROBA ZA PRAVNA LICA
ONLINE PRAĆENJE ISPORUKE
ROKVI DOSTAVE 24 ČASA
OSIGURANE POŠILJKE
PALETNA DOSTAVA

www.postesrpske.com

ПОШТЕ СРПСКЕ

1371
Цена поштом 0,45 без PDV-a

Укупан позитиван ефекат рада Области за маркетинг и продају у 2014. години исказан у износу око 2 мил.КМ, итекако оправдава и даље ангажовање у развоју и продаји услуга Пошта Српске. Успјешна пословна година мотивише даље активности и размишљања о будућим правцима дјеловања. Активним истраживањем и сагледавањем потреба корисника, у 2014. дефинисани су пројектни захтјеви из угла крајњег корисника за израду савремених електронских система, који су уз разгранату мрежу доставе, будућност поштанског система Републике Српске.

Електронски системи ће бити интегрисани у заједнички пакет који ће кориснику

омогућити да са једног налога и са било ког мјеста путем рачунара или телефона обави куповину робе или услуге (веб-шоп), користи услуге принтиг центра (пост фото), поручи или пошаље пошиљке (поклон шоп, е-телеграм), добије и плати рачуне, добије и плати порезе (е-шалтер). Уз развој електронских сервиса, прије свега вебшопа, неизоставно иде и интегрисање плаћања путем кредитних картица, који ће употпунити услуге Поште од куповине до доставе купљених производа. Наредну годину обиљежиће и изградња рекламних површина (билборда и ЛЕД-дисплеја) за издавање трећим лицима али и за рекламирање услуга Поште.

Рекламирање на LCD дисплејима

Рекламирање на LCD дисплејима у шалтер салама Пошта Српске, нова је маркетиншка услуга, која је у понуди од маја 2015. године. Услуга је намијењена првенствено корисницима који имају интерес за рекламирање својих услуга и производа корисницима поштанских услуга. Тренутно, ови дисплеји су постављени у шест пошта, два у Бањалуци, и по један у Градишци, Приједору, Прњавору и Бијељини. Корисници су у могућности да бирају на којим локацијама ће рекламирати своје услуге. Нудимо Премијум и Стандардне локације, а дужине реклама су подијељене на оне до 15 секунди, те од 15 до 30 секунди. Премијум локације су локације у сједиштима радних јединица гдје имамо и већи број корисника поштанских услуга, док су стандардне локације све остале јединице поштанске мреже. Овом услугом Поште Српске су жељеле да унаприједи сегмент маркетиншких услуга који је до сада обухватао рекламирање на Б1 плакатима и излагању летака у шалтер салама. Област за продају и маркетинг ове године планира додатне инвестиције на овом пољу и у другој половини године може се очекивати проширење броја локација, као и инсталација вањских дисплеја.

Александар Аничич

Промоција услуга предуслов раста пословања

Стабилизацијом пословања Предузећа, која је резултат сталне рационализације и уштеде на свим сегментима, те очекиваног раста прихода, створили су се услови за агресивнију промоцију нових и постојећих услуга Пошта Српске. Посматрајући маркетинг и промоцију као инвестицију која ће у будућем периоду допринијети повећању прихода на дужи период, а не само као тренутни трошак, неопходно је улагање значајних средстава за представљање нових, те унапређења постојећих, производа и услуга.

Пратећи захтјеве корисника и трендове тржишта, Поште Српске су крајем 2014. промовисале нову услугу Биз експрес. Услуга намијењена искључиво пословним корисницима који имају потребу да на једноставан начин ријеше дистрибуцију робе према својим купцима или између

**Štedite
plaćajući
račune
preko nas!**

provizije
već od
**0.30
KM**

POŠTE SRPSKE

1371

Cijena 0.45KM/min (bez PPF-a)

својих пословних јединица, омогућила је низ погодности за велепродајне и мало продајне привредне субјекте. Кориштењем услуге Биз експрес привредни субјекти добијају логистичку подршку по најповољнијим цијенама на тржишту Републике Српске, уз потпуно осигурање уколико у транспорту дође до оштећења пошиљака. Додатна погодност услуге је једноставност у комуникацији приликом преузимања пошиљака јер се сва комуникација одвија путем апликације која је развијена за потребе Биз експреса, којом

корисници имају потпуни увид од момента наручивања услуге до момента испоруке робе на жељену адресу. Како би заокружили цијели процес и комуникацију, корисницима је у сваком моменту на располагању комуникација са Хало центром Пошта Српске. Позивом на број 1371 корисници су у могућности да сазнају све информације везане за услуге које пружају Поште Српске, упуте захтјев за преузимање пошиљака, као и да провјере статус своје пошиљке. Биз експресом смо пословним корисницима омогућили сло-

боду у одређивању ко сноси трошкове слања (пошиљалац, прималац или треће лице), као и могућност наплате продатих производа од стране приомаоца. Проведена промотивна кампања са агресивном продајном стратегијом оправдала је улагање, те је у кратком времену оставрен значајан раст нових корисника. Данас смо богатији за 250 нових задовољних корисника Биз експреса.

Плаћање рачуна у пошти штеди вријеме и новац

Свједоци смо промјена по питању платног промета и измирења обавеза сваког грађанина Републике Српске за рачуне електричне енергије, телефона, комуналних услуга и осталих даџбина. Сви смо ми у прилици да видимо гужве у бакама и чекање у редовима када нам пристигну обавезе за плаћање, а занемарујемо чињеницу да су пословне банке подигле своје провизије за наплату рачуна. Када уз ове чињенице додамо да нисмо сви близу банака и да често требамо издвојити одређени износ средстава за превоз до банке, нису мале уштеде уколико би промијенили навике и измирили своје обавезе у поштама или по нижим или по истим цијенама конкурената.

Поште Српске су присутне у свим дијеловима Републике Српске и располажу са довољним бројем шалетрских капацитета који гарантују брзу и квалитетну услугу, те узимајући у обзир да је најнижа провизија у Поштама Српске 0,30 КМ испод провизија које нуде пословне банке, са правом кажемо да штедим вријеме и новац. Посебно напомињемо да су Поште Српске смањиле своје провизије за уплате износа преко 100,00 КМ.

Промотивном кампањом која је почела у фебруару желимо да информисемо своје кориснике о погодностима које пружају Поште Српске и позовемо да испробају квалитет услуге који пружамо, да без чекања у редовима изврше своје обавезе по најповољнијим условима. Чињеница која се могла видјети у шалтер салама Пошта Српске јесте да су корисници препознали предности и квалитет услуге. Посебно је вриједно пажње истакнути задовољство корисника да на брз и једноставан начин без чекања могу извршити своје обавезе. Резултат промоције је очекиван и први резултати након једног мјесеца говоре да је своје повјерење Поштама Српске дало већи број нових корисника (око 50.000 уплата више).

Змијањски вез постао дио свјетске баштине UNESCO-а!

Змијањски вез је богатство орнамената, технике и колорита

Жељка Кољанчић

Поште Српске препознале су ово народно богатство и наслијеђе, те су у јуну издале пригодну поштанску марку са мотивима змијањског веза. Змијањски вез у децембру је и званично постао дио свјетске баштине UNESCO-а! Овај вез је један је од најспецифичнијих и најкарактеристичнијих везова са простора Босне и Херцеговине. Специфичност овога веза се огледа у томе што је богатство орнамената, техника израде и колорита јединствена и посебна у односу на друге везове на нашем простору.

Специфичност змијањског веза манифестује се у усклађености, хармонији и стилској перфекцији геометријских орнамената укомпонованим са тамноплавим односно чивитним колоритом. За разлику од других крајева Босне и Херцеговине гдје је вез на ношњама представљен у четири или двије боје, на Змијању је приказан само у тамноплавој боји. Змијањски вез је рађен у четири технике веза: прорлак, подвлакно, пруталачка и крстачка техника.

Од наведених доминира крстачка техника веза. Сви ови везови сврставају се у везове по броју који се по Јелици Беловић Бернадзиковској (најеминентнији стручњак у истраживању веза са простора Балкана) сматрају за најстарије технике. Основна карактеристика тих техника је да се вез изводи са наличја, бројањем жице.

Змијањским везом приказана је умјетничка креативност, унутрашња симболичка креативност и осјећајност коју је вјековима посједовала крајишка жена у своје темпераменту и духу. Она је везом изражавала своје емоције, осјећања и унутрашње стање духа. Геометријски орнаменти представљају основну орнаменталну композицију змијањског веза.

Представљају најстарије орнаменте и поријекло им налазе у неолитској умјетности. Од свих орнамената који се уочавају у змијањском везу најспецифичнији је орнамент кола односно модифициран геометријски орнамент ромба. Аутори овог издања су дизајнери Пошта Српске, Небојша Ђумић и Божидар Дошеновић, уз стручну сарадњу Данијеле Ђукановић, вишег кустоса етнологу у Музеју Републике Српске.

Марка за помоћ поплављенима

Поште Српске пустиле су у продају доплатну поштанску марку „Помоћ поплављенима у Републици Српској“. Средства прикупљена продајом ове марке биће усмјерена на рачун Фонда солидарности, а у складу са Законом о Фонду солидарности за обнову РС. Мотив на марци је поплављени град Добој, а вриједност марке је симболична – 1 КМ.

Марка ће бити у продаји до 31.12.2021. године, до када се и прикупљају средства за обнову Републике Српске. Поште Српске марку су издале на иницијативу Владе Републике Српске, и тако се укључиле у акцију ублажавања посљедица од поплава. Аутори марке су дизајнери Пошта Српске, а тираж марке је 100.000 комада.

Позивамо све грађане, кориснике услуга Пошта Српске, да куповином ове доплатне марке помогну становништву угроженом у поплавама.

Пригодна издања „200 година од Другог српског устанка“ и „100 година од рођења Патријарха српског Павла“ неће угледати свјетлост дана

Агенција за поштански саобраћај наставља „брисање“ појединих издања наших поштанских марака, марака којима Поште Српске желе исписати своју историју, културу, догађаје као што то раде све поште свијета. Али нама, то се право ускраћује...

Сања Шкарић Видовић
дипл. ек.

Руководилац службе за поштанске марке и вриједноснице

Пракса не постизања консензуса, у вези издавања поштанских марака Пошта Српске, у Агенцији за поштански саобраћај постаје све учесталија. Подсјећамо да поједини чланови Агенције нису дали сагласност на издавање поштанске марке којом смо хтјели обиљежити вијек од Првог свјетског рата, иако је цијели демократски свијет обиљежио овај велики догађај, Поште Српске то нису могле. На нашим маркама тад, требали су се наћи хероји тога рата: војсковођа Божовић, Степановић, Мишић, Путник... најодликованија жена Милунка Савић и најмлађи борац Момчило Гаврић. Али неко је та сва имена, и дјела тих људи оспорио. Није постигнут ни консензус за издавање марке „Андрићград“ посвећена отварању јединственог града на овим просторима, који треба бити симбол помирења и просперитета сва три народа у БиХ...

За крај 2014. године као врхунац ове приче, брани нам се и издавање поштанске

Забрањена марка

марке са ликом блаженопочившег Патријарха Павла, којом су Поште Српске хтјеле обиљежити име и дјела једног великог човјека, чији пут и живот сви познајемо. Питамо се зашто??? Шта је то у његовом скромном животу, његовим великим дјелима и љубави за све, могло засметати неком Члану Агенције?

Улазимо у 2015. и у Програм издавања поштанских марака уврштавамо један велики догађај из наше историје „200 година од Другог српског устанка“, али неко у Агенцији очигледно сматра да немамо право на нешто што се десило и што смо сви учили у уџбеницима.

Поште Српске умјесто потпуне сагласности на Програм издавања поштанских марака, из Агенције за поштански саобраћај БиХ су добиле „условљено одобрење“. Тачније, добили смо одобрење за Програм за 2015. годину, али изузев овог издања „200 година од Другог српског устанка“, за

које како нам је ОПЕТ наведено „није постигнут консензус“.

Значи, неко од чланова Агенције за поштански саобраћај БиХ, својим гласом брише оно што је било, шта се уистину десило, и при томе нема обавезу нити законску, нити моралну, нити људску да образложи шта је то на маркама Пошта Српске спорно. Закон о поштама БиХ прописује да се на поштанским маркама не смију објавити: слике, симболи или неке друге ознаке и садржај увредљивог карактера.

Питамо се, шта је ту увредљиво и да ли ми из Републике Српске требамо својим маркама обиљежавати само флору и фауну, јер на све друго, очигледно, немамо право. Поштанске марке су мали „амбасадори“ сваке државе, с марком се шаље порука у свијет, ко смо, шта смо, одакле потичемо, исписује наша историја, култура, обичаји, личности. Зашто ми на то немамо право? Зар остатак свијета не смије, и не би требало да зна истину о нама?

Сва наша издања поштанских марака у потпуности поштују акте Свјетског поштанског савеза и законску регулативу из области поштанског саобраћаја (Закон о поштама БиХ и Закон о поштанским услугама РС), те очигледно је да разлог непостизања консензуса друге природе. Поштанским маркама, све ове године, настојимо уткати дух нашег народа и нашег поднебља, цијенећи историју и поштујући садашњост, те тако оставити будућности вриједности које трају.

Искрено се надамо да ће се ова, досадашња „пракса“ прекинути, те да ће Поште Српске, издавати поштанске марке према плану и програму, који припремамо сваке године, пазећи на све битне датуме.

600 година Добоја

Поште Српске издале су пригодно издање поштанске марке „600 година Добоја“. На овај начин честитали смо велики јубилеј овом граду. Уколико се осврнемо само на прошлу годину, знамо да је Добој – град хероја, а сувишно би било помињати шест вијекова Добоја. Сигурни смо да је много пута одолијевао свим недаћама као и тврђава изнад града.

С обзиром на то да Поште Српске поштанским маркама обиљежавају значајне јубилеје, у сарадњи са представницима Града, издали смо поштанску марку којом смо обиљежили 600 година од када датира први писани траг о Добоју. Мотив на поштанској марки је управо тврђава, која представља снагу града у долини ријеке Босне. Аутори марке су дизајнери Пошта Српске, мр Божидар Дошеновић и Небојша Ђумић. Номинална вриједност марке је 0,90 КМ а издање прати и пригодно коверат на којем се налази више података о историји града Добоја.

Добој се у историјским списима први пут помиње у допису дубровачких трговаца, у којем обавјештавају мађарског краља Сигисмунда о логоровању војске под добојском тврђавом у Усори, а ријеч је о 28. јуну 1415. године. Историчари тај датум узимају као први писани помен имена Добој, што не значи да се једног дана, тај датум неће промијенити. С обзиром на то да су археолошка истраживања показала да тврђава припада старијем периоду, а да великих систематских истраживања није било, претпостављају да ће наука о томе још говорити.

На промоцији у Добоју, Драгану Василићу, замјенику градоначелника, Небојши Драгојловићу, директору Музеја Добој, те Милки Ђосић, кустосу Музеја, поклон блокове овог издања уручио је Бранко Лепир, извршни директор за продају и маркетинг у Поштама Српске ■

Поштанска марка „Јасеновац“

Поште Српске су издале пригодну поштанску марку „Јасеновац“ поводом 70 година од пробоја јасеновачких логораша, а на иницијативу Јавне установе „Спомен подручје Доња Градина“. С обзиром на то да Поште Српске подржавају и својим издањима обиљежавају значајне јубилеје, у знак сјећања на жртве, у Програм издања поштанских марака за 2015. годину, уврстили смо и поштанску марку „Јасеновац“.

Мотив на поштанској марки је споменик, тираж марке је 10.000 комада, а уз марку смо израдили и 200 пригодних коверата на којима се налази више информација о издању. Логор Јасеновац је био највећи концентрациони логор за вријеме Другог свјетског рата, на простору окупиране Југославије, тачније, у Независној Држави Хрватској.

Аутори марке су дизајнери Пошта Српске, Небојша Ђумић и Божидар Дошеновић. Ово издање представљено је на конференцији Владе Републике Српске, упри-

личној поводом обиљежавања „Дана сјећања на жртве усташког злочина – геноцида у концентрационом логору Јасеновац и његовом највећем стратишту Доњој Градини.“ ■

Оља Кајкут

СС за поштанске марке и вриједноснице

150 година од рођења Бранислава Нушића

Поводом 150 година од смрти Бранислава Нушића, Поште Српске су издале пригодну поштанску марку. Нушић је рођен 20. октобра 1864. године у Београду, у цинцарској трговачкој породици, као Алкибијад Нуша. Матурирао је у Београду, у којем је 1884. године и дипломирао на Правном факултету. Као војник, учествовао је у Српско-бугарском рату 1885. године, а по његовом завршетку објавио је у (тада опозиционом) „Дневном листу“ контраверзну поему „Два раба“, у којој је исмијао тадашњу српску монархију. Због те поеме осуђен је на двије године затвора.

Као службеник Министарства иностраних послова Краљевине Србије, Нушић је од 1889. године читаву деценију провео у Јужној Србији и Македонији. Године 1900. именован је за секретара Министарства образовања, а четири године касније постављен је за директора Српског народног позоришта у Новом Саду. Послије само годину дана напустио је ову функцију и вратио се у Београд, у којем је радио као новинар. По завршетку „Великог рата“ постављен је на функцију управника „Умјетничког одсјека“ Министарства за просвјету новоформиране Краљевине СХС, на којој је био до 1923. године. Потом је постао управник сарајевског Народног позоришта, а 1927. године вратио се у Београд. Редовни члан Српске краљевске академије постао је 10. фебруара 1933. године. Овај „геније и чаробњак смијеха“ написао је током свог бурног живота педесетак позоришних комада и читав низ прозних дјела. Дружећи се са обичним, али и са људима из власти, одлично је упознао менталитет Срба, па је јунаке својих дјела успјешно „китио“ свим врлинама и манама овог народа. Захваљујући свом раскошном таленту за писање и спо-

собности да препозна срж српског менталитета, Нушић је створио јединствену галерију ликова, које је у својим дјелима приказивао у свим (не)могућим животним ситуацијама. Ова шаролика галерија већ генерацијама засмијава гледаоце и читаоце урнебесних комедија „Народни посланик“, „Сумњиво лице“, „Др“, „Госпођа министарка“, „Ожалошћена по-

родица“, „Покојник“, „Пут око света“... „Најдуховитији човјек Балкана“ преминуо је у Београду, 19. јануара 1938. године. Тог дана, фасада београдског Народног позоришта била је увијена у црно платно... Аутори пригодног издања поштанске марке су Божидар Дошеновић и Небојша Ђумић, уз стручну сарадњу Горана Бараћа, публицисте из Бање Луке.

Археолошко налазиште Доња Долина

Поште Српске и Музеј РС, издале су поштанску марку на којој су се нашли археолошки експонати праисторијског насеља Доња Долина, општина Градишка. Марку су дизајнирали Божидар Дошеновић и Небојша Ђумић, а на маркама су се нашли мотиви бронзани мач и сјечиво, те керамичка посуда из млеђег и старијег жељезног доба. Интересовање за Доњу Долину, код Градишке, отпочиње давне 1896. године захваљујући случајном открићу бронзаног шлемана Греди са некрополом. Досадашња истраживања показују да је реч о комплексу налазишта у ареалу Доње Долине: Старијег насеља из позног бронзаног доба, те Градине са старијом (сојеничко насеље) и млађом фазом жељезног доба (равничарско насеље). Налази из насеља и гробова указују да је Доња Долина представљала значајан привредни и трговачки центар, који је свој зенит досегао тек по оснивању сојеничког насеља на Градини, крајем VIII и почетком VII в.ст.е. Праисторијско насеље Доња Долина, проглашено је националним спомеником БиХ.

Промјене и унапређење радних процеса – кључ успјеха РЈ Бањалука

„Нису најјаче врсте те које опстају. Ни најинтелигентније. Опстају оне које се набрже прилагоде промјенама.“ Иако се ради о тези из области природних наука, сматрам да иста најбоље описује потребу да се ми као традиционално предузеће прилагођавамо условима на тржишту, да имамо задовољног радника, а као крајњи резултат задовољног корисника.

Разговарала
Жељка Кољанчић

Тренд раста позитивног финансијског пословања, у неколико протеклих година, повод је за разговор са Зораном Дурићем, дипломираним инжењером поштанског саобраћаја, директором Радне јединице за поштански саобраћај Бањалука.

Разговарали смо о наслијеђу, формал-

ностима, унапређењу радних процеса, о раду на промјени свијести сваког запосленог, с циљем што бољег пословног резултата.

Посматрајући финансијске резултате радних јединица Пошта Српске, Радна јединица Бањалука је остварила најбољи резултат у прошлој години. На који начин сте то постигли?

Радна јединица Бањалука у бројкама

Територија РЈ БА покрива 14 општина, које обухватају 245 мјесних заједница, организованих у 468 насељених мјеста. Запошљава 485 радника, има 72 поште, 25 издвојених и 21 уговорни шалтер. Располаже са 7 путничких возила, 147 мопеда, 9 бицикала.

Прије свега, озбиљно смо се посветили смањењу расходне стране, кроз оптимизацију броја запослених у радној јединици. За протекле три године успјели смо природним одливом запослених и унутрашњом прерасподјелом радника и радних активности, смањити број запослених за 8 одсто.

Такође, све остале ставке расходне стране су детаљно анализирани са свим руководним кадровима у радној јединици, на основу чега смо провели активности на смањењу трошкова. Смањили смо број пошта у раду, тако да тренутно имамо 72 јединице поштанске мреже, а прије неколико година бројали смо 83 поште.

Посебно је важно истаћи да овим нисмо смањили квалитет поштанске услуге које пружамо грађанима на подручју које покрива ова радна јединица. Тренд доброг пословања се највише огледа у броју пошта које послују негативно, некада смо имали више од 50 ЈПМ с негативним финансијским резултатом, док данас тај број износи 28 пошта.

ГОДИНА	БРОЈ ЈПМ У РАДУ	БРОЈ ЗА-ПОСЛЕ-НИХ	УКУПАН ПРИХОД	УКУПАН РАСХОД	ФИНАНСИ-ЈСКИ РЕЗУЛТАТ	ЈПМ СА НЕГАТИВНИМ ФИНАНСИЈСКИМ РЕЗУЛТАТОМ		ЈПМ СА ПОЗИТИВНИМ ФИНАНСИЈСКИМ РЕЗУЛТАТОМ	
						БРОЈ ЈПМ	СУМА СТВОРЕНОГ ГУБИТКА	БРОЈ ЈПМ	СУМА СТВОРЕНЕ ДОБИТИ
2006	83	530	10,546,526.17	8,074,732.21	2,471,793.96	60	-1,926,614.41	23	4,398,408.37
2007	82	519	11,394,878.50	8,611,566.27	2,783,312.23	58	-1,606,365.17	24	4,389,677.40
2008	83	528	12,072,121.61	8,599,001.85	3,473,119.76	46	-1,095,490.07	37	4,568,609.83
2009	83	529	13,250,755.45	9,710,650.79	3,540,104.66	41	-1,000,671.15	42	4,540,775.81
2010	81	525	*14,825,875.45	10,470,980.66	4,354,894.79	45	-721,878.78	36	5,076,773.57
2011	79	525	13,023,118.15	11,010,625.67	2,012,492.48	49	-1,914,574.78	30	3,927,067.26
2012	77	506	12,797,223.21	10,574,174.14	2,223,049.07	50	-2,046,482.50	27	4,269,531.57
2013	73	490	12,939,385.47	9,966,853.11	2,972,532.36	44	-1,544,178.03	29	4,516,710.40
2014	72	485	14,533,049.18	9,833,500.24	4,699,548.94	28	-595,910.21	44	5,295,459.15

* У 2010. години извршена ревалоризација објеката у износу 1,146,831.68 КМ, те је реалан финансијски резултат 3,208,063.11 КМ

Често помињете промјене у начину рада, шта под тим конкретно подразумевате?

Поште Српске су велики систем са дугом традицијом пословања, те са јасно дефинисаним процедурама у раду, и као такве нису подложане честим и корјенитим промјенама. Чињеница је да ипак послујемо на веома динамичном тржишту, које условљава константне промјене и унапређења радних процеса. С тим у вези, ми у радној јединици смо озбиљно схватили услове у којима послујемо, те смо сваку идеју, сваку креативну замисао у сарадњи са Управом Предузећа, настојали да имплементирамо у пуном капацитету.

Можете ли навести конкретне примјере који су допринијели вашем резултату?

Морам нагласити да су активности које смо проводили у вези са промјеном радних процеса, у већем дијелу, неминовно довеле до ефеката прије свега у економском и организационом смислу. Оно што бих посебно истакао је сљедеће:

- С циљем прилагођавања потреба корисника, и бољој унутрашњој организацији, у протеклих неколико година, промијенили смо радно вријеме у 25% пошта.
- У пет пошта РЈ гдје су радници на одржавању чистоће отишли у пензију, ангажовали смо фирме за одржавање чистоће просторија, што је значајно смањило трошкове пословања.

- Инсталирали смо тзв. поштанске боксове у сврху размјене закључака у неколико пошта, а с циљем рјешавања непотребног задржавања радника после радног времена поште.
- Проблематику краткотрајног одсуства поштоноша смо ријешили ангажовањем задругара. Тестна фаза имплементације овог пројекта је била пошта у саставу наше радне јединице.
- Упростили смо комплексност радних задатака у три помоћне поште, организовањем истих у издвојене шалтере са доставом.
- На подручју Града смо у сарадњи са РЈ ПСЦ БЛ, у потпуности имплементирали пројекат децентрализоване испоруке поштанских пошиљака, чиме смо се дефинитивно приближили корисницима. Наведени пројекат је обухватио 7 шалтерских пошта у Бањалуци. Како бисмо се приближили корисницима у Бањалуци а када је ријеч о исплатама упутница разних припадности, увели смо услугу исплате пост-рестант упутница у наведеним поштама.
- У циљу бољег пословања појединих пошта, увели смо ангажовање радника на мање од 40 часова седмично. Тачније, ангажујемо радника на оно радно вријеме које нам је заиста неопходно у процесу рада.
- Због боље организације рада доставне службе, те равномјерније подјеле послова, извршили смо ангажман поштоноша у двије или три поште. Дакле, код појединих поштоноша у уговору о раду стоји да су запослени у неколико пошта.
- Организовали смо централни архив радне јединице, чиме смо архивски

материјал свих пошта смјестили на једну локацију

- Како бисмо испоштовали законске одредбе по питању права радника на годишњи одмор, те уједно утицали на задовољство запослених, ставили смо акценат на организацију искориштења годишњег одмора. Резултат тога је проценат искориштења одмора преко 99% у протеклих неколико година
- Поред наведених активности, значајне искорак смо направили и када је ријеч о брзини и начину размјене информација између руководног кадра радне јединице, а путем боље искориштености информатичких ресурса. Дobar примјер тога је електронска размјена података, тзв. портал, која је спуштена на ниво општинских пошта.
- Системски смо приступили анализи боловања радника, у циљу квалитетнијег пројектовања потребног броја извршилаца у одређеним временским периодима.

Због чега мислите да су промјене у начину рада битне за резултат пословања?

На ваше питање бих одговорио цитирањем Чарлса Дарвина, „Нису најјаче врсте те које опстају. Ни најинтелигентније. Опстају оне које се најбоље прилагоде промјенама.“ Иако се ради о тези из области природних наука, сматрам да исто најбоље описује потребу да се ми као традиционално предузеће прилагођавамо условима на тржишту, да имамо задовољног радника, а као крајњи резултат задовољног корисника.

Архива на једном мјесту

Радна јединица Бањалука оформила централни архив у објекту Поште 78430 Кнежево, те приступила сређивању архивске грађе и регистратурског материјала

Ернест Басало
д-р фил. правник

Правилник о канцеларијском и архивском пословању прописује да се ријешени акти могу чувати у посебном архиву организационе јединице, најдуже двије године, а потом се предају на трајно чување у архив Радне јединице. С обзиром да у сједишту Радне јединице нисмо имали адекватну просторију за смјештај архивске грађе и регистратурског материјала (материјал настао у раду у 77 ЈПМ и одсјецима у РЈ), приликом вршења контроле константна примједба самосталних контролора из Службе унутрашње контроле је била несређена архивска грађа, као и непрописно издвајање материјала којем је истекла оперативна вриједност, односно рок чувања утврђен Листом категорија документарне грађе са роковима чувања. Област правних, општих и послова људских ресурса, упутила је радне јединице у рјешавање овог проблема, те појаснила да су радне јединице слободне у избору простора за чување документарне грађе, те да се у ту сврху могу користити и про-

стори организационих дијелова (пошта), а да је евидентирање у Архивску књигу завршених предмета, а потом издвајање безвриједног материјала, ствар технике.

С тим у вези, Радна јединица Бањалука је у објекту Поште 78430 Кнежево, оформила Централни архив Радне јединице и приступила сређивању архивске грађе и регистратурског материјала. Простор Централног архива РЈ простире се на површини од сса 100 м², обезбијеђен је од неовлаштеност приступа, крађе, пожара, поплаве и других штетних дјеловања.

Важно је напоменути да су захваљујући радницима поменуте поште, трошкови за опремања Архива износили само онолико колики је био трошак репроматеријала за израду полица, као и да је сав архивски материјал из јединица поштанске мреже у Архив премјештен редовном линијом превоза, те су и на тај начин избјегнути додатни трошкови.

Успостављањем Централног архива постигнуто је више позитивних ефеката нпр. користи се простор који до сада није био у употреби, сва документација из ЈПМ смјештена је на једном мјесту, спречавају се одређене злоупотребе, об-

зиром да је материјал настао у раду ЈПМ доступан само овлашћеним радницима, једноставније издвајање безвриједног материјала и др. У складу са прописима који регулишу ову материју Радна јединица је Интерним упутством одредила начин пријема документарне и архивске грађе у Архив (план предаје који сачињава Одсјек за заједничке послове, задужења ЈПМ који предају архивску грађу, задужења радника ЈПМ 78230 Кнежево приликом пријема), поступак и начин изузимања архивираних предмета на привремену употребу, поступак и начин наручивања фотокопија изворних докумената (прописано под којим условима се могу изузети архивирани предмети, издати фотокопије архивираних докумената, као и задужења администратора архиве и протокола у РЈ и овлашћеног радника у ЈПМ 78230 Кнежево).

Резултат уложеног напора је сређена архивска грађа и прво добијено Рјешење Архива Републике Српске којим је одобрено уништење безвриједног материјала насталог у раду Радне јединице за поштански саобраћај Бања Лука у времену 1998 – 2012 године, који се састојао од опште и финансијске документације.

Радници бране стечена права

Слободанка Курица
Председник Синдиката Пошта Српске

Овим путем желимо проширити информације радницима, о дјеловању Синдиката Пошта Српске, у сарадњи са Гранским Синдикатом и Синдикатом саобраћаја и веза Републике Српске. Сви смо суочени са сталним информисањем у јавним медијима о наредним корацима Владе Републике Српске, а оно што се посебно тиче наших радника о потребама и плановима реформе јавног сектора и привредног система. Обе реформе се тичу нас а посебно настојање и стални притисак Удружења послодаваца за доношење новог Закона о раду. Питамо се да ли је то Савез Синдиката Републике Српске страна која је толико крута за сваку понуђену промјену постојећег Закона о раду, или је стварно неопходан

нови закон о раду, како тврде послодавци? Председница Савеза Синдиката Републике Српске, Ранка Мишић, одговорно тврди да је постојећи Закон о раду РС довољно комотан и флексибилан и за послодавца и за радника, и да на добар начин уређује односе између рада и капитала, између послодавца и радника, да није препрека новом запошљавању нити привредном расту. Напротив, Закон о раду Српске, је врло прихватљив и страним инвестицијама који желе озбиљне и добронамјерне инвестиције проводити. Преко 120.000 радника Републике Српске, међу којима и радници Пошта Српске, су потписали петицију против новог Закона о раду. Која су то права која радници имају Законом о раду, а која послодавци желе да промијене, те које су то промјене, просудите сами из флајера Савеза Синдиката Републике Српске:

Постојећи Закон обезбјеђује:

- Уговор о раду на неодређено вријеме
- 40 часовно седмично радн вријеме
- Плаћену паузу од 30 минута
- Годишњи одмор и плаћена одсуства
- Право на породилско одсуство
- Утврђивање износа плата са послодавцем
- 0,50% увећање плате по основу минулог рада
- Увећање плате за прековремени рад, рад ноћу, државни празник
- Најнижу плату
- Трошкове превоза код доласка и повратка са посла
- Топли оброк и регрес
- Отпремнину приликом одласка у пензију
- Отказни рок
- Отпремнину код технолошког вишка
- Помоћ раднику у случају смрти радника, члана уже породице, тешке инвалидности и дуготрајне болести,
- Право радника да му се омогући одбрана кроз дисциплински поступак
- У преко 50 одредби могућност да се одређена питања додатно регулишу или уреде путем колективних уговора

Унија удружења послодаваца РС жели:

- Укидање свих колективних уговора и преговарања
- Да послодавци самостално утврђују висину плате радника преговорима 1 на 1
- Уговор о раду на одређено вријеме до 5 година као правило
- Увођење агенцијског рада и атипичних уговора о раду
- Флексибилизацију радног времена (прерасподјела радног времена до 52 часа седмично)
- Да пауза од 30 минута не буде плаћена
- Смањење основа за плаћено одсуство
- Смањење трајања породилског одсуства
- Укидање дисциплинског поступка-отказ по скраћеном поступку
- Укидање најниже плате
- Укидање отказног рока и отпремнина код технолошког вишка
- Укидање минулог рада од 0,5% за сваку годину радног стажа
- Укидање накнаде за превоз, регрес и топли оброк
- Укидање отпремнина код остваривања права на пензију
- Укидање једнократне новчане помоћи у случају смрти радника, члана уже породице, тешке инвалидности и дуготрајне болести

Радна посјета ресорном министарству

Почетком марта, у организацији Синдиката саобраћаја и веза Републике Српске, одржан је састанак у ресорном Министарству. Тема састанка је био положај радника у Грани саобраћаја. На овом састанку изложен је и проблем радника Пошта Српске у вези даље забринутости око уплате заосталих доприноса, законској обавези Владе за субвенцију рада непрофитабилних пошта, захтјеву да се не заобилази пошта у додјели послова, нарочито од стране јавних и буџетских установа, као и о немогућности појединачних уплата доприноса раднику приликом испуњавања услова пензионисања, док је другим субјектима ово право омогућено (Фонд ПИО РС и Фонд здравственог осигурања), безготовински приход и др. Састанку су присуствовали Министар саобраћаја и веза, Помоћник министра за жељезнички саобраћај, Секретар министарства, а у својству предстваника Гранских Синдиката, председник Синдиката Саобраћаја и веза, председник Синдиката инфраструктуре Жељезница РС и председник Синдиката Пошта Српске ■

Семинар на Јахорини

Реализујући програмска опредјељења и закључке Републичког одбора који се односе на едукацију синдикалних активиста, Синдикат саобраћаја и веза РС организовао је семинар, уз суфинансирање Међународне конфедерације синдиката из средстава подршке Синдикатима Југоисточне Европе, и шведских синдиката LO –ТСО. Семинар је, почетком априла одржан на Јахорини. Семинару су присуствовали и сви чланови ГО Синдиката Пошта Српске, чланови Надзорног и Статутарног одбора Синдиката саобраћаја и веза, као и представник Актива жена и младих. Радне теме семинара биле су у вези са радом и дјеловањем структура Синдиката. Трошкове смјештаја и боравка сносио је организатор Семинара.

Радници против новог Закона

Борислав Прокопић
Члан Генералног вијећа ССРС

Много ствари се десило у посљедње вријеме на друштено политичкој сцени које ће се врло брзо одразити на комплетно друштво, а посебно на нас раднике у РС.

Споразум за раст и запошљавање који је усвојен у мају 2014. године у Сарајеву под покровитељством Питера Соренсена тадашњег представника ЕУ за БиХ, коме су подрску дали ММФ, Свјетска банка, Европска банка је уградјен у документ "Усаглашена изјава" коју потписују лидери политичких партија у БиХ и РС. Одмах након тога Влада РС креће у "реформе".

Влада Републике Српске 26. јануара 2015. донијела је одлуку о формирању два одбора:

Одбор за реформу привредног система РС

- радна група за реформу привредног система

- радна група за сузбијање сиве економије
- радна група за рад и запошљавање

Одбор за реформу јавног сектора

- одбор за реформу јавног сектора има надлежности у области јавне управе и локалне самоуправе, јавних предузећа, здравственог система и образовања.

Народна Скупштина Српске је усвојила нацрте 13 реформских закона који ће бити предмет јавне расправе. Не тако давно, у вријеме предизборне кампање, представници Савеза Синдиката РС разговарали су са предсједницима конститутивних странка. Тачније, странке су излагале свој програм посебно везан за питања радника и радничких права. Занимљиво, представници свих странака су рекли да се неће доносити "нови" Закон о раду без договора са синдикатом. Међутим, о формирању горе наведених одбора и да је члан одбора, синдикат сазнаје из медија и из Службеног гласника РС.

Генерално вијеће Савеза синдиката РС (ССРС) је 28. јануара 2015. године, одржало ванредну сједницу са закључком да од Владе РС захтјева формирање експертског тима од социјалних партнера (влада, послодавци и синдикат) који ће извршити анализу примјене Закона о раду, а за то вријеме да се суспендује активност Радне групе за рад и запошљавање у оквиру Одбора за реформу привредног система РС.

Влада Републике Српске је на сједници оржаној 05. фебруара ове године, упозната са нашим закључком и позвала је Синдикат да именује 2 експерта да узму учешће у раду Радне групе, самим тим игноришући стремљења Синдиката на анализу постојећег Закона о раду, како би неко изнио видљиве мањкавости истог. Синдикат упорно тврди да је садашњи Закон добар, али да се послодавци често оглуше о њега, односно, да га се не придржавају.

Синдикат сматра да није кочничар у реформама и просперитету, те да садашњи Закон није препрека у прогресу и запошљавању. Генерално вијеће је 10. фебруара наставило ванредну сједницу и једногласно одбило учешће у Радној групи Владе РС.

Такође, писменим путем обратили смо се Предсједнику Републике Српске Милораду Доду и тражили смо разговор како би изнијели наше аргументе, с циљем да се избјегну негативне посљедице по раднике и грађане РС.

Писменим путем обратили смо се предсједници Владе РС Жељки Цвијановић за још једне преговоре, како бисмо разријешили дилеме везане за рад Радне групе. Кроз закључке договорено је одржавање Републичких одбора, како би били утврђеени правци синдикалне борбе. Уколико се Влада РС поново оглуши на нас као важног партнера у преговорима, договорени су наши будући кораци.

Предсједница савеза синдиката РС Ранка Мишић, са свим предсједницима Гранских синдиката, још једном ће упознати Владу РС на постојање око 120.000 потписа радника и грађана Републике Српске на - "НЕ новом закону о раду". Осим тога, планирамо да искористимо сав медијски простор, гдје ћемо говорити о свим негативности-ма новог Закона о раду.

Битно је нагласити да није проблем само у новом Закону, у губитку Општег колективног уговора, у којем су наведена битна радничка права.

Свјетски дан поште

Поште Српске су уз пригодне програме обиљежиле Свјетски дан поште. Обиљежавање је почело у недељу, 05.10.2014. године, у Добоју, гдје је приређен „поштански дефиле“ и презентована транспортна средства и опрема, а грађани су имали прилику дружити се и упознати поштаре и шалтерске раднике који су учествовали у дефилеу. На сам дан 09.10.2014. године, у Бањалуци је одржана централна манифестација, у Главној пошти у Бањалуци. Том приликом, полицијским службеницима који су за вријеме поплава спасили новчана средства из трезора Главне поште у Добоју, уручена су признања.

Радници Пошта Српске испред Главне поште у Добоју

Жељка Кољанчић

Свјетски дан поште обиљежили смо неколико дана раније у Добоју, гдје смо приредили поштански дефиле, чиме смо презентовали транспортна средства и опрему, а грађани су имали при-

лику дружити се и упознати са неколико стотина поштанских радника који су у Добој стигли из свих крајева Републике Српске.

Обиљежавање је почело возњом транспортних средстава - возила, мопеда и бицикала, од поште на Жељезничкој станици, према центру Добоја гдје се налази

Главна пошта у Добоју. Потом је почео и пригодни програм, а присутнима су се обратиле директор Предузећа Јасминка Кривокућа и Помоћник министра за поштански саобраћај Дијана Обрадовић. Директор Предузећа, честитајући Свјетски дан поште, изразила је задовољство што тај дан обиљежавамо баш у Добоју, гдје смо мјесецима након поплаве чистили

Јасминка Кривокућа радницима честита Свјетски дан поште

Дијана Обрадовић, помоћник министра за поштански саобраћај

и помагали једни другима, а нарочито што су сви запослени од Новог Града до Требиња показали велику солидарност према колегама из поплавом угрожених подручја.

Помоћник министра Дијана Обрадовић, истакла је значај поштанског саобраћаја за Републику Српску, те Пошта Српске као дијела велике свјетске мреже јавних поштанских оператера. Свјетском дану поште у Добоју, осим запослених и грађана,

присуствовали су и пословни партнери те представници републичких институција. Након званичног дијела обиљежавања, присутним грађанима подијелили смо качкете, балоне и поштанске ковчежиће пуњене слаткишима за најмлађе.

Свима је био интересантан податак да Поште Српске, превозећи пошиљке, дневно, возилима пређу више од 7000 километара, моopedима и бициклима 15000, док поштари дневно пређу и више од 15 киломе-

Поштари у Републици Српској свакодневно препјешаче и до **20 километара**, поштански моopedи и бицикли пређу више од **15.000 километара**, а возила са пошиљкама дневно пређу више од **7000 километара**.

тара достављајући пошиљке.

На обиљежавање свјетског дана поште у Добоју, дошли су већином сви запослени који су помагали колегама у данима након поплава. Ово је била прилика за неко љепше дружење, и ником од присутних није било тешко да недјељу издвоје за дружење са колегама.

Осим обиљежавања у Добоју, на сам дан, 09.10.2014. године, у Бањалуци је одржана централна манифестација у Главној пошти у Бањалуци. Том приликом, полицијским службеницима који су за вријеме поплава спасили новчана средства из трезора Главне поште у Добоју, уручена су признања. Свечаности су присуствовали Радислав Јовичић, министар унутрашњих послова РС, који је свесрдно је изашао у сусрет Поштама Српске. Експедитивност и одговорност коју је показао приликом мајских поплава, огледа се управо и у успјешном спашавању новчаних средстава из трезора поште у Добоју.

Осим Јовичића, свечаности су присуствовали и Гојко Васић, директор Полиције Републике Српске, припадници специјалне

Поштански дефиле у Добоју

Гордана Кршић награђена за храброст

Гордана Кршић, радница у Трезору Главне поште у Добоју, заједно са припадницима специјалне јединице Министарства унутрашњих послова РС, била је на висини задатка и помогла у спашавању новчаних средстава која су остала заробљена у Трезору поште, а која су била намијењена за исплату пензија. Свјетски дан поште, била је прилика да Јасминка Кирвокућа, директор Предузећа, уручи Гордани признање за храброст и пригодну награду.

јединице Министарства унутрашњих послова РС и други високи званичници. Званице су имале прилику видјети и пригодну изложбу поштанских марака и експоната. Дан поште обиљежен је пригодним програмом и у другим радним јединицама поштанског система Српске.

Поштански сектор од својих почетака до данас, је прошао бројне трансформације, прошао дуг пут и био принуђен суочити се са низом препрека те ријешити бројне

проблеме. Поште Српске успјешно су превазишле све промјене, и данас, пратећи трендове, прилагођавамо се тржишту те поред традиционалних, нудимо и нове услуге. Свјетски дан поште обиљежавамо попут других поштанских оператора у свијету, у помен на оснивање Свјетског поштанског савеза, једне од најстаријих међународних организација.

Представници 22 државе Европе, Америке и Африке су 9. октобра 1874. годи-

не у Швицарској потписали тзв. Бернски уговор, којим је установљена прва заједничка конвенција о међународном поштанском саобраћају. То је био и први корак ка остваривању начела универзалности поштанске услуге на јединственом свјетском поштанском територију.

Овај датум с разлогом се сматра почетком нове и организоване поштанске историје. Након скоро вијек и по постојања Свјетског поштанског савеза,

Додјела признања припадницима Министарства унутрашњих послова РС

Дружење колега

Након званичног програма, у објекту на Жељезничкој станици, гдје је привремено премјештана Главна пошта Добој, организовано је дружење за госте и поштанске раднике. Многе колеге су рекле да су задовољни што на прослави виде исте људе који су и чистили поште у Добоју након поплаве.

поштанске услуге постале су дио свакодневног живота милиона људи широм свијета и тешко би се могло замислити нормално функционисање савременог живота без поште. Од својих почетака до данас, поштански сектор је прошао бројне трансформације, прошао дуг пут и био принуђен суочити се са низом препрека те ријешити бројне проблеме.

Циљ обиљежавања је да се институцијама републичког и локалног нивоа, пословним партнерима и грађанима прикаже потенцијал поштанског система и да се скрене пажња на значај поштанског система за развој Републике Српске.

На тај начин, промовишемо своју основну дјелатност, а корисницима и јавности указујемо на важност постојања и функционисања јавног поштанског система.

Поштански систем РС, дио је велике свјетске мреже јавних поштанских оператера и омогућава свим људима, без обзира да ли живе у градовима или у најудаљенијим, руралним подручјима, приступачну и квалитетну поштанску услугу.

Електронска трговина – будућност поште

Владимир Коњевић
ССС за маркетинг информационих
технолозија

На Палићу је одржана 15. међународна конференција о електронској трговини, на којој су учешће узеле и Поште Српске. Циљ конференције је упознавање и размјена искустава на пољу електронске трговине – између учесника у електронској трговини. Тачније, е-продаваца, купаца и њихових права, наплате и доставе. Још једном је потврђена теза како је на нашим просторима исплативо пословање путем Интернета и како се све већи број субјеката окреће продаји путем интернета. До сада све веће и озбиљније компаније већ имају неку форму webshop-а путем којег продају е-купцима. Поштански систем своју будућност види управо у достављању робе наручене путем интернета. Чињеница је да ту робу неко мора донијети на кућни праг.

Како се повећава број е-продаваца, тако се и повећава значај логистике и добро организоване доставе. Ту је потребно изнаћи рјешења, да се са једне стране задовоље жеље е-продаваца у виду нижих цијена доставе и краћих рокова, док са друге стране, е-купци желе сигурну доставу, информације о испоруци, савремен систем праћења, као и могућност избора да ли ће пошиљка бити достављена у најближу пошту, на кућну адресу или на адресу радног мјеста. Предавачи из области маркетинга, наглашавају како је вријеме трансформације маркетиншких комуникација у комуникацијске агенције које координишу рад маркетиншких активности, медија планирања, event & PR – све се централизује у садржај (content). Формирају се креативна студија гдје новинари пишу наручене текстове, и на тај начин одржавају заинтересованост клијената. Писање се обавља у складу са уређивачком политиком и етиком али персонализовано и по наруџби.

Ако компаније примјењују овај начин наступа, резултат је повећање посјете на Интернет портале компанија. На овај начин

компанија која плаћа оглашавање уједно постаје медиј путем којег ће се и други оглашавати, закупљујући рекламни простор.

Посјећивање оваквих конференција даје нам на увид тренутно стање у окружењу, али и показује растући тренд у области

електронског пословања. Све се више указује на увођење аутоматизације како продаје, доставе, тако и маркетинга. Само уз константне промјене и увођење нових услуга, можемо ићи у корак са временом. Поште Српске на тај начин сачуваће постојеће кориснике, а нове стећи као модеран и кориснику оријентисан оператер.

Почела тестна фаза директних закључака са Поштом Америке

Марија Медаревић
ССС за међународни саобраћај

Поште Српске су крајем априла започеле отпремање директних писмоносних закључака са Поштом САД-а. Ријеч је о тестној фази, а до сада су се писмоносне пошиљке за САД отпремале у отвореном транзиту преко поште Словеније. Увођењем директног закључка, пошиљке примљене у Републици Српској за примаоце у САД се отпремају авионском линијом из Бањалуке до Београда, а затим и даље из Београда авионом за САД. На

овај начин Поште Српске су смањиле своје трошкове, јер не плаћамо транзитирање пошиљака Пошти Словеније, а ти трошкови нису били занемариви.

С друге стране, корисници су добили авионски пренос за све писмоносне пошиљке од Бањалуке, па до крајњег одредишта у САД. Самим тим, скраћено је вријеме преноса пошиљака, односно, побољшан је квалитет услуге. Битно је поменути да је и потражни поступак знатно олакшан, јер је у случају евентуалног губитка пошиљке једноставније утврдити одговорност и рефундирати трошкове.

Састанак портпарола

Министарство саобраћаја и веза Републике Српске, крајем године одржало је редовни годишњи састанак портпарола из овог ресора. С обзиром на то да у су у ресору саобраћаја Путеви Републике Српске, Аутопутеви Републике Српске, Аеродроми Републике Српске, Жељезнице Републике Српске, Агенција за безбједност саобраћаја Републике Српске, Ауто-мото савез Републике

Српске и Поште Српске, било је ријечи о њиховим најзначајнијим активностима у 2014. години, те плановима за наредни период.

Уједно, ово је била прилика да се портпароли наведених субјеката, упознају са Неђом Трнинићем, новим министром. Осим министра Трнинића, састанку су присуствовали и помоћници министра, те портпарол Министарства ■

Пошта Хонг Конга обуставила пријем пакетских пошиљака за БиХ

Пошта Хонг Конга је на својој званичној страници објавила вијест да је тренутно обустављен пријем пакетских пошиљака за примаоце у Босни и Херцеговини.

С обзиром на то да велики број наших корисника купује робу путем интернета, која долази управо преко Поште Хонг Кон-

га, Поште Српске су упутиле допис Министарству саобраћаја и веза РС.

До данас нисмо званично обавијештени од Поште Хонг Конга, нити од надлежних институција БиХ, као ни од Свјетског поштанског савеза. С тим у вези тражили смо од Ресорног министарства да реагује како бисмо добили појашњење ■

Купујте путем интернета и плаћајте приликом доставе!

Поште Српске својим корисницима омогућавају сигурну куповину путем интернета. Наручите робу путем интернета и прије плаћања пошиљке прегледајте њен садржај у пошти! Поште Српске то вам омогућавају уколико се одлучите за откупну пошиљку, односно плаћање поузећем.

Поште Српске прате трендове и у складу са кретањима на тржишту, прилагођавају услуге својим корисницима. Куповина путем интернета је све заступљенија, а нажалост честе су и преваре приликом куповине на овај начин – купци наруче једно, а добију нешто сасвим друго.

С тим у вези, одлучили смо увести мјере максималне заштите за своје кориснике, који ће сада бити у могућности да ову пошиљку прегледају у пошти прије преузимања и плаћања, а по одобрењу продавца. На овај начин купац је заштићен од преваре, јер у случају да садржај не одговара нарученом, пошиљка се враћа продавцу.

Услуга је доступна на подручју Републике Српске, а у току су преговори са друга два оператера како би се иста ускоро могла користити на нивоу цијеле БиХ. Цјеновник поштанских услуга је доступан на www.postesrpske.com, позивом на број 1371, и у било којој пошти ■

Обустава пошљака за Јемен

Због војних операција обустављен је поштански саобраћај у Републици Јемен и у отпреми и у приспјећу, те смо обуставили пријем свих врста пошиљака за ову земљу. О свим евентуалним измјенама, односно о успостављању поштанског саобраћаја у Јемену, Поште Српске ће благовремено обавијестити јавност ■

Ниже цијене телеграма

Поште Српске снизиле су цијене услуге слања телеграма у све земље свијета. Позивом на 1202 корисници остварују 50 одсто нижу цијену за слање телеграма унутар БиХ, за Србију и Црну Гору 75 одсто, а за све остале земље 43 одсто. Осим традиционалне услуге, Пошта пружа могућност слања телеграма на луксузном обрасцу, уз који нуде и слање поклона из свог асортимана ■

Квалитет на првом мјесту

Министарство саобраћаја и веза Републике Српске, дало је сагласност „Поштама Српске“ за закључивање споразума о директном приступу са Поштом Србије. Предности овог споразума су смањење трошкова, повећање квалитета поштанских услуга и јачање имиџа поштанског оператора Републике Српске у међународној поштанској размјени ■

РЈЕШЕЊА О ПУШТАЊУ У ПРОДАЈУ ПРИГОДНИХ ПОШТАНСКИХ МАРАКА

Рјешење број 1.- 1320/14 - “Културно насљеђе – змијањски вез”, од 14.04.2014. године

Рјешење број 1.- 778-5/14 - “55 година Народне библиотеке Сребреница”, од 23.05.2014. године

Рјешење број 1.- 3053-2/14 - “150 година од рођења Бранислава Нушића”, од 10.10.2014. године

Рјешење број 1.- 3377-3/14 - “Археолошко налазиште Доња Долина”, 12.11.2014. године

Рјешење број 1.- 2583-3/14 - “Флора-воће”, 02.09.2014. године

Рјешење број 1.- 4028-4/15 - “Знамените личности”, од 19.01.2015. године

Рјешење број 1.- 299-3/15 - “Међународна година свјетлости”, од 9.02.2015. године

РЈЕШЕЊА О ИЗРАДИ И УПОТРЕБИ ПРИГОДНИХ ПОШТАНСКИХ ЖИГОВА

Рјешење број 1.- 1320-1/14 - “Културно насљеђе – змијањски вез”, од 14.04.2014. године

Рјешење број 1.- 778-6/14 - “55 година Народне библиотеке Сребреница”, од 23.05.2014. године

Рјешење број 1.- 3053-3/14 - “150 година од рођења Бранислава Нушића”, од 10.10.2014. године

Рјешење број 1.- 3377-4/14 - “Археолошко налазиште Доња Долина”, 12.11.2014. године

Рјешење број 1.- 2583-4/14 - “Флора-воће”, 02.09.2014. године

Рјешење број 1.- 4028-5/15 - “Знамените личности”, од 19.01.2015. године

Рјешење број 1.- 299-4/15 - “Међународна година свјетлости”, од 9.02.2015. године

РЈЕШЕЊА О ПУШТАЊУ У ПРОДАЈУ РЕДОВНИХ ПОШТАНСКИХ МАРАКА

Рјешење број 1.- 1986-3/14 - “Инсекти”, од 14.07.2014. године

Рјешење број 1.- 2243/14 - “Цркве брвнаре”, од 14.07.2014. године

Пошта Патковача пресељена у нови објекат

Миленко Делић

ССС за пакетске и експрес услуге

Радна јединица Бијељина је у претходном периоду предузела низ активности у циљу повећања обима поштанских услуга. У насељу Патковача пошта је пресељена у нови објекат. Бољи услови и приступачнији објекат како за кориснике наших услуга тако и за раднике поште је допринијеће повећању прихода поште 76315 Патковача.

Оснивањем службе за Брзу пошту у Р.Ј. Бијељина за наше кориснике смо обезбједили доста бржу и квалитетнију достава и преузимање пакета и пошиљака на кућној адреси. У само неколико мјесеци за услуге Брзе Поште и Биз Експрес-а, потписали смо око 70 нових уговора. Потписивање ових уговора свакако ће допринијети повећању прихода и константном повећању броја корисника.

Изабран нови Надзорни одбор Пошта Српске

Нови чланови именовани су на период од четири године, а мандат траје од 01.04.2015. године.

Надзорном одбору припадају сва права и обавезе прописане Законом о јавним предузећима, Статутом и другим нормативним актима Предузећа.

Чланови Надзорног одбора су:

- Боре Митрић, *дijломирани инжењер машинства*
- Растко Павловић, *дijломирани инжењер електронике*
- Жељко Дубравац, *дijломирани правник*
- Жељко Ковачевић, *дijломирани економиста*
- Мара Пилиповић, *дипломирани правник*

IN MEMORIAM

РАДЕ МИЛОШЕВИЋ, РЈ ДОВОЈ

РАДЕНКО НЕШКОВИЋ, РЈ ДОВОЈ

ЖИВОЈИН КЕСИЋ, РЈ ПСЦ БАЊАЛУКА

МИЛОВАН ПЕЈАНОВИЋ, РЈ ЗВОРНИК

МИРИЋ СЕНИША, РЈ ТРЕБИЊЕ

ЗАСЛУЖЕНА ПЕНЗИЈА

НАДА РАШКОВИЋ, РЈ БАЊАЛУКА

МИЛОВАН ВИДОВИЋ, РЈ БАЊАЛУКА

ЦВИЈЕТА ВУКМИР, РЈ БАЊАЛУКА

НОВАК ГРУЈИЋ, РЈ ПСЦ БАЊАЛУКА

СМИЉА ЈОВИЋ, РЈ ПСЦ БАЊАЛУКА

БОШКО БОЖИЋ, РЈ БИЈЕЉИНА

ГОСПА ТОШИЋ, РЈ БИЈЕЉИНА

МИЛАН ЖИВАНОВИЋ, РЈ БИЈЕЉИНА

МИЛЕНКО МОКРИЋ, РЈ БРЧКО

ДУШАНКА БЛАГИЋ, РЈ БРЧКО

САВО КРСТИЋ, РЈ ЗВОРНИК

МИЛУТИН ЈОВИЋ, РЈ ЗВОРНИК

БОШКО БИЛБИЈА, РЈ ПРИЈЕДОР

ДРАГИЦА АНДИЋ, РЈ ПРИЈЕДОР

ГИНА СТОЈНИЋ, РЈ ПРИЈЕДОР

СТАНА СТАКИЋ, РЈ ПРИЈЕДОР

МИЛИМИР АВАДЛОВИЋ, РЈ ТРЕБИЊЕ

МИЛАН ДЕДОВИЋ, РЈ ТРЕБИЊЕ

СЛАВОЈКА БРАТИЋ, РЈ ТРЕБИЊЕ

ДРАГИЦА РАДОЊИЋ, РЈ ДОВОЈ

СЛОБОДАН БЛАГОЈЕВИЋ, РЈ ДОВОЈ

ЈЕЛЕНА ВИДОВИЋ, РЈ ДОВОЈ

ВУКАШИН МАРЈАНОВИЋ, РЈ ДОВОЈ

ВЛАДО СТОЈЧИНОВИЋ, РЈ ДОВОЈ

МИЋО КАНДИЋ, РЈ ДОВОЈ

ЈОЗО МИЈИЋ, РЈ ДОВОЈ

РАДОМИР ТОШИЋ, РЈ СОКОЛАЦ

ЗОРАН КРЧО, РЈ СОКОЛАЦ

РАЈКА ЂУРДИЋ, РЈ СОКОЛАЦ

ЗДРАВКА ЖИВАК, РЈ ФОЧА

Миљенко Јерговић: Поштари

Поштар је, а не предсједник општине, државе или владе онај први који представља и симболизира државу и власт. Када се поштару престајемо надати, када га презремо јер се више никаквом добру не надамо, започиње распад заједнице. Поштар је социолог на цјеложивотном радном задатку. Он проучава односе међу људима, социјалну динамику и стратегију, навике, трендове и обичаје.

Првога сижечња у мировину је отишао мој поштар Милан. Скоро четрдесет година радио је као листоноша у истоме новозагребачком насељу, и у том је времену пропјешачио неколико различитих повијесних епоха, прешао кроз барем двије државе и неколико политичких система, и доживио радикалну промјену улоге земаљске поште и поштара у нашим друштвеним и приватним животима. Родом из Тршића у западној Србији, мјеста у којему се родио и Вук Стефановић Караџић, најчишћи штокавац и ијекавац, који, ваљда, никада није изговорио погрешан нагласак, ипак је био само поштар. Или је био чак поштар, јер су уз њега расле, стариле и с овога свијета одлазиле генерације из небодера и лименки Запруђа. Познавао је нарави својих клијената, пратио је њихове мијене и претворбе из великих Југославена у још веће Хрвате, из атеиста у католике, из удбаша у усташе, из људи у нељуде, из једних у неке сасвим друге, већ онако како су диктирале моде и трендови. Али већина није била таква: само су се трудили да преживе, да подигну дјецу, упишу их у гимназије и на факултете, и да без обзира на околности – јер чим споменемо околности, говоримо о нечему што бива горе него што је било – сачувају оно зрнце радости, и да се поштару надају, а не да стрепе од његова доласка.

Преко поштара већ стотину и педесет година започиње човјеков однос са државом и друштвеном заједницом. Поштар је, а не предсједник општине, државе или владе онај први који представља и симболизира државу и власт. Када се поштару престајемо надати, када га презремо јер се више никаквом добру не надамо, започиње распад заједнице. Поштар је социолог на цјеложивотном радном задатку. Он проучава односе међу људима, социјалну динамику и стратегију, навике, трендове и обичаје.

Поштар зна коме да оставља нашу пошту када нас нема. У глави он има мрежу међуљудских односа у небодеру, тко је

коме пријатељ, а тко душманин; и којешта друго њему је боље познато него другима. Поштар у својим носницама и у меморији има мирисе наших станова, под прстима осјећа браве наших хаустора и капија, зна колико дубоко треба гурнути кључ...

Мој први поштар звао се Вито. Крајем шездесетих и почетком седамдесетих пјешачио је два и пол километра од Доње до Горње вале, и од рујна до липња, свакога првог у мјесецу мом дједу доносио пензију. Тог дана Вито се у Доњу валу враћао пијан ко мајка земља, јер је на нашим селима постојао вајкадашњи обичај да се листоношу при доласку пензије почасту ракијицом. Преуређење платног система и престанак готовинског комуницирања државе са грађанима те исплаћивања пензија на руке ничему није толико користило као здрављу поштара. Многе су јетре спашене након што су мировине полијегале по текућим и поштанским рачунима, и након што су грађани сељаци изгубили свој основни мотив да напијају поштаре.

Између Вите и Милана, између Дрвеника код Макарске и Новог Загреба, прошло је четрдесет и пет година мога живота међу поштарима. Било их је од сваке вјере и нације, старих, младих, а највише средовјечних – иако, човјеку у униформи тешко је одредити доб – и не сјећам се да ми је иједан од њих учинио нешто лоше, или да ме је ружно погледао. Поштару је некако у опису занимања да буде обзиран према људима. У иконографији западног кршћанства, или у његовој нарацији, поштар је нека врста земаљског анђела: он доноси поруке отамо гдје нас нема. До нас, нисам се од поштара престао надати добру. Поштари су посљедња црта обране мога друштвеног и политичког оптимизма.

До прије десетак година, просинац је био најдраматичнији мјесец у радној години свакога листоноше. Од једнога од мојих сарајевских поштара чуо сам да би се у децембру и по три пута дневно знао враћати у базу да напуни торбу, толико би честит-

ки било. У српњу и коловозу разносиле су се разгледнице с мора, али њих је, ипак, било мање. У то вријеме без интернета и мобилних телефона комуникација међу људима текла је спорије и темељитије. Ако би нешто било баш хитно, слали су се телеграми. Прописани рок у којем телеграм мора стићи 1972. износио је дванаест сати. Не знам је ли се касније око тога нешто промијенило. Те године ујаку у Москву слали смо телеграм да му је умро отац, мој дјед. Телефоном га се због нечега није могло добити.

Осим у екстремним ситуацијама – а ја се сад не могу сјетити ниједне такве – оно за што је некад требало најмање дванаест сати или шест-седам дана, данас се одвије у тренутку. То се не односи само на важне обавијести, на питања живота и смрти, исто је и с најситнијим тривијалностима. Ако вам је баш до тога стало, пријатељу у Торонто или Сан Францисцо можете јавити да сте пиштили, и послати му селфи. Млаз неће ни уминуту, а он ће вас видјети на дјелу. Је ли то добро? Не знам, неки говоре да јест, али мене није лако увјерити да је тако. Оно што стиже у тренутку, у тренутку ће и нестати. То је, можда, корисно за човјечанство, али је за човјека шкодљиво. Човјек је створен од своје прошлости и од сјећања. Тиме се разликује од робота и од црва. Колико год робот и црв у нечему другом били човјеку надмоћни, сјећања су оно чиме он влада својим свијетом. Он ће се њих сјећати, а они њега неће. Тако је било, све док информације нису свијетом потекле брзином звука и електричне струје.

Електронска комуникација не оставља за собом никакав траг. Она је без боје, окулса, мириса, осјета под прстима. Довољно је притиснути команду делете, довољно је да нестане струје, и ничега више нема. Мислите да ће све што је једном дошло на међумрежје негдје, у неком закутку виртуалног свијета, постојати заувјек? Варате се, неће тако бити. Опстаје само оно што има своју чврсту, материјалну потврду, оно што је записано на папиру или уклесано у камен. Готово! Делете!

Поштари листоноше свједоци су и чувари наше приватне и породичне меморије. Неће бити добро не остане ли тако, као што добро неће бити дође ли вријеме када људи у Новом Загребу, Пули, Дубровнику, као и у најзатуренијим селима ове земље, неће познавати свог поштара. Боље тог човјека убијати ракијом, него у њему видјети странца.

Преузето са www.jergovic.com

Поштаријада

Слободанка Курица
Предсјеник Синдиката Пошта Српске

Захваљујући вољи и ентузијазму радника Пошта Српске одржане су XI Радничке игре Пошта Српске – Поштаријада 2014!

Као да се и вријеме смилovalo на оне који су својом вољом жељели да овакви сусрети трају и наредних година, па је након пљускова и магле који су нас дочекали у прелијепој Бањи Врућици, сунце пустило своје зраке и огријало срца посљедњих на бранику ове традиције.

Укупно 176 радника из 10 радних јединица такмичило се, дружило, размијенило пословна искуства у одличном смјештају у Хотелу Кардиал.

„Ко је победио?“ – питали су нас у повратку у радне клупе.
СВИ СМО ПОБИЈЕДИЛИ!

Застава поштаријаде

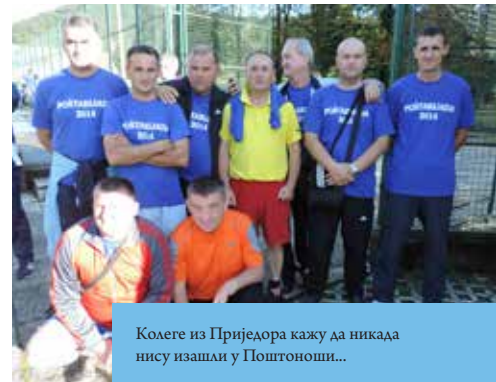

Због кише, отварање Поштариаде премјештено у затворен простор

Постаријаду су отвориле Снежана Мартић ИД за поштански саобраћај и Слободанка Курица, предједник синдиката Пошта Српске

Колеге из Приједора кажу да никада нису изашли у Поштоноши...

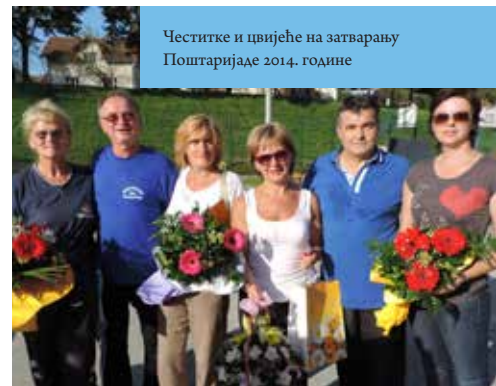
Одбојкашице РЈ ПСЦ БА

Колеге из РЈ Брчко

Одбојка, РЈ Брчко и Дирекција

Честитке и цвијеће на затварању Поштариаде 2014. године

Искористите потенцијал оглашавања на ЛЦД мониторима распоређеним у 6 најфреквентнијих пошта

Поште Српске су покренуле нови начин оглашавања путем ЛЦД монитора у објектима пошта. Монитори су инсталирани у поште са највећом фреквенцијом корисника наших услуга. Овај иновативан и ефикасан начин оглашавања, омогућује Вам, да представите Ваше производе и услуге. Наши монитори су тренутно инсталирани у поштанским објектима у Бањалуци (78101 и 78104), Градишци, Приједору, Прњавору и Бијељини.